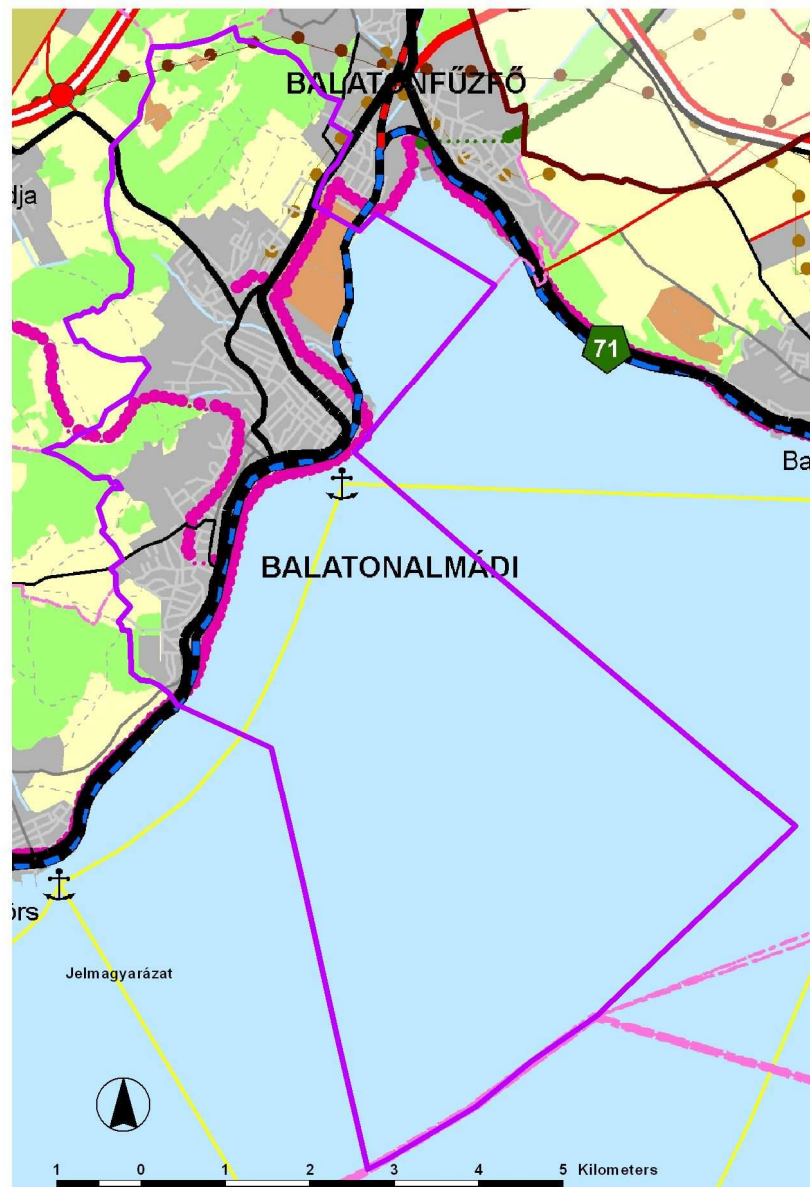

**BALATONALMÁDI VÁROS KÖRNYEZETVÉDELMI
PROGRAMJÁNAK MEGÚJÍTÁSA, FELÜLVIZSGÁLATA
2013-2018**

KÉSZÍTETTE:
BALATONI INTEGRÁCIÓS KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.
2013

Tartalomjegyzék

1. Környezeti állapot változások	5
1.1 Környezeti állapotjellemzők a településen.....	5
1.1.1 Levegőminőségi jellemzők	5
1.1.2 Vízirajzi, vízháztartási jellemzők, felszíni vízminőségi mutatók.....	9
1.1.3 Élővilág	12
1.1.4 Területhasználatok változása	12
1.1.5 Éghajlatváltozás.....	13
1.2. A települési környezet állapota	16
1.2.1 Kommunális infrastruktúrát érintő változások.....	16
Ivóvízellátás arányának/minőségének változása	16
Szennyvízelvezetés-tisztítás arányának változása	17
A csapadékvíz-elvezetésével kapcsolatos változások.....	19
Hulladékgazdálkodás helyzete	20
Köztisztaság, közterület tisztítás	23
Energiagazdálkodás, energiahasználat helyzete.....	25
1.2.2 Közlekedési infrastruktúrát érintő változások	27
Utak állapotát, útminőséget, úthálózatot érintő változások	29
Zajterhelés.....	31
1.2.3 Épített környezet állapota.....	31
Településszerkezet	31
Demográfiai helyzet	34
Foglalkoztatási és munkanélküliségi viszonyok.....	36
1.3 A lakosság egészségi állapota és környezeti összefüggések	36
1.4 Természetvédelem.....	40
1.5 Önállóan ható tényezők	42

Balatonalmádi Környezetvédelmi Stratégiája.....	44
1. Stratégiai összefüggések	44
1.1 Nemzeti Környezetvédelmi Program 2009-2014. stratégiai tervezésének alapelvei	44
1.2 Környezeti jövőkép.....	45
1.3 Általános célok	46
1.4 A stratégiai program és a Balaton törvény összefüggései	47
2. Tematikus célok	49
2.1 A környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése	49
2.2 Éghajlatváltozás mérséklés és alkalmazkodás	50
2.3 Környezet és egészség.....	52
2.4 Települési környezetminőség	53
2.5 A biológiai sokféleség megőrzése, természet és tájvédelem	60
2.6 Fenntartható terület és földhasználat	62
2.7 Vizeink védelme és „fenntartható” használata	63
2.8 Hulladékgazdálkodás	65
2.9 Környezetbiztonság	67
3. Felelősségi körök	68
Az operatív program felülvizsgálata, aktualizálása.....	69
Gazdálkodó szervezetek feladatai	69
Önkormányzati hatáskörbe tartozó intézkedések, feladatok	71
Összefoglaló a környezetvédelmi program aktualizálásáról.....	91
A megvalósítás szereplői.....	94
Melléklet	95

Bevezetés

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény IV. fejezetének 46. § (1) b) pontja szerint az önkormányzatoknak illetékességi területükre önálló települési környezetvédelmi programot kell kidolgozniuk, amelyet a képviselő-testületnek/községi testületnek jóvá kell hagynia. A dokumentáció felülvizsgálatának szabályát a 2008. évi XCI. törvény módosította. A változás értelmében megszűnt a korábbi, kétéves felülvizsgálati kötelezettség, helyette a program készítője által szükségesnek talált, vagy a Nemzeti Környezetvédelmi Program megújítását követő aktualizálás elve lépett életbe.

A Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft. (továbbiakban Kft.) jogelődje 2003-ban készítette el Balatonalmádi város települési környezetvédelmi programját a 2003-2008. közötti időszakra vonatkozóan, amely a településre átfogó cselekvési tervet határozott meg. A program felülvizsgálatára először 2008-ban került sor. Majd ezt követően 2012-ben kereste meg Balatonalmádi Város Önkormányzata a Kft-t a környezetvédelmi program újbóli felülvizsgálatával kapcsolatban. A készítő elvállalta a program aktualizálását, egyedi cselekvési terv kidolgozását.

A munka alapvető célja az, hogy a település az aktuális környezeti állapotához illeszkedő cselekvési tervvel rendelkezzen, amely a helyi környezetvédelem megalapozására szolgál.

Ehhez meg kell vizsgálni, hogy milyen természetes és emberi eredetű környezeti változások történtek a program elkészülése óta, és ezek milyen kedvező vagy kedvezőtlen hatásokkal jártak. Majd a település fejlesztési elképzeléseihez, és a környezetvédelmi alapelvekhez igazodóan a szükséges intézkedések meghatározására és ütemezésére van szükség.

A felülvizsgálat záró része az operatív cselekvési tervek aktualizálása, amelynek során értékelhetővé válik a településen végzett környezetvédelmi tevékenység, és elkészülnek az előirányzott intézkedéseket időben ütemező és fontosság szerint jellemző feladattervek.

A felülvizsgálat elkészítése folyamán egyeztetések történtek az önkormányzattal, amelynek során a helyi szakemberek tájékoztatást adtak a környezeti elemekben bekövetkezett lényeges változásokról, illetve felvilágosítást nyújtottak a megvalósult intézkedésekről. Ezek az információk, és a környezetvédelmi program stratégiai fejezetében megfogalmazott elvek szem előtt tartása teszik lehetővé, hogy a program megvalósíthatósága biztosítható legyen.

1. Környezeti állapot változások

1. 1 Környezeti állapotjellemzők a településen

1.1.1 Levegőminőségi jellemzők

Helyhez kötött légszennyező források

A településen levegőminőségi szempontból jelentősebb változás nem történt. A légszennyezőanyag-kibocsátás a közlekedésből (kiepítetlen, burkolatlan utak), a lakossági fűtésből, valamint a helyenként előforduló avar és kerti hulladékok – illegális - égetéséből adódik. A közlekedésből származó légszennyező anyagok a forgalommal arányosan képződnek, ezért a maximális terhelés a nyári idegenforgalmi időszakban (július-augusztus) jelentkezik. A gázfűtésre való átállást követően a lakossági fűtésből származó légszennyezés mértéke is erősen lecsökkent és töredéke a közlekedési emisszióknak. Jelenleg ellentétes folyamatok zajlanak, a magas gázár miatt, a téli fűtési szezonban a gázfűtés helyett, vagy annak kiegészítéseként növekszik a fa és más szilárd energiahordozók használatának aránya. Ennek arányára vonatkozóan nincsenek becslések. Ez a gyakorlat azonban nem tekinthető korszerű megújuló energia használatnak.

A Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség tájékoztatása és az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat manuális mérőhálózat adatai alapján áll rendelkezésre levegőminőségi adat a településre vonatkozóan. A levegőminőség értékelése a 6/2011. (I.14.) VM rendelet által előírt módszerek szerint, a 4/2011. (I.14.) VM rendelet által meghatározott egészségügyi határértékek alapján készült. Az értékelés alapját a manuális mérőhálózatban vizsgált egyetlen komponens (nitrogén-dioxid) szolgáltatja. Az elmúlt évek mérési eredményeit a 1. sz. táblázat szemlélteti.

1. sz. táblázat: Balatonalmádi város levegőtisztaság védelmi jellemzői

Megnevezés	2008	2009	2010	2011	Határérték
NO ₂ éves átlag, µg/m ³	18,95	16,34	22,74	19,33	40

Forrás: Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat honlapja <http://www.kvvm.hu/olm/> 2013

A Balatonalmádi településen található manuális mérőállomás adatai alapján megállapítható, hogy a vizsgált levegőszennyező anyag koncentrációja határérték alatti.

2. sz. táblázat: RIV mérőkészülék mérési adatai (Polgármesteri Hivatal, Széchenyi I. sétány 1., EOTR17415623)

Nitrogén-oxidok (NO ₂ -ként) 2011. január 1. - július 31.		
Hónap	24 órás átlag (µg/m ³)	Túllépések száma
Január	25,1	-
Február	28,9	-
Március	29,5	-
Április	17,8	-
Május	10,4	-
Június	8,4	-
Július	14,5	-
Augusztus	-	-
Szeptember	-	-
Október	-	-
November	-	-
December	-	-
Átlag	19,2	Összesen: -
Minősítés	Kiváló	-

A Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség és Balatonalmádi Város Önkormányzata együttműködésének eredményeként a Felügyelőség a kezelésében lévő mobil légszennyezettség mérő gépkocsit 2009. június 22. és szeptember 30. között a Balatonalmádi Verseny u.1. címre telepítette le. A mérőkocsi által mért adatok a környezetvédelmi program készítése során nem álltak rendelkezésre.

Bejelentett légszennyező források

Bejelentés köteles pontforrások előfordulnak a település területén, amelyek jellemzően kisebb volumenű ipari tevékenységhez, illetve szolgáltatásokhoz köthetők. Ezeket a pontforrásokat és a hozzájuk tartozó éves kibocsátási adatokat sorolják fel az alábbi táblázatok.

3.sz. táblázat: Helyhez kötött légszennyező források 2008- 2011. évi kibocsátási adatai

Anyagnév	Éves mennyiség (kg)			
	2008	2009	2010	2011
1,2,4,-Trimetil-benzol (pszeudokumol)		0,14	0,21	
Aceton		0,09	0,13	
Benzin mint C, ásványolajból	0,14	0,07		
Butil-acetát (ecetsav-butilészter)	19,53	7,06	1,8	
Butil-alkohol (1-butanol)	0,38	0,19	0,12	
Butil-alkoholok (szekunder és tercier)	0,06	0,03		
Butil-glikol-acetát		0,13	0,19	
Etil-benzol	2,13	1,04	0,54	
Izo-butil-acetát		0,09	0,14	
Kén-oxidok (SO ₂ és SO ₃) mint SO ₂	1,82	1,49	2,51	8,75
Metoxi propil-(2)-acetát			0,29	
Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂	1879,31	357,78	10068,76	585,80
Szén-dioxid	1758556,87	702012,29	290808,41	492848,32
Szén-monoxid	3371,38	71,62	12041,47	239,76

Anyagnév	Éves mennyiség (kg)			
	2008	2009	2010	2011
Szilárd anyag	1,5	0,93	1,14	2,91
Toluol	0,09	0,04	0,12	
Triklór-metán (kloroform)		0,2		
Trimetil-benzolok	0,06	0,03		
Xilolok	7,07	3,45	2,63	

Forrás: Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, 2013

4. sz. táblázat: Helyhez kötött légszennyező források

Ügyfél / pontforrás neve	Pontforrás jellege	Pontforrás címe
Polus-Coop Zrt.	11. Sz. Fórum Bevásárló Központ	Szabolcs u. 2.
Tamás Béla	Autójavító műhely	Építő u. 1.
Balatonalmádi Város Önkormányzata Polgármesteri Hivatal	Központi telephely	Rákóczi u. 43.
MP Zrt.	Posta üdülő	Széchenyi út 17.
Aurora Hotels KFT.	Ramada Hotel & Resort Lake Balaton	Bajcsy Zs. u. 14.

Forrás: Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, 2013

Lakossági fűtés

A fűtéshez használt tüzelőanyagok közül a szén használata során keletkezik a legtöbb fajta és legnagyobb mennyiségű szennyezőanyag. Kedvezőbb hatás érhető el az olajtüzelés alkalmazásával, mivel az olaj kéntartalma, így kén-dioxid kibocsátása kisebb. A koromkibocsátás mellett a magasabb égési hőmérséklet következtében azonban megjelenik a nitrogén-oxid kibocsátás. Kedvező, hogy ezek a tüzelési módok nem jellemzők a településen. A fatüzelés jelentősnek mondható. Jelentősége a nagy mértékben emelkedő lakossági gáznak köszönhető. A tűzifa égése viszonylag alacsony hőmérsékleten történik, így nitrogén-oxid kibocsátást nem eredményez. Mivel a fa igen kevés ként tartalmaz, a kén-dioxid kibocsátás elhanyagolható. Ezzel szemben jelentős a szilárd, nem toxikus légszennyezőanyag (pernye) kibocsátás. Égéskor elsősorban víz, H₂O (elgőzölögve) és széndioxid, CO₂ keletkezik. A fa égése során bizonyos körülmények között más anyagok is felszabadulnak, széndioxid, ecetsav, fenol, metán, formaldehid, további szénhidrogének, korom, kátrány. Ennek oka a fából kiszabaduló gázok nem megfelelő elégetése, mely létrejöhet az alacsony égéshőmérséklet, nedves fa, a teljes égéshez szükséges levegő hiánya, nem megfelelő műszaki állapotú, vagy nem megfelelően működtetett tüzelőkészülék miatt.

A háztartások, középületek körében leginkább a gázfűtés jellemző. A jó szabályozási lehetőség következtében a gáztüzelés viszonylag kis mértékű szén-monoxid kibocsátást eredményez. Mivel a gáz kéntartalma jelentéktelen, gyakorlatilag kén-dioxid nem keletkezik. A magas égési hőmérséklet miatt nitrogén-oxid kibocsátással kell számolni, de szilárd szennyeződés gyakorlatilag nem keletkezik.

Megállapítható tehát, hogy a lakossági fűtés az alkalmazott tüzelési módoknak, és a település laza szerkezetének köszönhetően nem okoz jelentős légszennyezési problémát.

Önkormányzati rendelet értelmében (32/2011. (XII.20.) Ör.) a kerti hulladék és avar égetése belterületen tilos (avar és kerti hulladék a háztartásban, kertben, mezőgazdasági tevékenység során keletkező falomb, kaszálék, nyesedék, növényi maradványok), külterületen március 1-április 30, október 1-november 30 között lehetséges.

Bűzproblémák

A településen a regionális szennyvíz-elvezetéssel kapcsolatosan továbbra is bűzprobléma jelentkezik. A szennyvíz gerincvezeték kiépítése óta fordulnak elő gondok abból adódóan, hogy a Balatonból nyert ivóvíz magas hőmérséklete miatt a szennyvíz is magasabb hőmérsékletű, valamint az utóbbi 2 évtizedben a vízfogyasztás jelentős csökkenése miatt a hálózatba jutó vízmennyiség nem elegendő ahhoz, hogy a folyamatos átöblítés biztosított legyen. Ennek köszönhetően „berothadások” fordulnak elő egész éven át a településen található átemelők környezetében. (különösen probléma a Káptalanfüredi és a Neptun utcai átemelők környékén). A DRV Zrt. korábban biofilter beépítésével és nitrát adagolással próbálta a bűzhatást csökkenteni, azonban a módszer nem járt teljes sikerrel.

Közlekedési emissziók

Balatonalmádi legjelentősebb útja a 71. sz. másodrendű főközlekedési út (Lepsény-Fenekpusztát összekötő főút), a várost Veszprémmel összekötő 7217. számú út, valamint a települést Felsőörsszel összekötő 7218. számú út.

2008-ban átadásra került a Balatonakarattyát, Balatonkenesét és Balatonfüzfőt elkerülő 17,3 kilométeres 71-es főút tehermentesítő szakasza (710). A tó keleti részén hétvégeként hatalmas dugók alakultak ki a Balatonhoz érkező, és onnan a főváros felé visszainduló gépjárművek miatt. Az új út átadása nem járult hozzá Balatonalmádi város gépjármű forgalmának csökkenéséhez, a nyári időszakban továbbra is torlódások alakulnak ki.

A nagy gépjármű forgalom jelentős környezeti igénybevételt jelent a településen légszennyezési szempontból. A dízelüzemű gépjárműveknek jelentős a részecske-kibocsátásuk, egy nagyságrenddel meghaladja a benzin-motorokét. A részecskék legnagyobb része korom. Jelentős felületük révén hordozóanyagként viselkednek, megkötik az el nem égett szénhidrogéneket. További jelentős szennyező az aeroszol formájú szulfát, amelyért a gázolaj kéntartalma a felelős.

A helyi lakosság tulajdonában lévő személygépkocsik száma kis mértékű emelkedést mutat (4. sz. táblázat). A gépjárművek számának 6,4%-os átlagos növekedése az átmenő forgalomhoz képest jelentős kibocsátás változást nem okoz. A növekedéssel párhuzamosan jelentkezik a gépkocsik átlag életkorának csökkenése, ami viszont jobb műszaki állapotot, és javuló emissziós értékeket feltételez. A járművek fajlagos légszennyezőanyag-kibocsátásai csökkennek, amelyek következtében a szén-monoxid és szén-hidrogén emisszió is jelentősen csökken (a katalizátoroknak köszönhetően). Ezzel szemben a nitrogén-oxidok kibocsátása nő, mert a fajlagos kibocsátás csökkenése sem tudja kompenzálni a forgalom növekedését.

A környezetbarát kerékpáros közlekedés feltételei adottak, azonban a lakosság szűk körében népszerű csak, kényelmi szempontok, valamint a környezettudatos életmód kis mértékű elterjedtsége miatt.

5. sz. táblázat: A személygépkocsik számának alakulása

Személygépkocsik száma az év végén 2007	Személygépkocsik száma az év végén 2011	Változás
3229	3437	6,4%

Forrás: Területi Információs Rendszer adatbázis, 2013

1.1.2 Vízrajzi, vízháztartási jellemzők, felszíni vízminőségi mutatók

A Balaton vízfelülete mellett két kisebb vízfolyás, a Vörösberényi Séd és a Remete-patak, valamint az időszakos tónak tekinthető Köcsi-tó található Balatonalmádi közigazgatási területén.

A **Vörösberényi Séd** állandó jellegű vízfolyás, melynek alsó 2,1 km-es szakasza Balatonalmádi vörösberényi településrészén halad keresztül, majd egy hordalékfogó műtárgyon át érkezik a Fűzfői öböl parti nádasába. A Séd teljes vízgyűjtőterülete: 14 km², a teljes hossza: 5,4 km és az évi átlagos lefolyása: 1,3 millió m³.

A **Remete patak** Balatonalmádi állandó jellegű vízfolyása, a belterületi szakaszon burkolt mederrel. A vasútvonal alatti torkolati része a Szent Erzsébet ligeten halad keresztül, és a parti sétány díszes hídjánál (Sóhajok hídja) kiszélesedve érkezik a tóba. A burkolt szakasz felső végén sűrűn beépített környezetben, a torkolat előtt pedig a park területén egy-egy hordalék- és uszadékfogó műtárgy üzemel. A Remete patak teljes vízgyűjtőterülete: 16,8 km², a patak teljes hossza: 2,5 km és az évi átlagos lefolyása: 3,2 millió m³.

A Vörösberényi Sédből és a Remete patakból vízmintavételre, vízminőségi paraméterek értékelésére nem került sor az elmúlt években.

Az önkormányzat a Remete patak és a Vörösberényi Séd vízminőségét rendszeres mederkarbantartással biztosítja a Pápa Környéki Vízitársulattal kötött szerződés alapján. Az önkormányzat saját erőből a Vörösberényi Séd medertisztítását és parti zöldterületének faültetéssel történő fejlesztését végezte el 2012. évben a Veszprémi út és a 71-es főközlekedési út közötti szakaszon.

A felszíni vizek mennyiségi, minőségi viszonyainak változása

A Balatont és vízgyűjtőjét az utóbbi 15 évben a vízminőségi problémák visszaszorulása mellett a vízmennyiség esetenkénti csökkenése jellemezte.

A Balaton vízminősége – a tavat tápláló vízmennyiség változásaitól függetlenül – 1995. évtől jellemzően jónak és stabilnak mutatkozik. Még a vízhiányos években is gyakorlatilag mindig kiváló, illetve jó volt a Balaton vízminősége és különösen igaz ez a Siófoki medencére.

A Balaton vize jellemzően (Ca,Mg)HCO₃-os kemény víz, pH-ja enyhén lúgos. Kalcium-magnézium hidrogénkarbonátos jellege miatt, az alga növekedésével járó széndioxid elvonás következtében a biogén mészkiválás folyamatos, azaz finom szerkezetű üledék képződik benne. Sekély tó, emiatt az üledéke a szél és a vízmozgás (hullámozgás) hatására könnyen felkeveredik, ezért a víz többnyire zavaros, átlátszósága ritkán haladja meg az egy métert.

A Balaton vízminőségét befolyásoló tényezők közül különösen fontos szerepet játszanak a mikrobiológiai jellemzők, az algásodás mértékét mutató klorofill-a tartalom alakulása és az azt befolyásoló nitrogén és foszforháztartás. A klorofill-a tartalom jelentősen függ az időjárástól és az annak hatására bekövetkező biológiai, kémiai és egyéb folyamatok változásától. Ezek határozzák meg lényegében a víz minőségét, ez az alapja az MSZ 12749:1993 szabvány szerinti minősítésnek. A Balaton vízminősége a tó keleti területein jobb, mint a nagyobb fajlagos tápanyag terhelést kapó nyugati medencékben.

A Balaton vízminősége Balatonalmádi térségében üdülésre és ivóvízellátásra megfelel. Problémák a parti sávban jelentkezhetnek, ahol az elmaradt, illetve kevésbé hatékony

mederkotrás következtében esztétikai szempontból lehet kifogásolható a tó állapota, de vízminőségi problémák nincsenek.

6. sz. táblázat: A Balaton vízminőségi jellemzői a Siófoki medence közepén (04FB03 sz. monitoring pont)

Megnevezés	Mértékegység	2009. Évi átlag	Osztály	2011. Évi átlag	Osztály
Oxigénháztartás jellemzői					
Oldott oxigén	mg/l	9,83	I	11,05	I
Oxigéntelítettség	%	101,09	II	106,99	II
Biokémiai oxigénigény (e)	mg/l	1,96	I	1,59	I
KOI (k)	mg/l	20,6	II	19,60	II
KOI (p)	mg/l	4,22	I	4,03	I
Tápanyagháztartás jellemzői					
Ammónium N-ben	mg/l	0,01	I	0,06	I
Nitrit-N	mg/l	<0,003	I	0,00	I
Nitrát-N	mg/l	<0,01	I	0,02	I
Összes foszfor	µg/l	30,1	I	53,15	I
Foszfát-P	µg/l	7,72	I	7,95	I
a-klorofill	µg/l	7,55	I	5,77	I
Mikrobiológiai jellemzők					
Coliformszám	/ml	0,22	I	0,01	I
Mikroszennyezők és toxicitás					
Anionaktív detergens	µg/l	21,79	I		
Higany (oldott)	µg/l	0,06	I	0,02	I
Kadmium (oldott)	µg/l	<0,2	I	0,1	I
Ólom (oldott)	µg/l	1	I	0,55	I
Cink (oldott)	µg/l	20,16	I	10	I
Réz (oldott)	µg/l	2	I	1,85	I
Egyéb jellemzők					
pH		8,6	III	8,53	III
Fajl. el. vezkép.(20 OC-ra)	µS/cm	771	II	751,50	II

Forrás: Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, 2012

Jelmagyarázat: I., II., III., IV., V. vízminőségi osztályok – részletes leírását az 1. sz. melléklet tartalmazza

A Balaton vízminősége

- az oxigénháztartási mutatók alapján II. osztályú a Siófoki medencében, (osztály meghatározó komponens a dikromátos kémiai oxigénigény),
- a nitrogén és foszforháztartás jellemzői alapján a foszfát-P, összes foszfor és a klorofil-a alapján I. osztályú a medencében,
- a mikrobiológiai mutatók (coliform szám) alapján I. osztályú a vízminősítés,
- a szerves- és szervesetlen mikroszennyezők csoportban a nehézfémek alacsony koncentrációja alapján a minősítés eredménye I. osztályú,
- az egyéb mutatók csoportjában a vezetőképesség és a kémhatás eredményezi a III. osztályú minősítést a vizsgálati időszakban.

Az utóbbi években a klímaváltozással összefüggésben megemelkedett a hirtelen fellépő, nagy intenzitású esők gyakorisága, ami a helytelen földhasználat miatt bekövetkező eróziót fokozza. A nagy lejtésű mezőgazdasági területekről lefolyó víz erősen megterheli a kis vízgyűjtő területű és kis vízhozamú folyóvizeket. A meredekebb területeken felgyorsuló víz jelentős mennyiségű hordalékot képes szállítani, amit aztán a kisebb esésű szakaszokon lelassulva lerak. Az így létrejövő feliszapolódások megakadályozzák a zavartalan lefolyást, és a mederből kilépő víz eróziós károkat tud okozni mezőgazdasági területeken és belterületen egyaránt. A vízminőséget illetően kedvezőtlen a művelt területekről az erózió következtében bemosódó hordalék, ugyanis szerves anyagok és növényi tápanyagok mellett szervesetlen mikroszennyezők is a vízfolyásokba kerülhetnek. Különösen kockázatos ez a Balaton vízgyűjtő területén.

A felszín alatti vizek mennyiségi és minőségi viszonyainak változása

A DRV Zrt. Balatonalmádi területén három vízbázist üzemeltetett: a parti kutakat (K-K-4, K-5, K-14 kataszteri számúak és az un. Devig-kút), a káptalanfüredi kutakat (a K-15 és K-16 kataszteri számúak) és a Malomvölgyi-forrást a mellé telepített kutakkal. Mindhárom vízbázist vízminőségi okok miatt (határérték feletti nitrát-tartalom) véglegesen üzemén kívül helyezték: a parti kutak 1992-től, a káptalanfürediek 1996-tól lényegében nem üzemelnek.

A Balatonalmádi Ferenc-forrás és kútjai mint sérülékeny vízbázis szerepelt az országos vízbázisvédelmi programban. A vízbázis biztonságba helyezési munkái 2003-ban a diagnosztika I. ütemével el is kezdődtek, időközben azonban az üzemeltető a vízbázis végleges felhagyása mellett döntött, így már maga a diagnosztika sem fejeződött be, illetve a vízbázisvédelmi terv sem készült el.

A kutak egy részének eltömedékelésére már létesítési engedély is született.

Tehát a Balatonalmádi területén lévő egykori vízbázisok egyike sincs már sérülékeny vízbázisként nyilvántartva és az egykori üzemeltető, a DRV Zrt. sem tartja számon ezeket, mint jövőbeli vízbázisokat, vízkitermelési helyeket.

A Ferenc-forrás üzemel, túlfolyik, de mivel a közüzemi hálózatnak nem része, a DRV üzemi adatszolgáltatásában sem szerepel, így nincs róla adat.

1.1.3 Élővilág

A kistáj a Pannóniai flóratartomány Dunántúli-középhegység (Bakonyicum) flóraidékének Vértes és Bakony flórajárásába (Vesprimense) tartozik. A flórajárást a zonális vegetáció nagy változatossága jellemzi. A klímazonálisan jórészt erdőssztyep-övbe tartozó terület ma jellemzően félkultúrtáj. Feltűnő a déli, szubmediterrán jellegű fajok magas aránya. A hagyományos gyümölcskultúra – a szőlőn kívül sok más délvidéki faj (füge, levendula stb.) – az eredeti szárazságtűrő növényzet maradványaként alkot társulást. A gazdálkodással való felhagyás folyamatos, üdülőterületté alakul a hegyoldal is. A falvak felett egykor nagy kiterjedésű legelők most erdősödnek be. A tópartot kísérő magasságosokból és nedves rétekből csak fragmentumok maradtak. Permi vörös homokkövön perjeszittyós mészkérülő tölgyesek tenyésznek déli elemekkel (virágos kőris – *Fraxinus ornus*, cserszömörce – *Cotinus coggygria*), kiritkuló gypszinttel és csupasz mohás foltokkal. Az északi oldalakon a rekettYES tölgyesben uralomra jutnak a savkedvelő fajok.

1.1.4 Területhasználatok változása

Az önkormányzat tájékoztatása szerint a területhasználatot illetően jelentős változás nem történt a 4989 ha területű Balatonalmádi településen az utóbbi időszakban (a Balaton vízfelszíne 3258 ha).

A földhivatali adatokat tekintve megállapítható, hogy a termő területek nagysága körülbelül 0,1 %-kal csökkent, míg a művelés alól kivett területek aránya 0,1 %-kal növekedett.

7. sz. táblázat: Földhasználat Balatonalmádi közigazgatási területén

Terület	2008		2011	
	ha	%	ha	%
Termő	851,6	17,1	850,1	17,0
Mezőgazdasági	515,0	10,3	514,2	10,3
<i>Szántó, kert</i>	<i>175,9</i>	<i>3,5</i>	<i>175,9</i>	<i>3,5</i>
<i>Szőlő, gyümölcs.</i>	<i>142,0</i>	<i>2,8</i>	<i>142,5</i>	<i>2,9</i>
<i>Gyep (legelő, rét)</i>	<i>189,6</i>	<i>3,8</i>	<i>188,3</i>	<i>3,8</i>
<i>Nádas</i>	<i>7,5</i>	<i>0,2</i>	<i>7,5</i>	<i>0,2</i>
Erdő	336,6	6,7	335,9	6,7
Művelés alól kivett	4137,4	82,9	4137,7	83,0
<i>Belterület</i>	<i>771,6</i>	<i>15,5</i>	<i>759,8</i>	<i>15,2</i>

Forrás: Veszprém Megyei Kormányhivatal Földhivatala, 2012

Az erdőterületek kétharmada magánkézben van, ahol erdőgazdálkodást nem folytatnak (nem alakult meg az erdőbirtokosság). Az állami tulajdonban levő meredek területeken (Várhegy) szálaló vágásos üzemmódra tért át a terület kezelője.

Az erdőterületek alapvető jelentőségük az élővilág megőrzése és a települési környezet minősége szempontjából, valamint elsődleges fontosságúak tájéskészítési szempontból a táji értékek és turisztikai vonzerő megtartása céljából. Az erdők funkciója a partközeli részeken elsődlegesen védelmi jellegű, ezért is szerepel a balatonalmádi erdők több mint 80%-a a Balaton-felvidéki Nemzeti Park II. ütemében a védelemre tervezett területek között.

A város közigazgatási területén található erdők:

- a káptalanfüredi ifjúsági táborok erdőterületei,
- a Felső-hegyi és az Öreghegy mögötti, feletti erdős, bozótos területek,
- a Kőhegy, Várhegy, Sátorhegy és a Malomvölgy erdői,
- a Megye-hegy nagyterjedésű erdőterületei, illetve gyepes-bozótos területei, valamint a belterület erdőként nyilvántartott területei.

8. sz. táblázat: Balatonalmádi város erdőterületei az Országos Erdőállomány Adattárban szereplő adatok alapján

Helység	Helységhatáros terület-kimutatás az erdőrészek elsődleges rendeltetése szerint					
	Védelmi	Gazdasági	Közjóléti	Összesen	Egyéb részek	Mindösszesen
Balatonalmádi	57,99	0,00	0,00	57,99	0,31	58,30
Balatonalmádi-Vörösberény	243,06	0,00	0,00	243,06	11,86	254,92

Forrás: Veszprém Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága 2013.

Szennyezett, degradált területek helyzete

Balatonalmádi közigazgatási területén elsősorban az eróziós folyamatok okoznak talajlepusztulást, a defláció nem számottevő. Az erózió mértéke függ a lejtésviszonyoktól (meredekség, lejtőhossz), talajfedettségtől, a talaj fizikai, kémiai tulajdonságaitól, a csapadék intenzitásától, a felszíni vízmozgástól. Az Öreghegy Balaton felé néző, sűrűn beépített, meredek oldala érintett ilyen szempontból. Az eróziós folyamatokon kívül más mozgásformák (lejtőcsúszás, suvadás) nem jellemzők. A felszínformákat a beépítések, közművesítések során is figyelembe kell venni, mert a nem kellő felszíni és felszínalatti vízelvezetés több esetben elvizesedést okozott.

A hirtelen jött nagy esők jelentős károkat eredményeztek az elmúlt években az amúgy sem jó állagú, zömében burkolatlan hegyi utakon. Támfalak dőltek, rézsűk omlottak, közvetlen veszélyt és károkat okozva az önkormányzati és magántulajdonú ingatlanokban egyaránt.

Továbbá meg kell említeni, hogy a településen előfordul több illegális hulladéklerakás, amelyek általában a lakosság által alkalmanként használt anyagnyerő helyek területein jelennek meg. Általánosan elmondható azonban, hogy a hulladék közszolgáltatás elérhetőségének köszönhetően csökkent az illegális lerakások gyakorisága. A problémás esetek többségében építési-bontási törmelék, vagy lomok lerakása okoz gondot.

Az illegális lerakások felszámolásáról az önkormányzat folyamatosan gondoskodik.

A városban a háztáji állattartás egyes településrészekeken megengedett, azonban nagyüzemi állattartást sehol sem lehet találni. Az állattartást a Balatonalmádi Város Önkormányzat képviselő-testületének 25/ 2010. (IX. 28.) önkormányzati rendelete az állattartásról (és a módosításról szóló 11/2013. (II.28.), 19/2012. (V.30.) önkormányzati rendelet) szabályozza.

Mezőgazdasági haszonállattartás az egyes övezetekben csak a rendelet által meghatározott védőtávolságok megtartása mellett folytatható.

1.1.5 Éghajlatváltozás

Általános klimatológiai viszonyok

Balatonalmádi éghajlata a magyarországi éghajlati tipizálás szerint meleg – mérsékelt száraz. Az évi napfénytartam kevéssel meghaladja a 2000 órát, s ebből nyáron 800-810 óra körüli, télen 190 óra napsütés várható. Az évi középhőmérséklet 10,2-10,5 °C. A nyári félév középhőmérséklete 16,5-16,8 °C körüli. Általában április közepén a napi középhőmérséklet már eléri a 10 °C-ot, s ez az időszak mintegy 188-190 napon át október közepéig tart. A fagyoktól mentes időszak hossza 200 nap körüli. Az évi csapadékmennyiség 580-600 mm, a nyári félévben 330-360 mm eső a megszokott. A 24 órás csapadékmaximum 82 mm, ami a kistájban mért legmagasabb. A téli félévben 30-35 hótakarós napra számíthatunk, 16-18 cm

átlagos maximális vastagsággal a Balaton partján. Az ariditási index 1,18 körüli (a lehetséges maximális párolgás és a lehulló csapadék aránya), amely alapján a Balaton keleti térsége az Alföld után a 2. legaszályosabb terület. A területen az északias szélirány az uralkodó, az átlagos szélesség 3 m/s körüli.

Éghajlatvédelem

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás nem a jövő generációkra váró feladat – az emberek mindig is alkalmazkodtak az éghajlat változásaihoz, és ez igaz a Balaton térségére is. A jelenben meghozott döntések hatással lesznek a lehetséges jövőképekre és az embereknek az éghajlatváltozás hatásait kezelő képességeire is.

Balatonalmádi Város Éghajlatvédelmi Stratégiája (2011) meghatározta a potenciális intézkedési területeket a Stratégia 2025-ig terjedő, a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiával (NÉS) megegyező időtávra vonatkozóan.

A NÉS megvalósítása 2 éves programokon keresztül történik, és egyúttal ezen időszakonként a NÉS is felülvizsgálatra kerül. Ugyanezt a módszert célszerű követni Balatonalmádi esetében is. Ezen kívül meg kell említeni, hogy 2012-ben elkészült a város kétéves Éghajlatváltozási Programja.

Az éghajlatváltozás hatásai a felszíni vizekre

A globális felmelegedés kapcsán a víz jelentősége a világ minden táján különösen felértékelődik. A hazánkra vonatkozó klímaváltozási forgatókönyvek meglehetősen borús képet festenek a vízzel kapcsolatos problémák terén, nemcsak a hőmérséklet drasztikus emelkedése, hanem a csapadékviszonyok éven belüli átrendeződése miatt is. Hazánkban a legnagyobb mértékű felmelegedés a nyári félévben várható, ugyanakkor a csapadék mennyiségének csökkenése szintén ebben az időszakban valószínűsíthető. A felmelegedés következtében várható fizikai és kémiai változások nagyban befolyásolják vizeink élőlény együtteseit, a változások iránya pedig a populációk közötti kapcsolatok sokszínűsége miatt nehezen jelezhető előre. Azonban nem nehéz belátni, hogy a vízhiány a rendkívül súlyos gazdasági károk mellett számos természetes élőhely tönkremenetelét vagy végleges eltűnését jelentheti.

Hazánk természetes állóvizei alapvetően a sekély tavak közé tartoznak. A sekély tavak gyorsabban reagálnak a változó időjárási állapotokra, mint a mélyebb víztettesttel rendelkezők, ezért is jutnak kiemelt szerephez a klímaváltozással kapcsolatos kérdésekben. A sekély tavakkal foglalkozó tanulmányok zöme a vízminőséget érintő negatív hatásokkal számol. A téli csapadék növekedése és a csapadékhullás extrém eseményei – azaz rövid idő alatt nagy tömegben, „özönvízszerűen” hulló csapadékok – közvetve a tavak tápanyagterhelésének növekedését okozhatják. Mindezek mellett a hőmérséklet emelkedésén és számos, táplálékhálózati összefüggésen keresztül levezethető folyamat is ebbe az irányba mutat. A vizek gyorsabb és drasztikusabb felmelegedése értelemszerűen a fitoplankton (nagy tömegű, lebegő életmódot folytató algák, növényi szervezetek összessége) tömegprodukció korábbi megjelenését hozhatja magával, amely táplálkozási kapcsolatokon keresztül a magasabb rendű vízi szervezetek mennyiségi viszonyaira is hatással van. Az invazív cianobaktériumok esetén is – amelyek a vízvirágzásokban is gyakorta központi szerepet játszanak, emellett mérgező anyagok termelésével is negatívan befolyásolják a vízminőséget – az időzítés megváltozása rendszerint a korábbi megjelenés irányába mutat. A bakteriális anyagcsere, a tápanyag körforgásának rátája és az algák mennyiségi növekedése a hőmérséklet emelkedésével fokozódik. Számos hidrobiológiai tanulmány és modellszámítás alapján általánosságban elmondható, hogy az antropogén szennyezéshez kapcsolatosan a klímaváltozás

felgyorsítja az eutrofizáció folyamatát (vagyis a vizek extrém mértékben felgyorsult tápanyag-forgalmát, a víz termelékenységének növekedését, amelyet elsősorban az emberi szennyezésnek köszönhető foszfor- és nitrogénterhelés vált ki). Mindez a vízminőséget érintő súlyos veszélyekre hívja fel a figyelmet.

A Balaton kifejezetten sekély tónak számít, éppen ezért különösen érzékeny a globális felmelegedésre. Mindez a közelmúltban is jól megmutatkozott, amikor a tó vízgyűjtőjét súlyos szárazság sújtotta, amelynek következtében a vízszint közel 70 centimétert süllyedt. Minthogy a tóban több víz visszatartására a tópart túlzott mértékű beépítettsége folytán jelenleg nincs lehetőség, az idegen vízgyűjtőből történő vízpótlás igen költséges megoldási lehetősége pedig fokozott ökológiai kockázatot jelent, a jövőben fel kell készülni a 2003. és 2012. körül megtapasztalt, vagy annál is súlyosabb állapotok gyakoribb előfordulására.

Tavainkban nem pusztán a víz hőmérséklet emelkedése jelenti a felmelegedés közvetlen fizikai következményét. Csökken a jégborítás időtartama ill. a jéggel borított időszakok előfordulási valószínűsége, azzal együtt a téli, szél általi felkeveredések intenzitása és időzítése is, amelyeknek összességében alapvető hatása van az egész vízi élőlényegyüttesre.

A felmelegedésnek köszönhető fokozott párolgás és az éves csapadékösszeg csökkenése miatt a víz tartózkodási ideje a tavakban megnő és a vízszint jelentősen csökken. A fokozott párolgás és vízszintcsökkenés a vizek oldott ásványianyag tartalmának növekedését, „betöményedését” jelenti, ami fokozhatja a szikes jelleg erősödését is.

1.2. A települési környezet állapota

1.2.1 Kommunális infrastruktúrát érintő változások

Ivóvízellátás arányának/minőségének változása

A Balaton térséget ellátó állami tulajdonban lévő víziközmű rendszereket a Dunántúli Regionális Vízmű Zrt. üzemelteti. Balatonalmádi város vízellátását tekintve az Észak-kelet Balatoni Regionális Vízmű (a továbbiakban ÉKBRV) rendszerhez tartozik. A rendszer fő vízbázisa a Balaton vízre települő balatonfüredi és balatonalmádi felszíni vízmű.

A balatonalmádi felszíni vízmű 7000 m³/nap és a KARY típusú vízmű 5000 m³/nap kapacitással működik.

Az ivóvízellátó hálózat hossza: 146,96 km (2011. évi adat). Az ivóvíz ellátottság a településen 100%-os. A rákötések száma közel 3 %-kal növekedett, az értékesített ivóvíz mennyisége 4 %-kal csökkent az elmúlt 4 évben, ami a takarékos vízfelhasználásnak volt köszönhető. A fővezetékek megfelelő hosszban rendelkezésre állnak a teljes körű ellátás megvalósítására a település belterületein. Az ivóvízellátó rendszer a nyári idegenforgalmi szezonban is képes biztonságosan kiszolgálni a megnövekedett igényeket.

A település előregedett vízvezeték hálózatában pl. a Rákóczi, a Galagonya, a Somfa és a Neptun utcában, a fokozott nehézgépjármű forgalom miatt gyakoriak a csőtörések.

9. sz. táblázat: Az ivóvíz ellátás jellemző adatai

Megnevezés	Ivóvízbekötés, db			Értékesített ivóvíz, m ³
	Lakosság	Közület	Összesen	
2008	8113	350	8463	530193
2009	7898	348	8246	523014
2010	8302	362	8664	513473
2011	8376	365	8741	510245
2012	8482	365	8847	481512

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2013

10. sz. táblázat: Ivóvíz vízminősége Balatonalmádi településre vonatkozóan

Paraméter	Érték	Határérték	Mértékegység
ammónium	<0,05	0,5	mg/l
nátrium	39,75	200	mg/l
kémiai oxigénigény (KOI _{ps})	<2,18	5	mg O ₂ /l
klorid	40,63	250	mg/l
fluorid	0,28	1,5	mg/l
nitrát-nitrogén	2,21	50	mg/l
nitrit-nitrogén	<0,05	0,5	mg/l
összes keménység	20	5-35	nk ⁰
összes mangán	<50	50	µg/l
összes vas	<50	200	µg/l
pH	7,76	6,5-9,5	
szulfát	136,67	250	mg/l
vezetőképesség	750	2500	µS/cm
arzén	<1	10	µg/l
aluminium	<40	0,2	µg/l

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2013

A Balatonalmádi vízellátását biztosító DRV Zrt. a térségben ivóvízkutatás engedélyezési eljárást kezdeményezett. A Megyehegy térségében kinyerhető jó minőségű karsztvízzel kívánja kiváltani a Balaton parton levő felszíni vízkivételt.

Szennyvízelvezetés-tisztítás arányának változása

A csatornahálózat hossza: 80,21 km (2011 évi adat). A városban az elmúlt négy évben 9 %-kal növekedett a csatornahálózatra rákötött ingatlanok száma. Figyelembe véve a DRV Zrt. adatközlését, aminek alapján a felhasznált ivóvízmennyiség 80%-át állapítják meg kommunális szennyvíz mennyiségnek, a 2011. évi adatok tekintetében a keletkezett szennyvíz 98 %-a a regionális rendszerbe került további tisztítás céljából. Locsolási célú vízfelhasználás igénybevételére kialakított mérőhelyeken vételezett víz kizárólag locsolási célra használható fel, mely vízmennyiség után csatornahasználati díjat nem számít fel a DRV Zrt.

A már kiépült szennyvízcsatorna hálózat menti ingatlanok rákötését szorgalmazza az önkormányzat. A szolgáltatást végző DRV Zrt. 2012. július-szeptember hónapokban a felügyeleti díj elengedése melletti akcióval vette át az új szennyvízbekötéseket, amelynek eredményeként 50-el nőtt a szennyvízcsatornára kötött ingatlanok száma.

11. sz. táblázat: A szennyvíz-elvezető hálózat jellemző adatai

Megnevezés	Szennyvízbekötés, db			Kiszámlázott szennyvíz, m ³
	Lakosság	Közület	Összesen	
2008	5662	290	5952	409935
2009	5766	292	6058	408434
2010	5823	300	6123	402682
2011	5907	303	6210	398629
2012	6316	304	6620	375440

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2013

Balatonalmádi szennyvizeit a Balatonfüzfői Szennyvíztisztító telep fogadja, és tisztítja meg. A Balatonfüzfői Szennyvíztisztító Telep 12.000 m³/d kapacitású. A telepre érkező szennyvíz átlagos mennyisége télen: 5.000 m³/d, nyáron: 7.000 m³/d. A telepen mechanikai tisztítás, biológiai tisztítás, nitrifikáció és szükség szerint fertőtlenítés történik. A füzfői telep Balatonfüzfő, Balatonalmádi, Alsóörs, Felsőörs, Paloznak, Csopak, Lovas és Balatonfüred (szívkórháztól) települések szennyvizeit gyűjti össze, és a tisztított szennyvizet a regionális rendszeren a Veszprémi Séd patakba juttatva kivezeti a Balaton vízgyűjtő területéről.

A balatonfüzfői szennyvíztisztító telepen éves szinten mintegy 15.000 m³ szennyvíziszap keletkezik. A Balatonalmádiból elvezett szennyvízből származtatott becsült szennyvíziszap mennyisége (az elvezetett szennyvíz 2 %-a) 2012. évben 7509 tonna volt. A szennyvíziszap homogenizálás után injektálós technológiával mezőgazdasági kihelyezésre kerül Papkeszi, illetve Balatonkenese közigazgatási területén. A hasznosító cég az INJEKTOR Kft.

A balatonfüzfői szennyvíztisztító telepnek a balatoni kiemelt vízminőségi kategóriához tartozó 4. befogadói kategóriának megfelelő tisztított szennyvíz paramétereket kell betartania, amelyet a 28/2004. (XII. 25) KvVM rendelet határoz meg.

A csatornahálózat a Balaton VI. régió rendszerhez tartozik, üzemeltetője a Dunántúli Regionális Vízmű Zrt. A szennyvízgyűjtő hálózaton jelentős fejlesztéseket nem tervez a szolgáltató.

Nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz

Nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz: olyan háztartási szennyvíz, amelyet a keletkezés helyéről vagy átmeneti tárolóból – közcsatornára való bekötés vagy a helyben történő tisztítás és befogadóba vezetés lehetőségének hiányában – gépjárművel szállítanak el ártalmatlanítás céljából.

12. sz. táblázat: A 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet 2. sz. melléklete: A szennyvizek befogadóba való közvetlen bevezetésére vonatkozó, vízminőségvédelmi területi kategóriák szerint meghatározott kibocsátási határértékek

Ssz.	Megnevezés	Területi kategóriák			
		1. Balaton és vízgyűjtője közvetlen befogadói	2. Egyéb védett területek befogadói	3. Időszakos vízfolyás befogadó	4. Általános védetségű kategória befogadói
1.	PH	6,5-8,5	6,5-9	6,5-9	6-9,5
	Szennyező anyagok	Határérték mg/l			
2.	Dikrotráfos oxigénfogyasztás KOI _k	50	100	75	150
3.	Biokémiai oxigénigény BOI ₅	15	30	25	50
4.	Összes szerves nitrogén öNÁsv(8)	15	30	20(3)	50
5.	Összes nitrogén(8)	20(1)	35(1)	25(3)	55
6.	Ammónia-ammónium-nitrogén(8)	2	10	5(3)	20
7.	Összes lebegőanyag	35	50	50	200
8.	Összes foszfor, Pösszes	0,7(10)	5(1)	5(4)	10

(1) A 240/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján kijelölt érzékeny felszíni vizekbe és azok vízgyűjtő területén lévő, közvetlenül bevezető befogadókba történő közvetlen bevezetés esetén 10 000 LE terhelés fölött követelményként az 1. számú melléklet I. Rész szerinti technológiai határérték állapítható meg.

(3) A határérték a nem nitrát érzékeny területeken kétszeres

(4) A Maros hordalékkúp területén lévő időszakos vízfolyások esetén a 2. kategória határértéke érvényes.

(8) A 2000 LE alatti települési szennyvíztisztító telepek esetében a november 15. és április 30. közötti időszakban a kibocsátásra határérték nem vonatkozik.

(10) Befogadó vízfolyásba történő bevezetés esetén a határérték csak a befogadó terhelhetőségére alapozott indoklással adható ki. Egyéb indokolt esetben a hatóság enyhébb határértéket engedélyezhet.

A keletkező nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz mennyiségének csökkentése egyrészt a települési csatornahálózatok kiépítésével, másrészt a lakásoknak a kiépült és üzemelő közcsatornahálózatokra történő minél nagyobb mértékű rákötésével biztosítható.

A csatornázatlan területeken a keletkező szippantott szennyvíz elszállítását a Pápai Talajerőgazdálkodási Vállalat, illetve erre a feladatra engedéllyel rendelkező magánvállalkozók jogosultak végezni. A településről elszállított nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz mennyiségére nem áll rendelkezésre adat, feltételezhető, hogy részben helyben marad, részben a regionális rendszerbe ürítik ezt a mennyiséget.

Az önkormányzat tájékoztatása szerint a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz gyűjtésre vonatkozó rendelet elkészült, egyeztetése és a vonatkozó közszolgáltatás feltételeinek megteremtése folyamatban van.

A csapadékvíz-elvezetésével kapcsolatos változások

Balatonalmádi a felszíni vízelvezetés szempontjából rendkívül kedvezőtlen adottságokkal rendelkezik. A település belterülete 760 ha, míg a hozzá tartozó vízgyűjtő terület 4238 ha, tehát a város területét jelentős külvíz terheli. Ennek eredményeként a klímaváltozással összefüggő, nagy intenzitású esőzések során jelentős mennyiségű víz képes lefolyni a magasabban fekvő részekről. A vízgyűjtő 71 sz. főút fölötti részén a terep átlagos lejtése 50-100 %, míg a Balaton közelében csak 2-10 %. Ebből következően a lefolyó víz sebességének csökkenése a 71 sz. főút és a vasútvonal átereseinél (és azok alatt) jelentős mértékű hordalék lerakódást eredményez.

A megfelelő vízelvezetés biztosításához az árkok mértékadó csapadékvízviszonyokhoz igazodó bővítésére, megfelelő burkolattal és szűrő/ülepítő műtárgyakkal való ellátására van szükség. A település belterületén, a gyűjtő utak mentén ez többé-kevésbé megoldott (a kisebb lejtésszögű területeken), a külterületi utak, mezőgazdasági területek mentén azonban további ráfordítást igényel. Meg kell említeni, hogy a városi csapadékcatorna rendszer elválasztott rendszerű, külön vezetékrendszere van a csapadékvíznek és külön rendszere a szennyvíznek. Az önkormányzat a szükséges karbantartási, tisztítási munkákat saját intézménye, a Városgondnokság dolgozóival látja el, beépítve a zöldterületek rendezési munkálatai közé. Pályázaton elnyert támogatással épül a Vörösmarty-Endre utca, Kövesalja utca vízrendezése, amely csak töredékét valósítja meg a városban szükséges vízrendezési munkáknak. A vízügyi hatóság kötelezésére tekintettel még ez évben el kell készíteni a Wesselényi strand előtti parkoló csapadékvíz elvezetését. Az önkormányzat üzemeltet 3 darab olajfogó műtárgyat (szepurátor) a városban (Egészségügyi Központ, Piac, Káptalanfüredi strand parkoló), valamint a Wesselényi strand parkolójához is szükséges kiépíteni.

13. sz. táblázat: A csapadékvíz elvezető hálózatra vonatkozó adatok

Megnevezés	Mennyiség (km)
Teljes úthálózat hossza	165,4
Csapadékvíz elvezető hálózat hossza kül- és belterületen (km)	25,509
Szilárd burkolatú csapadékvíz elvezető árok hossza (km)	0,509
Nyílt elvezető árok hossza (km)	12,8
Zárt elvezető árok hossza (km)	12,2
Csapadékvíz szűrő műtárgyak száma (db)	1

Forrás: Balatonalmádi Önkormányzati adatközlés

Az országos közutak mentén a csapadékvíz elvezetést vizsgálva a Magyar Közút Nonprofit Zrt., Veszprém Megyei Területi Igazgatósága tájékoztatása alapján elmondható, hogy az árkok állapota jelenleg még megfelelő, azonban rövid időtávon belül szükség lesz bizonyos szakaszok karbantartására, felújítására.

14. sz. táblázat: Balatonalmádi közútjai mentén levő csapadékvíz elvezető rendszer jellemzői

Út	Kezdőszelv. km + m formában	Végyszelv. km + m formában	Részzszakasz hossza	Felszíni vízelvezetés állapota	Felszíni vízelvezetés módja (bal oldal)	Felszíni vízelvezetés módja (jobb oldal)
71	22+344	23+444	1100,0 m	jó	földárók befogadóval	földárók befogadóval
	23+444	23+883	439,0 m	jó	földárók befogadóval	csatorna
	23+883	25+938	2055,0 m	még megfelelő	földárók befogadóval	csatorna
	25+938	25+997	59,0 m	még megfelelő	földárók befogadóval	földárók befogadóval
	25+997	26+497	500,0 m	még megfelelő	földárók befogadóval	csatorna
	26+497	26+559	62,0 m	jó	földárók befogadóval	csatorna
	26+559	26+997	438,0 m	jó	földárók befogadóval	földárók befogadóval
	26+997	27+230	233,0 m	még megfelelő	földárók befogadóval	földárók befogadóval
7217	7+789	7+972	183,0 m	2: még megfelelő	3: földárók befogadóval 3: földárók befogadóval	3: földárók befogadóval
	7+972	8+814	842,0 m	2: még megfelelő	1: csatorna	1: csatorna
	8+814	10+314	1500,0 m	1: jó	1: csatorna	1: csatorna
	10+314	10+815	501,0 m	2: még megfelelő	1: csatorna	1: csatorna
7218	0+000	0+600	600,0 m	nem működő	földárók befogadóval	földárók befogadóval
	0+600	1+790	1190,0 m	még megfelelő	földárók befogadóval	földárók befogadóval
72803	0+000	0+540	540,0	még megfelelő	földárók befogadóval	földárók befogadóval

Forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt., Veszprém Megyei Területi Igazgatósága, 2013

Hulladékgazdálkodás helyzete

Kommunális hulladék

A településen keletkező szilárd kommunális hulladék gyűjtése és szervezett elszállítása a teljes területen megoldott. A hulladékgyűjtésbe bevont ingatlanok száma állandó lakosságra vonatkozóan 2776, az üdülőingatlanokra vonatkozóan 3434.

A településen a Balatonalmádi Kommunális és Szolgáltató Kft. végez szolgáltatást. A településről összegyűjtött kommunális hulladék egy ideig a Vertikál Zrt. által üzemeltetett polgárdi hulladéklerakóra került. 2011. év április és május hónapban, valamint 2012. őszétől folyamatosan a Királýszentistváni Regionális Hulladékkezelő Központ hulladéklerakó telepre kerül az összegyűjtött kommunális hulladék. Ezzel egyidejűleg az önkormányzat módosította a közszolgáltatásra vonatkozó rendeletét is (37/2012. (XII.28.) Ör.).

Gyűjtés gyakorisága: egész évben heti egy alkalommal történik, összesen 52 ürítés az állandó lakosok körében és a nyaraló tulajdonosok esetében 27 alkalommal (április 15 – október 15).

Lomtalanítás 2013 évtől kezdődően egy évben egyszeri alkalommal történik ingyenesen, házhoz menő szolgáltatás formájában a szolgáltatóval előre egyeztetett időpontban. 2012-ben a településről 222,1 t lom (EWC 200307) került begyűjtésre.

A település területén illegális hulladéklerakások előfordulnak, amelyek megszüntetéséről az önkormányzat rendszeresen gondoskodik. Az elmúlt években az alábbi helyeken kerültek felszámolásra az illegális lerakások:

2352 hrsz., volt Nevelőotthon mögött
 1544 hrsz., Eötvös utca vége, vízelvezető terület
 2748 hrsz., Alsóörsi határút vége
 0115/2 hrsz., Halacs út vége, erdő széle
 033/3 hrsz., Árok utca vége, erdő széle
 4553 hrsz., Vessző utca vége

Jelenleg folyamatban van a többségében biológiai úton lebomló hulladékok összegyűjtése az alábbi helyszíneken:

3375 hrsz., vízmosás, vízelvezető terület
 087/2 hrsz., Hársas út vége
 3653 hrsz., Vízmeder utca, vízelvezető árok.

15. sz. táblázat: A településen gyűjtött hulladékok jellemző adatai (kg/év)

Megnevezés	EWC (*veszélyes hulladék)	2009	2010	2011	2012
Csomagolási hulladékok (beleértve a válogatottan gyűjtött települési hulladékokat) csomagolási, papír és karton csomagolási hulladékok	150101	1920	1620	3570	25670
Csomagolási hulladékok (beleértve a válogatottan gyűjtött települési hulladékokat) csomagolási, műanyag csomagolási hulladékok	150102		26240	29310	38500
Csomagolási hulladékok (beleértve a válogatottan gyűjtött települési hulladékokat) csomagolási, üveg csomagolási hulladékok	150107	42340	34460	39570	35650
Termékként tovább nem használható gumiabroncsok	160103			15590	4430
Beton, téglá, cserép és kerámia frakció vagy azok keveréke, amely különbözik a 17 01 06-tól	170107		206580	102240	1519665
Vas és acél	170405		5270	8540	
Egyéb építkezési és bontási hulladékok, kevert építkezési és bontási hulladékok, amelyek különböznek a 17 09 01, 17 09 02 és 17 09 03-tól	170904	112538	110490	1698450	1558300
Elkülönítetten gyűjtött hulladék frakciók (kivéve 15 01), papír és karton	200101	98880	71420	69621	
Veszélyes anyagokat tartalmazó, kiselejtezett elektromos és elektronikus berendezések, amelyek különböznek a 20 01 21 és 20 01 23 kódszámú hulladékoktól	200135				

Megnevezés	EWC (*veszélyes hulladék)	2009	2010	2011	2012
Elkülönítetten gyűjtött hulladék frakciók (kivéve 15 01), kiselejtezett elektromos és elektronikus berendezések, amelyek különböznek a 20 01 21, 20 01 23 és 20 01 35 kódszámú hulladékoktól	200136	9749	10470	15105	12080
Műanyagok	200139	26930			
Kerti és parkokból származó hulladékok (a temetői hulladékot is beleértve), biológiaiag lebomló hulladék	200201			233600	766230
Egyéb települési hulladék, egyéb települési hulladék, ideértve a kevert települési hulladékot is	200301	3414213	3442400	2899170	3052020
Egyéb települési hulladék, lom hulladék	200307	336720	201440	164100	222070
Közelebbről nem meghatározott lakossági hulladékok	200399			1340	
Ásványolaj alapú, klórvegyületet nem tartalmazó motor-, hajtómű- és kenőolajok	130205*		136		
Veszélyes anyagokkal szennyezett abszorbensek, szűrőanyagok (ideértve a közelebbről nem meghatározott olajsűrőket), törőkendők, védőruházat	150202*		40		
Elemek és akkumulátorok, amelyek között 16 06 01, 16 06 02 vagy a 16 06 03 kódszám alatt felsorolt elemek és akkumulátorok is megtalálhatók	200133*		200		
Termékként tovább nem használható gumiabroncsok	160103*				

Forrás: Balatonalmádi Kommunális és Szolgáltató Kft., 2013

A BalKOM Kft. 2015-ben tervezi megteremteni annak a lehetőségét, hogy a lakosságtól átvehesse az ott keletkező különböző jellegű veszélyes hulladékokat, átvételi pontot alakítson ki és gondoskodjon annak üzemeltetéséről.

Termelési hulladékok

A termelési hulladékok közül elsősorban a termelési veszélyes hulladékokról áll rendelkezésre adat.

16. sz. táblázat: A településen keletkező veszélyes hulladékok jellemzői

EWC kód	Megnevezés	Mennyiség kg/év			
		2008	2009	2010	2011
080111	Szerves oldószereket, illetve más veszélyes anyagokat tartalmazó festék- vagy lakk-hulladékok	8	15	15	30
080317	Veszélyes anyagokat tartalmazó, hulladékká vált toner	3	3	1	
090101	Vizes alapú előhívó- és aktiváló oldatok	419	93	57	
090105	Halványító oldatok és halványító rögzítő fixír oldatok	238	63	39	

EWC kód	Megnevezés	Mennyiség kg/év			
		2008	2009	2010	2011
120109	Halogénmentes hűtő-kenő emulziók és oldatok			117	45
130205	Ásványolaj alapú, klórvegyületet nem tartalmazó motor-, hajtómű- és kenőolajok	3351	2548	3165	3250
140603	Egyéb oldószerek és oldószer keverékek	100		50	
150110	Veszélyes anyagokat maradékként tartalmazó vagy azokkal szennyezett csomagolási hulladékok	288	376	375	233
150111	Veszélyes, szilárd porózus mátrixot (pl. azbesztet) tartalmazó fémből készült csomagolási hulladékok, ide értve a kiürült hajtógázos palackokat	9	10	14	2
150202	Veszélyes anyagokkal szennyezett abszorbensek, szűrőanyagok (ideértve a közelebbről nem meghatározott olajsűrőket), törlőkendők, védőruházat	527	249	529	224
161001	Veszélyes anyagokat tartalmazó vizes folyékony hulladékok	50			
160107	Olajsűrők	520	402	281	372
160113	Fékfolyadékok	12	6	11	8
160601	Ólomakkumulátorok	152	150	100	
170503	Veszélyes anyagokat tartalmazó föld és kövek	705			
180103	Egyéb hulladékok, amelyek gyűjtése és ártalmatlanítása speciális követelményekhez kötött a fertőzések elkerülése érdekében	45	70	76	101
200121	Fénycsővek és egyéb higanytartalmú hulladékok	2			
130508	Homokfogóból és olaj-víz szeparátorokból származó hulladék keverékek				800
070610	Egyéb szűrőpogácsák, felitató anyagok (abszorbensek)				10
200133	Elemek és akkumulátorok, amelyek között 16 06 01, 16 06 02 vagy a 16 06 03 kódszám alatt felsorolt elemek és akkumulátorok is megtalálhatók		264	230	290
Összesen		6429	4249	5060	5365

Forrás: Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, 2013

Köztisztaság, közterület tisztítás

A közterületen elhelyezett edényzetek kézi ürítését és elszállítását a Balatonalmádi Kommunális és Szolgáltató Kft. végzi. Októbertől márciusig tartó időszakban heti egy alkalommal (hétfő), április, május és szeptember hónapokban heti kétszeri (hétfő, péntek) és júniustól augusztusig heti ötszöri alkalommal (hétfő, szerda, csütörtök, péntek, vasárnap) történik a kézi edények ürítése. A strandi területeken szezonban naponta történik a kézi edények ürítése.

A biológiailag lebomló zöldhulladék, a telkek, parkok gondozásából származó nyesedék gyűjtése házhoz menő gyűjtés keretében történik, április 1.–november 30. között két heti rendszerességgel. Nincs külön gyűjtőedény: a levél, kaszálék és nyesedék zsákban, a maximum 1 méter hosszú ágak kévébe kötve történnek elszállításra. A zöld hulladék a balatonfüredi komposztálótelepen kerül komposztálásra. Korábban előfordult, hogy a Megyehegyi előkezelőre került a zöld hulladék, amelyet felaprítva és földdel keverve a felhagyott szeméttesten terítették el.

17. sz. táblázat: Begyűjtött zöldhulladékok mennyisége 2012-ben

Település	Begyűjtött zöldhulladék EWC 200201 (t)	Egy főre jutó begyűjtött zöldhulladék mennyisége (ingatlan/kg)
Balatonalmádi	711,5	114

Forrás: Balkom Kft. Közzolgáltatói Hulladékgazdálkodási Terv 2013-2015.

A településen a szelektív hulladékgyűjtés évek óta működik az üveg, papír és műanyag (PET) palack frakciókra vonatkozóan. A jövőbeni fejlesztési célok között szerepel a fémhulladékok külön gyűjtésének megvalósítása (pl. konzervdoboz gyűjtés). 2012-ben 10+1 db gyűjtőpont működött a település területén, melyek a következők:

Babits utca (Posta parkoló)
Mogyoró úti óvoda mellett 908/1. hrsz., közút
Páfrány utca (Káptalanfüred)
Hattyú ABC parkoló, 2110. hrsz. (szeznonon kívül működik)
Szabolcs utca, tömb belső 1199/29. hrsz.
Rákóczi út (Fórum parkoló helyett)
Vörösberényi ABC parkoló, 670/1. hrsz.
Vörösberényi Református parókia mellett Ady tér
Csillagtér 3163/2. hrsz.
Bocskai tér (parkoló)
Egészségház

18. sz. táblázat: A hulladékgyűjtő szigeteken begyűjtött hulladékok 2012 évi mennyisége (t)

Gyűjtési körzet	EWC 150101	EWC 200101	EWC 150102	EWC 150107
Balatonalmádi	21,9	10,3	15,4	35,7

Forrás: Balkom Kft. Közzolgáltatói Hulladékgazdálkodási Terv 2013-2015.

A gyűjtőszigeteken begyűjtött hulladékok aránya az összes begyűjtött hulladékhoz képest 2% körüli.

2008. évtől minden önkormányzati strandon a műanyag palack külön gyűjtése folyik. Ezenkívül az intézményeknél is szelektív hulladékgyűjtés valósul meg. Az óvodáknál papír és műanyag hulladék gyűjtés történik, továbbá a Mogyoró úti óvodánál komposztálásra is sor kerül. A Györgyi Dénes Általános Iskolánál és a Magyar-Angol Kéttannyelvű Gimnáziumnál hulladékgyűjtő sziget került kialakításra. A Vörösberényi Általános Iskolánál évente papírgyűjtést, szerveznek ennek eredményeként pl. 2011-ben 6,5 tonna hulladékot gyűjtöttek a diákok.

Balatonalmádi város területén 2008. novemberétől a lakosság 80%-a részére biztosított (kivételem Mátyás király utca térsége) a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés. Minden páros

héten a szemétszállítás napján külön gépjárművel szállítják el a külön gyűjtött átlátszó zsákokban elhelyezett papír és műanyag hulladékokat az ingatlanok elől.

A hulladék szigetekről begyűjtött EWC 20 01 01, 15 01 02, 15 01 07 kódszámú hulladékok 2012. évben a Balatonalmádi 058/5 hrsz. alatti kezelőtelepre kerültek beszállításra, ahol a válogatás után a műanyag hulladék öntömörítő gépjárművekkel a Vertikál Zrt-hez kerül további felhasználásra, a papír hulladékok a SCH-Ózon Kft. inotai telephelyére, míg az üveg hulladékok a Veszprémi Közülemi Szolgáltató Zrt-hez kerülnek kezelésre/feldolgozásra. A Kommunális Kft. a telephelyén a lakossági elektronikai hulladék átvételét is végzi, igény szerint.

Köztisztaságban bekövetkezett változások

A köztisztasági feladatok elvégzésére az önkormányzat 2006. január 1-én megalapította a Balatonalmádi Városgondnokság Intézményét, ahol közhasznú, illetve közcélú dolgozókat is alkalmaznak. Feladatuk kiterjed a közterületek hulladékmentesítésére, a zöldterületek ápolására, a csapadékvíz elvezető árkok karbantartására, valamint a téli síkosság mentesítésre. Az allergiás betegségek növekvő száma és a parlagfű elleni védekezéssel kapcsolatos szigorú törvényi szabályozás és szankcionálás eredményeként megnőtt a zöldterület karbantartásának jelentősége. A település önkormányzata 30,5 hektár zöldterület karbantartásáról gondoskodik.

Állati eredetű hulladékok ártalmatlanítása

A település régi döggútja már nem üzemel, 2002-ben felhagyásra került. Jelenleg az állati tetemek szervezett elszállításának megoldása szerződés szerint a Veszprémi Gyepmesteri Szolgálat feladata, valamint a kóbor ebek befogása és az útmentén található állati tetemek begyűjtése is.

Energiagazdálkodás, energiahasználat helyzete

Elektromos áram ellátás

Balatonalmádi primer oldali 20 kV-os tápfeszültség ellátása a Veszprémi és az Aszódői 120/20 kV-os villamos alállomásokot összekötő 20 kV-os szabadvezeték hálózatokkal történik. A város belterületének ellátására pedig az 57. és 59. számú gerincvezetéseket összekötő 58. számú 20 kV-os földkábel-hálózat szolgál.

A fenti gerincvezetésekről táplált 20/0,4 kV-os transzformátorállomások biztosítják Balatonalmádi közvetlen villamosenergia-ellátását.

A villamos energia szolgáltatást jelenleg az E-ON Észak-dunántúli Áramszolgáltató Zrt. végzi. Az ellátó hálózatok állapotát, a rákötések számát a 14. sz. táblázat tartalmazza a 2009-2011. évre vonatkozóan.

A fejlesztések tekintetében elsősorban a meglévő légvezetékes hálózat minőségét tervezik javítani, úgy mint átviteli kapacitás növelése, szigetelt légvezetésekre, esetleg földkábeles hálózatra való áttérés (pl. Batthyány utca, Rizling utca, Aranyhíd köz, Tavasz utca, Kisfaludy köz). Új transzformátor állomás építését (OTR 20/0,4 kV-os) a feszültségproblémás helyeken tervezik pl. Erkel Ferenc utca, Erdő utca.

Települési szinten az **energiagazdálkodásban** jelentős változások nem történtek. A kommunális energiafelhasználásban átütő változás még nem következett be, de esetenként már tapasztalható a megújuló energiák alkalmazása. Jó néhány lakóépületnél terveztek be és építettek meg hőszivattyús fűtést és melegvíz-ellátást. Az önkormányzati fejlesztéseknél a korábban készített energetikai auditra és megvalósíthatósági tanulmányra alapozva esetenként a hatályos előírásokat is meghaladó hőszigetelés készül és korszerű energetikai berendezések kerülnek telepítésre. A megújuló energiák alkalmazásában példaértékűnek tekinthetők a Wesselényi strand rekonstrukciója során a melegvíz-ellátás biztosítására telepített napkollektorok. A közvilágítás korszerűsítésének első ütemében jelentős befektetés mellett sikerült a beépített teljesítményt 50 %-kal csökkenteni. Az ebből adódó megtakarítás lehetőséget teremt a közvilágítási hálózat bővítésére. Látványos javulást mutatott a közvilágítási hálózat bővítése a Wesselényi strand parkolójában, a Szent László sétányon és a Véghelyi D. utcában. A megvalósult hálózathálóvítés mellett megújultak a közvilágítási berendezések a Városház téren, a Szent Erzsébet ligetben és az Ady Endre utcában is. További megtakarítások műszaki lehetősége – LED technológia és napelemek alkalmazásával – tervezett de ennek megvalósítása jelentős beruházási költséggel járna.

19. sz. táblázat: Balatonalmádi villamos energia ellátásának főbb jellemzői

Megnevezés	Háztartások részére szolgáltatott villamosenergia mennyisége (MWh/év)		
	2009	2010	2011
Balatonalmádi	13469	11491	11256

Forrás: Területi Információs Rendszer, 2013.

Gázellátás

A vezetékes gázellátottság magas, a háztartások többségének rendelkezésre áll ez a tüzelési mód. Kedvezőtlen a vele járó nagy energiafüggőség, valamint a folyamatosan, nagy mértékben növekvő költségek.

A város földgázellátása a Fűzfői 40/6 bar-os gázátadó-állomástól Dk250 mm-es KPE vezetékkel táplált balatonalmádi 6/4 bar-os körzeti gáznyomásszabályozótól kiépített középnyomású PE műanyag csővezeték-hálózatokon keresztül történik.

A településen működő gázhálózatot az E.ON Közép-dunántúli Gázszolgáltató Zrt. üzemelteti. Az ellátó hálózat hossza 113,786 km, amelyről 4176 fogyasztót látnak el vezetékes földgázzal.

2009. év óta 59-el nőtt a fogyasztók száma. Azóta az őket ellátó gázelosztó (gerincvezeték) – illetve leágazó vezetékekkel bővült a város középnyomású gázhálózata.

A fejlesztésre kerülő területi egységek földgázellátása az érintett középnyomású hálózatokról, azok továbbépítésével oldható meg.

20. sz. táblázat: Balatonalmádi gázellátásának főbb jellemzői

Megnevezés	Összes gázfogyasztók száma (db)			Összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége 1000 m ³		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Balatonalmádi	4117	4153	4120	7089,1	7317,5	4023

Forrás: Területi Információs Rendszer, 2013

Energiahatékonyság

Kedvezőtlen, hogy korszerű megújuló energia hasznosítására alig van példa a településen, többnyire magánházaknál fordul elő. A megújuló energiák terén több lehetőség is adódik:

kézenfekvő megoldást jelenthet a napenergia, a talaj-, és levegőhő, valamint a szélenergia hasznosítása.

A napenergia hasznosításának legismertebb módjai a termikus felhasználás (jellemzően a napkollektoros rendszereket lehet érteni alatta, melyek a Nap energiáját hő formájában hasznosítják) és a fotovoltaiikus felhasználás (ez alatt elsősorban a napelemes rendszereket értik, melyek elektromos áram előállítására szolgálnak). A napenergia hasznosítása jó és szükséges megoldás a fosszilis energiahordozók egyre fogyó és főleg egyre drágább készletei miatt. A nagymértékben növekvő energiaárak mellett kiemelkedő jelentőségű a meglévő rendszerek, épületek energiahatékony üzemeltetése, amely többféle úton is megvalósítható.

Gépészeti korszerűsítés

- hagyományos világító izzók cseréje energiahatékony típusokra

 - kompakt fénycső

 - led világítótestek

- fűtés hatékonyságának növelése

 - gázkészülékek szakemberrel történő átvizsgáltatása és tisztíttatása

 - hagyományos gázkazán cseréje nagyobb hatásfokú kondenzációs gázkazánra

 - nagy vízterű, nyitott központi fűtési rendszer átalakítása zárt rendszerre,

 - korszerű lapradiátorok alkalmazásával

- önzáródó ajtók alkalmazása

- programozható, megfelelően elhelyezett szobatermosztát alkalmazása

- ipari létesítmény levegő ellátó rendszer tömítetlenségek megszüntetése

- WC tartály cseréje osztott öblítési lehetőségűre (vízmegtakarítás)

Épülethűtés – a mértéktelen légkondicionálásnak köszönhetően évről évre kisebb a különbség a téli és a nyári áramfogyasztás között, ezért rendkívül fontos az épülethűtés módjának megválasztása. A lehetőségeket kombinálva energiatakarékos és környezetet kímélő módon tudjuk biztosítani a megfelelő hőmérsékletet.

- külső árnyékolók alkalmazása (redőnyök, zsalugáterek, hővédő fólia)

- árnyékoló növényzet telepítése

- belső árnyékolók alkalmazása (sötétítő függöny, relaxa, stb.)

- éjszakai szellőztetés – amely megvalósulhat korszerű, szabályozható módon, szellőztető berendezések, tetőventillátorok, központi elszívó ventillátorok alkalmazásával is. Ezek a berendezések az köz- és magánépületek folyamatos, minimális szellőztetési igényét valósítják meg, így biztosítva a bent tartózkodók szükséges mennyiségű frisslevegő mennyiségét, elkerülve a levegőben képződő szennyező anyagok bedúsulását, a pára okozta penészképződést, és a magas CO₂ által kialakuló rossz közérzetet is, valamint a hőmérsékletszabályozásban is részt kapnak.

- „A” energiahatékonyágú, inverteres klímaberendezés alkalmazása

Építészeti korszerűsítés

- épületek szigetelése: külső falak hőszigetelésével valamint a födécek, padlásterek szigetelése

- nyílászárók korszerűsítése: tömítőanyag elhelyezésével vagy komplett nyílászáró csere fokozott hőszigetelő típusúra – szellőzéstechnika beépítésével együtt.

1.2.2 Közlekedési infrastruktúrát érintő változások

A településen átmenő országos fő-, és mellékutak, valamint a vasút vonala meghatározók a település életében. Az átmenő forgalom zavaró környezeti hatásai, a nem megfelelően kiépített csomópontok, balesetveszélyes vasúti átkelőek számottevőek. Ugyanakkor

Balatonalmádi kiváló közlekedési kapcsolatokkal rendelkezik. Elhelyezkedése ezen a helyen a Balaton-part mellett rendkívül jó adottságnak tekinthető. A településen áthaladó országos utak nagyrészt a település főutcaiként is használatosak, s az egyes településrészek kapcsolatában jelentős szerepük van.

A felszíni jellemzők alapján a város két részre osztható, ezek: a néhány 100 méteres parti sáv és a Balaton-felvidék „dombos-völgyes” felszíne. A település főbb útjai a parti sávban, illetve a völgyekben haladnak, ugyanakkor az intenzív használatú parti sávon kívül szinte teljesen beépültek a dombok is, sajátos kiszolgáló úthálózattal.

A város közlekedési rendszerében meghatározó a 71. sz. közút, amely a Balaton-felvidéket kapcsolja be az országos főút hálózatba. A település közúti hálózatának rendszerében a 71. sz. út főút funkciót tölt be, s ahhoz kapcsolódnak a dombokról érkező gyűjtőutak: a Veszprémi út (7217. számú út) és a Felsőörsi út (7218. számú út).

A kiszolgáló utak szerkezeti jellemzői változatosak:

- Vörösberény és az Öreghegy térségében a felszíni jellemzőkhöz szigorúan alkalmazkodó, nött utcarendszer alakult ki,
- Budatava hálózata jóval szabályosabb, köszönhető elsősorban a kedvezőbb lejtési viszonyoknak és a hasonló méretű parcellázásnak,
- Káptalanfüred utcahálózata szabályos, tervezett.

Az utcahálózat kialakult szerkezeti rendszere komoly problémát hordoz magában: az egyes településrészek között (pl.: Vörösberény-Káptalanfüred, Budatava-Káptalanfüred) az összeköttetés hiányos.

A városon áthaladó és annak közigazgatási területét érintő országos közutak forgalmi adatait az alábbi táblázat tartalmazza a 2011. évre vonatkozóan. (A Magyar Közút Nonprofit Kft. automata mérőállomások és manuális mérőműszerek alkalmazásával tervszerint, rendszeresen végezi a méréseket.) A település területét érintő országos közutak hossza 15 km.

21. sz. táblázat: A település közigazgatási területét érintő utak 2011. évre vonatkozó forgalmi adatai

Út	Kezdő-szelvény km+m formában	Vég-szelvény km+m formában	Szakasz hossza (m)	Település	Évi átlagos napi keresztmetszeti forgalom (ANF E/nap)	Mértékadó óra forgalom (E/óra)	Összes jármű forgalom (ANF j/nap)
71: Lepsény-Fenékpusztá másodrendű főút							
71	22+344	24+443	2099	Balatonalmádi	8311	1222	7645
	24+443	25+997	1554	Balatonalmádi	8949	1316	8341
	25+997	27+230	1233	Balatonalmádi	7763	1141	7208
7217: Veszprém-Balatonalmádi összekötő út							
7217	7+789	8+814	1025	Balatonalmádi	7356	669	6988
	8+814	10+815	2001	Balatonalmádi	4241	386	4166
7218: Balatonalmádi-Felsőörs összekötő út							
7218	0+000	1+790	1790	Balatonalmádi	1497	136	1398
72803: Vörösberény átkötés, Thökölly út							
72803	0+000	0+540	540	Balatonalmádi	7159	1052	6511

Forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt., Veszprém Megyei Területi Igazgatóság, 2013

A korábbi környezetvédelmi program adataihoz viszonyítva a települést érintő utak forgalma növekedett. A forgalom növekedéséhez hozzájárult az is, hogy az elmúlt években a vasúti áruszállítás a térségben gyakorlatilag megszűnt, ezért indokolt a települést elkerülő út megvalósítása és a teherforgalom mérséklése a település közútjain. A 2. sz. melléklet tartalmazza a település és térsége úthálózatát és az átmenő forgalmat szemléltető térképet.

Utak állapotát, útminőséget, úthálózatot érintő változások

22. sz. táblázat: Balatonalmádi önkormányzati kezelésben levő úthálózatának jellemző adatai

Megnevezés	Úthossz (km)
Teljes úthálózat hossza	165,4
Belterületi utak hossza	132,0
Külterületi utak hossza	33,4
Szilárd burkolatú utak hossza	120,0
Tervezett útfejlesztések	Egry J. u., Hóvirág u. (Csillag tér - Galagonya u.), Ibolya utca, Jedlik Á. u., Kürt u., Lomb u., Rezeda u., Sólyom u., Tóth Árpád u. (Gárdonyi és Vízmeder u. között), Vízmeder – Mátyás király u., Vak Bottyán u.

Forrás: Balatonalmádi Város Önkormányzatának adatközlése, 2013

Balatonalmádi város közigazgatási területéhez tartozó országos közutak állapotában fejlesztési és felújítási munkák miatt változás a vizsgált időszakban nem történt.

23. sz. táblázat: A település területén lévő állami közutak adatai, burkolatuk jellemzői

Útszám	Kezdőszelv. (km+m)	Végyszelv. (km+m)	Részzszakasz hossza (m)	Burkolat tényleges szélessége (m)	Burkolat állapota
71	22+344	22+383	39	13,8	nem megfelelő
	22+383	22+440	57	13,8	rossz
	22+440	22+492	52	10,3	rossz
	22+492	23+444	952	7,5	rossz
	23+444	23+514	70	10,0	rossz
	23+514	23+696	182	7,5	rossz
	23+696	25+443	1747	10,0	rossz
	25+443	25+938	495	10,0	nem megfelelő
	25+938	26+559	621	7,5	nem megfelelő
	26+559	26+989	430	8,0	nem megfelelő
	26+989	26+997	8	7,5	nem megfelelő
	26+997	27+230	233	7,5	tűrhető
7217	7+789	7+972	183	9,0	tűrhető
	7+972	8+304	332	7,0	tűrhető
	8+304	8+460	156	10,0	tűrhető
	8+460	8+510	50	7,0	tűrhető
	8+510	8+660	150	10,0	tűrhető
	8+660	8+831	171	8,0	tűrhető
	8+831	8+973	142	13,5	tűrhető
	8+973	9+314	341	7,0	tűrhető
7217	9+314	9+814	500	7,0	nem megfelelő
	9+814	9+938	124	7,0	rossz
	9+938	10+314	376	7,5	rossz
	10+314	10+321	7	7,5	tűrhető
	10+321	10+374	53	7,0	tűrhető
	10+374	10+815	441	9,0	tűrhető

Útszám	Kezdőszelv. (km+m)	Végyszelv. (km+m)	Részzszakasz hossza (m)	Burkolat tényleges szélessége (m)	Burkolat állapota
7218	0+000	0+600	600	5,0	nem megfelelő
	0+600	0+601	1	5,0	rossz
	0+601	1+100	499	6,0	rossz
	1+100	1+600	500	6,0	tűrhető
	1+600	1+790	190	6,0	rossz
72803	0+000	0+540	540	6,0	rossz

Forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt., Veszprém Megyei Területi Igazgatóság, 2013

Az állami közutakat illetően mind a 71. másodrendű főút, mind a 7217., 7218. és a 72803. számú utak állapota jelentősen romlott, minősítésük többnyire rossz, nem megfelelő.

Balatonalmádi város úthálózatát érintő fejlesztési tervvel kapcsolatban az M8 sz. Dunaújváros–Veszprém főutat szükséges megemlíteni. A tervezett fejlesztés környezetvédelmi engedélyezése jelenleg folyamatban van. Az M8-as nyomvonala Balatonalmádi É-i oldalán halad, továbbtervezése 2013. évet követő hét éves ciklusban várható.

A balesetveszély csökkentése érdekében kiemelten foglalkozik a hatályos településrendezési terv a meglévő közúti csomópontok átalakításával, új csomópontok kijelölésével.

- A Templom tér és környezetének felszíni állapota alapján a korrekciós nyomvonalú 7217 sz. közút és gyűjtőúttá visszaminősülő Thökölly út csomópontja;
- A 7217 sz. út új szakasza és a 71 sz. út új csomópontját körforgalmú csomópontként;
- A 7218 sz. és 71 sz. út csomópontját kanyarodósávokkal kialakított módon forgalomirányító lámpák beépítésével tervezi a település.

A Budapest-Székesfehérvár-Tapolca 29. sz. vasútvonal a település parti sávját átszeli, 9 helyen van kialakítva közúti-vasúti átkelő, valamint további egy helyen gyalogos-kerékpáros átkelőhely. A vasútvonal és a közlekedés biztonságosabbá tétele miatt felül kell vizsgálni a parti sáv és a település többi részének a kapcsolatát. Csökkenteni kell a városközpont és a parti sáv vasútvonal okozta elszigetelődését. További gyalogos-kerékpáros átkelőkre van szükség, elsősorban a Széchenyi sétány tengelyében, vagy ahhoz közel, illetve a József Attila útnak a Wesselényi strand főbejárat és a Verseny utca közötti szakaszán. A parkolás legérzékenyebb problémái a nyári üdülőforgalom időszakában, illetve a strandok túlterheltségekor adódnak. Jelentős parkolási fejlesztések történtek az elmúlt évtizedben, azonban továbbra is parkolóterületként maradtak meg a legfontosabb városközponti részek.

2012. évben készült el „A Balaton kötőtpályás körüljárásának és megközelítésének fejlesztése keretében elvégezni szükséges munkák meghatározása, megvalósíthatósági tanulmány készítése”. A Balaton turizmusa versenyképességének, a tó népszerűségének növelése érdekében szükség van átgondolt, a vasúti közlekedésen alapuló infrastrukturális, forgalomszervezési és a vasúti közlekedéshez, mint alapszolgáltatáshoz szervesen kapcsolódó egyéb fejlesztések elvégzésére. A tanulmányra és a csatolt tervek alapozva az önkormányzatok saját fejlesztéseket kezdeményezhetnek, az elkészült tanulmánytervekkel e célra meghirdetett forrásokra pályázhatnak.

Balatonalmádi esetében a Káptalanfüred megállóhely és a Balatonalmádi vasútállomás épületeinek rekonstrukcióját és hasznosításának feltételeit vizsgálták.

Zajterhelés

A tó keleti része a Siófoki medence, ahol Balatonalmádi elterül, a Balaton part legfrekvenciáltabb üdülőterülete. A Balaton part egészének zajterhelését a közlekedés határozza meg.

A 71-es főút forgalma egész évben jelentős és az üdülési szezonban – elkerülő út hiánya miatt - a kelet felől, az északi partra érkezők átkelnek Balatonalmádin, az északi part üdülőforgalmának jelentős része elhalad a tervezési terület mentén. A főforgalmi út környezetében a 27/2008. (XII.3.) KvVM-EüM együttes rendelete üdülőterületen nappal 60, éjjel 50 dB, lakóterületen nappal 65, éjjel 55 dB, gazdasági területen nappal 65, éjjel 55 dB határértéket állapít meg. Balatonalmádi város teljes közigazgatási területén az üdülőterületekre előírt zaj- és rezgésterhelési határértékek érvényesek.

A korábbi – alacsonyabb forgalom mellett végzett – vizsgálatok a 71-es számú főút települési szakaszán jelentős zajterhelést állapítottak meg. A vizsgálatok szerint a zajterhelés 6-10 dB-el haladta meg az egészségügyi határértékeket, amely a téli időszakban sem csökkent érdemben. Különösen elgondolkodtató, hogy igen erős az esti és az éjszakai zajterhelés, amely a szállásférőhelyek parti sávba való települése esetén újabb gondokat okozhat.

Balatonalmádi város közigazgatási területén zajvédelmi szempontból fokozottan védett területek az Öreghegy és Káptalanfüred városrészek. A Balatonalmádi Város Önkormányzatának 32/2011. (XII.20.) rendelete által kijelölt területekre a környezeti zaj és rezgés elleni védelemről szóló külön jogszabály előírásait kell alkalmazni.

Szintén e rendelet szabályozza a - környezetzavaró hatásuk miatt fokozott figyelmet igényelő - kereskedelmi, szórakoztató szolgáltatásokat végző létesítményeket, melyek legerőteljesebb zavaró hatása a nyári időszakban jelentkezik.

A közlekedési zajhatást Szentkirályszabadja térségében tervezett polgári hasznosítást is lehetővé tevő repülőtér légi forgalma is növelheti, amely a polgári hasznosítás fejlődésével potenciálisan tovább növekedhet.

1.2.3 Épített környezet állapota

Településszerkezet

Balatonalmádi településszerkezetét továbbra is a földrajzi, domborzati adottságok, (a dombok és völgyek váltakozása, a patakok, patak völgyek) a város történeti kialakulása és a közlekedési nyomvonalak sajátos összessége határozza meg.

A település szerkezetének meghatározó eleme a 8 km hosszú Balaton-part, a település nagy részén a part mentén húzódó vasút és a 71-es út.

A vasút-71-es út szerkezetileg elválasztó szerepet tölt be, amely mára a parti sáv védvonalává, de a településfejlesztés akadályává is vált.

A parti sáv részben strand, közpark, nádas, ezenkívül a part mentén jelentős számban található üdülő is.

További fontos szerkezeti elemek még a Felsőörsi út és a Veszprémi út („egyéb országos utak”).

A Felsőörsi út inkább az Öreghegy és a káptalanfüredi területek elválasztójaként, míg a Veszprémi út - szintén jelentős átmenő forgalma ellenére - Vörösberény főutcájaként

működik. A Veszprémi út Almádi központban húzódó szakasza inkább területszervező, mint szétválasztó szerepet tölt be, annak ellenére, hogy szezonban az átjutás rajta akár gépjárművel, akár gyalogosan komoly problémát jelent.

Korábban jelentősebb, ma már kevésbé érzékelhető, de még mindig számottevő szerkezeti elem a csaknem fél évszázada megszüntetett Veszprémi vasút nyomvonala.

Épített környezet

A településen országos védettség alá tartozó épületek, szobrok találhatók, számukban és állapotukban nem történt változás az elmúlt években.

24. sz. táblázat: Országos védettség alá tartozó objektumok Balatonalmádi területén

Funkció	Cím	Ház sz.	Hrsz
Magtár	Thököly utca	1.	706
R. katolikus templom	Veszprémi út– Thököly utca sarok	83.	1
Hotel Kolostor Restaurant	Veszprémi út– Thököly utca sarok	85.	2, 3
Református templom	Veszprémi út– Erkel F. utca sarok	107.	228
Présház	Újhegy dűlő	268.	10149
Présház	Bartók Béla utca	60.	10119/9
Présház-pince	Dugonics- Rizling utca sarok	13.	4671
Nepomuki Szt. János szobor	Veszprémi út- Lehel utca sarok	-	-

Forrás: Balatonalmádi Város Önkormányzata

Zöldterület

A települési zöldfelületek legfontosabb szolgáltatásai: csökkentik a hőmérsékletet, növelik a levegő páratartalmát, korlátozzák a besugárzást, árnyékolnak, mérséklék a szélsőségeket, megtörik a szeleket, szén-dioxidot kötnek meg és oxigént termelnek, javítják a levegőminőséget, közömbösítik a légszennyező anyagokat, megkötik a szálló port, javítják a talaj tápanyagminőségét és szerkezetét, élőhelyet biztosítanak az állatvilágnak. A zöldfelületeknek meghatározó szerepe van továbbá az előnyös település-, illetve utcakép kialakításában.

Balatonalmádi elsődleges üdülőterületi jellegéből fakadóan a zöld, élő felület nagysága kedvező. A több mint 300 ha külterületi erdő (Felsőhegy, Várhegy, Megyehegy) is nagymértékben javítja a környezet állapotát, és nyújt természetjárási lehetőséget. A beépített területen található növényzet, az erdők, a hétvégi telkek gyümölcs- és díszfái összességében kondicionáló szempontból ellensúlyozzák a nagy kiterjedésű beépített területen jelentkező zöldterületi hiányt.

Az Szent Erzsébet liget felújítására elkészített tervek szakaszos megvalósításának jó példája a Mólótól a Sőhajok hídjáig terjedő parti sétány felújítása, jól szolgálja a város településképi és turisztikai célkitűzéseit.

A Szent Erzsébet liget területeinek rendezésére, illetve a település egyéb részein található zöldfelületek fejlesztésére nyert a város a „A nem kormányzati szervek (NGO-k) bevonásának ösztönzése a környezetvédelem területén a Balaton régióban” című pályázaton támogatást. A Nők a Balatonért Egyesületnek köszönhetően, az elnyert támogatásból a Szent Erzsébet ligetbe és a település leromlott állapotú zöldfelületeire honos, szárazságtűrő és allergén pollent nem termelő növényeket ültettek, a meglévő növényeket megfiatalították. A park infrastruktúráját és a gyalogút-hálózatot felújították, az áttaposások helyén utakat, kisebb tereket alakítottak ki. A park tisztaságának megőrzése érdekében hulladékgyűjtőket helyeztek ki, valamint padokat állítottak.

25. sz. táblázat: Balatonalmádi zöldterületeinek összesítése

Megnevezés	Balatonalmádi
Belterület nagysága (ha)	759,89
Lakónépesség (fő)	9062
Összes zöldterület területe (ha)	6,06
Összes zöldterület aránya a belterülethez viszonyítva (%)	0,8
1000 lakosra jutó zöldterület nagysága (ha)	0,67
Játszóterek, tornapályák pihenőhelyek száma (db)	15
Játszóterek, tornapályák pihenőhelyek területe (ha)	0,03
1000 lakosra jutó játszóterek, pihenőhelyek száma (db)	1,65

Forrás: Balatonalmádi város területfejlesztési koncepciója 2012. (2010-es adatokat felhasználva)

A KSH zöldterület definíciója nem egyezik meg a településrendezésben kijelölt, meghatározott zöldterület nagyságával, így a fenti táblázat adatai e tekintetben megtévesztőek. A településen 18,8 ha parkterületet, valamint 11,7 ha közterületet gondoznak rendszeresen.

A közhasznú összes zöldterület jellemzően gondozott. Zöldfelületek kialakítása, de legalábbis a zöldterületek önkormányzati tulajdonban való megőrzése ill. megszerzése fontos feladat. E nélkül a növekvő motorizáció következtében egyre kevésbé van remény az üdülésre és a mindennapi élethez megfelelő, vonzó környezetminőség megteremtésére.

A hatályos településrendezési tervben szereplő zöldterületek:

Káptalanfüred

- vasúti megálló környéke;
- a vasútállomás alatt lévő két strand között;
- A strandoktól illetve a csónakmenhelytől északra, azaz a város felé Nemzeti - Parkba tartozó területen (2313/27 hrsz, 2713/2);

Balatonalmádi

- az Öreghegy gerincén a Wesselényi kilátó környéke;
- Dankó P. utca és a Töltés utca közötti terület;
- Móra F. utcai közpark;
- a Szent Erzsébet liget (volt Öregpark) vasút feletti feldarabolt területe: Széchenyi sétány, illetve közvetlen folytatásában az Öregpark még megmaradó része –
- Városház tér;
- a Petőfi Sándor utca és a Baross utca sarka;
- Ramada szálló parkja;
- a Zeneiskola előtt, a Veszprémi út és a Baross Gábor utca találkozásánál;
- Hadak útja és a Görgey utca sarkán;
- a vasút alatti partszakasz, amely strandjaival és a természetvédelem (helyi védelem) alatt álló Szent Erzsébet ligettel Almádi kivételes értékét jelenti;
- Budatava északi részén;

Vörösberény

Vörösberényben kevés a zöldterület. Ennek oka egyrészt a tömör középkori faluszerkezet, ahol a természet által körbevett és szorosan egymás mellé épített házakból álló településen még felesleges lett volna pihenésre szolgáló zöldterületet létesíteni, a másik ok pedig az, hogy az újabb építésű részekben a spontán telekaparózódás során a település nem vásárolt földeket, és nem alakított ki tudatosan zöldterületeket. A vörösberényi településrész zöldterületei:

- a református műemlék-templom környezete;
- a Malomvölgyi Séd melletti három, beépítetlen terület;

- az Aranyeső, ill. Bodza út végén;
- Madách téri kisebb facsoport szintén közpark céljára került kijelölésre;
- Mandulás (Vörösberényi Általános Iskola mellett);
- Egyéb, új beépítésre szánt területek kijelölésével kiszabályozott zöldterületek.

A fenti zöldterületi elemeken kívül igen jelentősek egy település belső területén a fasorok, amelyek látványukkal, védő és kondicionáló funkciójukkal a legértékesebb zöldfelületi elemek közé tartoznak. Sajnos Balatonalmádiban a fasorok száma igen kevés. Az önálló fasorok közül az Óvári telepen, a Munkácsy Mihály utcában mintegy 180 méter hosszan van idős platán fasor. Vörösberényben a temető mellett van ezüst juhar fasor, Budataván az Álmos utca végén a vasút mellett van szép fekete nyárfa sor (csoport). Almádi legjelentősebb fasora egykor a 71-es út mentén a jegenyenyár fasor volt, amely Fűzfőtől kísérté az autósokat egészen Budataváig. Ma ez a fasor rendkívül hiányos, és a fafaj is változott.

Kertek

A település zöld területeinek jelentős hányadát a magánkertek, udvarok teszik ki. Ezen zöld területek struktúrája, állapota, növény- és állatvilága, mind jelentős hatással vannak a települési környezet egészére. Fontos megérteni és tudatosítani, miképpen segítenek a kertek a környezetvédelemben.

Négy olyan kulcsfontosságú terület van, ahol a kis kertek jelentőséggel bírnak. Segítenek egyensúlyban tartani a hőmérsékletet, vagyis csökkentik a szélsőséges meleg és hideg időjárás hatásait. Segítenek megelőzni az áradásokat az esővíz elnyelésével, ami egyébként megtöltené az utcai lefolyórendszereket. Jótékony hatással vannak az egészségre, mivel a fizikai munkavégzés egyben kiváló stresszoldás is. Ezen kívül élőhelyet biztosítanak bizonyos madarak, emlősök és rovarok számára, így az élővilág fontos részét képezik a kiskertek, városi kertek egyaránt.

Minél inkább érezhető a klímaváltozás, annál inkább divatba jönnek a környezetbarát kertek, ahol a gondos gazda spórol a vízzel, és a biológiai kontrollt, úgymint növénytársítások, kézi gyomlálás, részesíti előnyben a vegyszeres növényvédelem helyett. Becsalogatja a hasznos rovarokat, madarakat a növényvédelem elősegítésére, ezzel hozzájárulva a biológiai sokféleség megőrzéséhez. Megkérdőjeleződik a gyepek szükségessége. Hiszen a gyepek vízigényesek. Ezért a pázsitfűveket felváltják a szárazságtűrő, alacsony, fűtermetű talajtakaró növények. A sok öntözést igénylő egynyári virágos ágyások helyett gyógynövényes, díszfűves ágyásokat létesítenek.

Magyarországon az átlagos csapadékmennyiség 550 mm. Növényeink aktív állapotunkban, a tenyészidőszakban (áprilistól novemberig) igénylik leginkább a csapadékot, akkor pedig átlagosan csak kb. 300 mm hullik. Ez négyzetméterenként 220 liter vízhiányt jelent. Ezt pedig valahonnan pótolni kell akár nagyüzemi növénytermesztésről, akár hobbikertekről, akár közparkokról van szó. Egyértelmű megoldást jelent az esővíz gyűjtése, amely egyre inkább terjedőben van a környezettudatos és a magas vízdíjaktól megrettent kerttulajdonosok körében. E mellett természetesen a kertek növényállományát ésszerűen felülvizsgálva a növények egy részét fel kellene váltani a szárazságtűrő, a nyári csapadékhányos időszakokat jól toleráló növényeknek. Ezek között is a hazai flóra szárazságtűrő növényeit, valamint a régi, betegségeknek ellenálló rezisztens gyümölcsfajtákat kellene előnyben részesíteni.

Demográfiai helyzet

A népesség korcsoportonkénti megoszlása a településen hasonló az országos adatokhoz. A települések demográfiai folyamatának kedvezőtlen vonása, hogy csökken a 15 éven aluliak száma. Ez a munkaerő-utánpótlásban, a település "kiürülésében" jelent majd gondot, s megfelelő népességgazdasági, munkahelyteremtő intézkedésekkel fordítható csak meg e

folyamat. A település átlagos öregedési indexe (a 65 év fölötti és a 17 év alatti népesség aránya): 141 %

A településen a férfiak és nők aránya 48,7 % illetve 51,2 % a nők javára.

26. sz. táblázat: Balatonalmádi demográfiai adatai 2011. évben

Település	Állandó népesség, férfiak száma	Állandó népesség, nők száma	Állandó népességből 17 év alatti férfiak	Állandó népességből 17 év alatti nők	Állandó népességből 65 év fölötti férfiak	Állandó népességből 65 év fölötti nők	Aktív korúak száma	Öregedési index
Balatonalmádi	4596	4834	683	667	850	1060	6170	141

Forrás: Területi Információs Rendszer, 2013

27. táblázat: Balatonalmádi népmozgalmi adatai, 2011. év

Település	Állandó elvándorlások száma	Állandó odavándorlások száma	Elvándorlások száma (áll. és ideigl. vándorlások száma összesen)	Odavándorlások száma (áll. és ideigl. vándorlások száma összesen)	Élveszületések száma	Halálozások száma
Balatonalmádi	213	338	611	780	62	117

Forrás: Területi Információs Rendszer, 2013

A vándorlási egyenleg + 169 fő, a halálozások és elveszületések számának különbsége 55, így a város lakosságának a száma 2011-ben 114 fővel gyarapodott.

Balatonalmádi a téli időszakban önálló életet élő kisváros, márciustól októberig tartó időszakban – különösen a nyári hónapok során – azonban üdülőtelepüléssé válik, s megnövekszik a népesség száma, növekszik a tranzitforgalomból származó és az üdüléssel járó környezeti terhelés.

Balatonalmádiban a KSH adatai szerint 6082 külföldi- és 24.827 belföldi vendég 17.524 külföldi- és 59.722 belföldi vendégéjszakát töltött el a kereskedelmi szálláshelyeken (22,7-77,3%), ami 9,9%-os növekedést, illetve 4,4%-os csökkenést jelent. Az összes vendégéjszaka szám 77.246, ami 1,5%-os csökkenést jelent az előző évhez képest. A vendégek átlagos tartózkodási ideje 2,5 nap volt (a külföldi vendégeké 2,9 nap, a belföldi vendégeké 2,4 nap), minimálisan javult 2011-hez (2,4) képest.

A 2012. évben bevallott adóköteles vendégéjszakák 15%-át – 16.827 éj – a magánszemély szállásadóknál eltöltött vendégéjszakák adták, míg 85 %-át – 96.461 éj – a szállodák, panziók, kempingek, vállalati üdülők vendégéjszakái. Az előző évhez hasonlítva a magánszállásokon eltöltött adóköteles vendégéjszakák száma 9 %-kal emelkedett, míg a közületi szállásadóknál 8%-kal csökkent. A város idegenforgalmának legmeghatározóbb szálláshelye, a Ramada szálloda 2012. évi vendégforgalmát összehasonlítva az előző évvel, az adóköteles vendégéjszakák száma 7%-kal, mintegy 4.000 vendégéjszakával csökkent. 2012. évben az áprilistól augusztusig tartó időszakban a vendégforgalom minden hónapban kevesebb volt, mint a 2011-es év ugyanazon hónapjaiban; inkább csak az őszi-téli hónapokban volt nagyobb vendégforgalom az előző évhez képest. A szálloda vendégforgalma a nem magánszálláshelyek vendégforgalmának 39%-át, a városi szintű összes vendégforgalomnak pedig közel 33 %-át tette ki.

Szálláshelyek tekintetében széles a választék a városban, a kapacitás-kihasználtság pedig alacsony. A Balaton körül idén is számos új fejlesztés várja a vendégeket, Balatonalmádinak is szüksége van új vonzerők létrehozására. A Szoborpark augusztus végén kerül átadásra. Az átadás után alapvető fontosságú a park élettellel megtöltése, koncertek, összművészeti

rendezvények szervezése a közösségi térben. Az egyre nagyobb népszerűségnek örvendő bakancsos turizmus központi helyszíne, az Óvári Messzelátó környezetének rendezése is szükséges. A belföldi strandvendégek számának növelése érdekében szükséges a SZÉP Kártya elfogadása legalább a legnagyobb önkormányzati strand főpénztárában. A strand teraszának bérbeadására pályázatot írt ki az önkormányzat, új vonzerővé válhat a Wesselényi Terasz a strandkönyvtár és az animáció kulturált helyszínékként, valamint a város, illetve civil szervezetek által rendezett kiállítások, koncertek befogadásával.

28. sz. táblázat: Nyilvántartott lakásállomány Balatonalmádi területén 2011-es adatok alapján

Megnevezés	Épített lakások száma	Épített üdülőegységek száma	Lakásállomány
Balatonalmádi	29	5	4245

Forrás: Területi Információs Rendszer adatbázis, 2013

Foglalkoztatási és munkanélküliségi viszonyok

Az országos tendenciákhoz hasonlóan a kereslet csökkenés, a gazdaságtalan tevékenységek leépítése, a szervezeti átalakulások és a privatizáció együttes hatásaként csökkent a termelő teljesítmény. Természetesen a település nem tekinthető homogénnek a foglalkoztatás szempontjából, a mezőgazdasági szektorban foglalkozók aránya viszonylagosan kisebb, elsődlegesen azonban az idegenforgalmi – turisztikai jellegű kereskedelmi – vendéglátó, szolgáltató tevékenység ad megélhetést a munkát vállalóknak. Ez azonban általában csak a nyári időszak alatt jelent folyamatos munkavégzést.

29. sz. táblázat: Balatonalmádi munkanélküliségi/nyilvántartott álláskeresőinek jellemzői (fő) (2011)

Megnevezés	Balatonalmádi
Regisztrált munkanélküliek száma összesen	343
Regisztrált munkanélküliek száma, férfi	170
Regisztrált munkanélküliek száma, nő	173
Regisztrált munkanélküliek száma 180 napon túl összesen	144
Regisztrált munkanélküliek száma 180 napon túl, férfi	84
Regisztrált munkanélküliek száma 180 napon túl, nő	60
Regisztrált munkanélküliek száma általános iskola 8 osztályánál kevesebb végzettséggel	3
Regisztrált munkanélküliek száma általános iskolai végzettséggel	31
Regisztrált munkanélküliek száma szakmunkásképző végzettséggel	108
Regisztrált munkanélküliek száma szakiskolai végzettséggel	13
Regisztrált munkanélküliek száma szakközépiskolai, technikumi, gimnáziumi végzettséggel	150
Regisztrált munkanélküliek száma főiskolai végzettséggel	22
Regisztrált munkanélküliek száma egyetemi végzettséggel	16
Regisztrált munkanélküliek száma, fizikai foglalkozású	258
Regisztrált munkanélküliek száma, szellemi foglalkozású	85
Regisztrált munkanélküli pályakezdők száma	30
Regisztrált munkanélküli pályakezdők száma, férfi	15
Regisztrált munkanélküli pályakezdők száma, nő	15

Forrás: Területi Információs Rendszer, 2013

1.3 A lakosság egészségi állapota és környezeti összefüggések

A lakosság egészségi állapotát számos kockázati tényező határozza meg. A rizikótényezők túlnyomó többsége elsősorban betegségekre hajlamosító, fenntartó ok (ún. másodlagos ok), és

nem közvetlenül kiváltó tényező. Halmozódásuk azonban növelheti a betegségek kockázatát, előfordulási gyakoriságát.

Az egészségi állapotot befolyásoló kockázati tényezők:

1. egyéni, endogén tényezők:
 - veleszületett genetikai adottságok
 - szerzett tulajdonságok
 - életkor, nem
2. életkor, életvitel:
 - táplálkozási szokások
 - fizikai aktivitás
 - élvezeti szerek fogyasztása
 - szabadidő eltöltése
3. lakókörnyezeti tényezők:
 - természetes környezet közegeinek fizikai, kémiai, biológiai állapota
 - épített környezeti tényezők fizikai, kémiai, biológiai állapota
 - város-falu
 - ipar-mezőgazdaság
 - szolgáltatások
4. munkakörnyezettel, munkavégzéssel kapcsolatos tényezők:
 - fizikai (hő, zaj, rezgés, ionizáló és nem ionizáló sugárzás) kóroki tényezők
 - kémiai (gáz, gőz, füst, aerosol, por, rost) kóroki tényezők
 - biológiai (mikrobiológiai) kóroki tényezők
 - pszichoszociális kóroki tényezők
5. társadalmi, gazdasági (makro és mikro) környezeti tényezők:
 - életvitelt meghatározó társadalmi gazdasági tényezők
 - szociális környezet (migráció, munkanélküliség, elszegényedés, globalizáció, stb.)
6. az egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés:
 - ellátás minősége
 - ellátás elérhetősége

A Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv jogelődjének (ÁNTSZ) tájékoztatása alapján a környezeti tényezőkkel összefüggő betegségek nehezen azonosíthatók, mivel számos tényező együttes hatásának eredményeként alakulnak ki.

A lakosság kedvezőtlen korösszetétele, az idős korúak magas aránya miatt a lakosság egészségi állapota rosszabb, mint azt az egészségügyi ellátás szervezettsége és szakmai színvonala indokolná. A születések száma kisebb a halálozások számánál.

Magas a mozgásszervi, keringési rendszer, daganatos és cukorbetegségek száma. E betegségek a kedvezőtlen szociális helyzetből is adódó egészségtelen táplálkozással, a mozgásszegény életmóddal hozhatók összefüggésbe.

Kiemelt figyelmet kell szentelni Balatonalmádiban:

- a vízminőség- védelmére, hiszen ahhoz, hogy az ivóvízminőségű víz garantált legyen, és az üdülési céloknak is megfeleljen, a Balaton vizének biológiai szempontból is stabilnak kell lennie, - ezzel összefüggésben törekedni kell a közel 100 %-os csatornázottsági (és rákötési) arány elérésére, a csapadékbemosódás megakadályozására,
- a pollenkoncentráció csökkentésére, a parlagfű-mentesítésre,
- a belsőtéri levegőszennyezők kontrollja mellett a dohányzás visszaszorítására,

- az ivóvíz alacsony fluortartalma miatt a fogszuvasodás megelőzéséhez a fluoropótlásra,
- a golyvagyakoriság csökkentésére a jódozott kenyhasó használatára
- a települési szilárd és folyékony hulladék elhelyezésére az uniós szabványoknak megfelelően.

30. sz. táblázat: A háziorvosokhoz bejelentkezett 19 éves és idősebb korúak főbb betegségei (fő)

Betegség megnevezése	1999	2001	2003	2005	2007
Gümőkór és a gümőkór következményei (A15-A19) és (B90)	2	3	3	2	4
Vírusos májgyulladás (B15-B19)	10	11	10	8	10
Roszzindulatú daganatok (C00-C97)	54	65	105	133	109
A vér és vérképző szervek betegségei és az immunrendszert érintő bizonyos rendellenességek (D50-D89)	40	57	121	205	176
Vashiányos anaemia (D50)	28	34	83	152	124
Pajzsmirigy rendellenességei (E00-E07)	34	34	52	84	96
Diabetes mellitus (E10-E14)	215	247	369	504	471
Egyéb endokrin mirigyek rendellenességei (E20-E35)	6	6	6	5	10
Lipoprotein-anyagcsere rendellenességei és egyéb lipidaemiák (E78)	62	105	305	908	1025
Fibrosis cystica (E84)				1	
Pszichoaktív szer használata által okozott mentális és viselkedészavarok (F10-F19)	4	8	22	27	24
Schizophrenia, schizotipias és paranoid (delusiv) rendellenességek (F20-F29)	24	32	30	20	26
Mentális retardatio (F70-F79)	7	6	6	6	4
Extrapiramidális és mozgási rendellenességek (G20-G26)	4	7	19	29	26
Alzheimer-kór (G30)	8	8	1	3	3
Sclerosis multiplex (G35)	2	2	3	3	2
Epilepsia (G40)	38	43	35	38	41
Átmeneti agyi ischaemiás attackok (TIA), rokon syndromák és agyi érsyndromák cerebrovascularis betegségekben (G45, G46)	21	40	67	55	43
Vakság és csökkentlátás (H54)	7	8	4	2	1
Vezetékes típusú, idegi eredetű és egyéb hallásvesztés (H90, H91)	11	15	12	10	5
Idült rheumás szívbetegek (I05-I09)	6	6	8	9	6
Magasvérnyomás (hypertensiv) betegségek (I10-I15)	812	944	1599	1880	1760
Ischaemiás szívbetegek (I20-I25)	236	277	474	682	549
Szívbetegek egyéb formái közül (I34-I39)	12	26	45	52	43
Cerebrovascularis betegségek (I60-I69)	115	144	168	502	472
Idült alsó légúti betegségek közül (J40-J44)	71	87	133	136	103
Asthma (J45)	41	35	47	80	85
Gyomor-, nyombél-, gastrojejunális fekély (K25-K28)	61	98	109	106	94
Nem fertőzőes vékony- és vastagbél gyulladás (K50-K52)	24	26	28	26	25
A máj betegségei (K70-K77)	51	27	68	72	46
Seropositív és egyéb rheumatoid arthritis (M05, M06)	13	8	14	23	16
Fiatalkori ízületi gyulladás (M08)			1	2	
Köszvény (M10)	52	71	62	130	173
Deformáló hátgerinc-elváltozások (M40-M43)	62	61	105	115	66
Spondylopathiák (M45-M49)	80	88	88	119	93
A csontsűrűség és csontszerkezet rendellenességei (Osteoporosis) (M80-M85)	78	102	145	284	295
Glomerularis betegségek, renalis tubulointerstitialis betegségek (N00-N08), (N10-N16)	3	8	14	12	11
Veseelégtelenség (N17-N19)	4	4	22	20	35

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

31. sz. táblázat: A háziorvosokhoz és házi gyermekorvosokhoz bejelentkezett 0-18 éves korúak főbb betegségei (fő)

Betegség megnevezése	1999	2001	2003	2005	2007
Gümőkór és a gümőkór következményei (A15-A19) és (B90)					
Vírusos májgyulladás (B15-B19)					
Roszdindulatú daganatok (C00-C97)		1		1	
A vér és vérképző szervek betegségei és az immunrendszert érintő bizonyos rendellenességek (D50-D89)	50	85	108	109	94
Vashiányos anaemia (D50)	49	76	106	106	85
Véralvadási defektusok (D65-D69)					1
Endokrin, táplálkozási és anyagcsere betegségek (E00-E90)	32	40	57	55	80
Jódhiányhoz társuló diffúz (endémiás) golyva (E01.0)					2
Diabetes mellitus (E10-E14)	4	3	3		
Fehérje- és energiahányos alultápláltság (E43-E44)					
Rachitis, aktív (E55.0)					
Kalóriatöbblet miatti elhízás (E66.0)	10	9	22	29	44
Fibrosis cystica (E84)		5			
Mentális- és viselkedészavarok (F00-F99)	19	63	97	98	14
Pszichoaktív szer használata által okozott mentális és viselkedés zavarok (F10-F19)				5	
Szomatiform rendellenességek (F45)		47	63	55	1
Mentális retardatio (F70-F79)	9	9	9	7	5
A psychés fejlődés rendellenességei, hyperkineticus, magatartási és emocionális zavarok (F80-F93)	8	7	19	9	5
Epilepsia (G40)	11	8	9	10	14
Csecsemőkori agyi bénulás (G80)	1	2	2	1	2
A szemizmok, a binocularis szemmozgás, az alkalmazkodás és a fénytörés betegségei (H49-H52)	88	94	105	117	97
Vakság és csökkent látás (H54)		1	1	3	
Vezetékes típusú, idegi eredetű és egyéb hallásvesztés (H90, H91)	3	3	4	3	5
Magasvérnyomás (hypertensív) betegségek (I10-I15)	5	3	10	29	3
Asthma (J45)	18	29	38	40	59
Gyomor-, nyombél-, gastrojejunális fekély (K25-K28)					
Intestinalis malabsorptio (K90)	4	10	4	5	5
Coeliakia (K90.0)	3	3	3	3	1
Atopiás dermatitis (L20)	15	54	80	62	97
Fiatalkori ízületi gyulladás (M08)				1	1
Deformáló hátgerinc-elváltozások (M40-M43)	7	44	76	93	54
A csípő és medence juvenilis osteochondrosisa (M91)	1	2	1		
Glomerularis betegségek (N00-N08), (N10-N16)	4	5	4	5	5
Visszamaradt magzati növekedés és alultápláltság, a rövid terhességi időtartammal és alacsony születési súllyal kapcsolatos m.n.o. rendellenességek (P05, P07)	5	1	3	3	7
Az idegrendszer veleszületett rendellenességei (Q00-Q07)				4	2
A keringési rendszer veleszületett rendellenességei (Q20-Q28)	6	11	15	13	13
Ajak- és szápadhasadék (nyúlajak és farkastorok) (Q35-Q37)				1	1
A húgyrendszer veleszületett rendellenességei (Q60-Q64)	3	5	3	5	17
A csípő veleszületett deformitásai (Q65)	1			11	2
Elhanyagolás vagy elhagyás (Y06)		2			

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

Az utóbbi években egyre több embernél jelentkeznek a növényi pollenek - főként parlagfű – által okozott allergiás jellegű megbetegedések. A pollenek számának alakulását jelentősen befolyásolja a gondozatlan, parlagon hagyott területek kiterjedése. A száraz időszakokban a levegőben jelentősen megnőhet a pollentartalom.

1.4 Természetvédelem

A természetvédelem az élő és élettelen természeti értékek és azok rendszereinek megővását célozza. Egyik fő célja a biológiai sokféleség megőrzése, amelynek alapja a természetes és természetközeli élőhelyek működőképes állapotban történő megővése. Ennek érdekében Balatonalmádi területén két tanösvény került kialakításra: Vörös homokkő és a Köcsi-tó tanösvény néven 2004. évben, amelyeket a környezettudatos nevelés terén hasznosítanak.

A település közigazgatási területén helyi jelentőségű természetvédelmi terület a közel 10,5 hektár nagyságú korábbi nevén ismert Öregpark, jelenleg Szent Erzsébet liget (a területen található idős fa egyedek és fasorok, a jellemző tájképi értéke miatt).

A Balaton Európa legnagyobb édesvízi tava, mely 1989. március 17. óta Ramsari terület (a Ramsari Egyezmény a nemzetközi jelentőségű vadvizek védelmével foglalkozik). Ez az egyetlen olyan magyarországi Ramsari terület, mely csak időszakosan védett, mivel a nyári turista időszakban szabadon használható.

Magyarországra az uniós csatlakozás óta érvényes a Madárvédelmi- és az Élőhelyvédelmi Irányelv. Ezért kötelező volt közösségi jelentőségű természetes élőhelyek, valamint állat- és növényfajok védelmében területeket kijelölni, amelyek így az EU ökológiai hálózatának a részeivé váltak. Különleges madárvédelmi területek és különleges természet megőrzési területek kerültek meghatározásra. A kijelöléssel hazánk területének közel 21%-a lett Natura 2000 terület. Védett területeink csaknem teljes egészében bekerültek a hálózatba, de ezeken kívül további körülbelül 1.2 millió hektár kapott védeltséget. Ezek között sok a mezőgazdasági terület, így a rezervátum-szerű védelem helyett a társadalmi, kulturális, gazdasági és természetvédelmi érdekek összehangolására alapozó megóvás, fenntartható gazdálkodás kerülhet előtérbe.

A település környezetvédelmi programjának elkészülését követően lépett életbe a 275/2004. (X. 8.) kormányrendelet (2010-ben módosításra került sor) az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről, valamint a 45/2006. (XII. 8.) KvVM rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről.

A rendelet célja az Európai Községek Natura 2000 hálózatába tartozó *közösségi jelentőségű*, és *kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusok*, valamint vadon élő növény- és állatfajok élőhelyének megőrzése, és ezáltal a biológiai sokféleség fenntartása, megőrzése és az ehhez szükséges szabályok megállapítása.

Balatonalmádi közigazgatási területét két kiemelt jelentőségű különleges természet megőrzési terület érinti. Ezek a **Balaton** (HUBF30002), és a **Megye-hegy** (HUBF20018).

Balaton (HUBF30002)

Balatonalmádi

0113/34, 0113/21

Megye-hegy (HUBF20018)

Balatonalmádi

050, 051/1, 051/2, 055, 056/1, 056/2, 056/3, 056/4, 056/5, 058/9, 060, 061, 062, 063, 064, 065/2, 065/3, 065/4, 065/5, 065/8, 065/9, 065/10, 065/11, 065/12, 065/13, 065/14, 065/15, 066, 067, 068/1, 068/2, 069/1, 069/10, 069/11, 069/12, 069/2, 070, 071, 072, 073/9, 073/10, 073/11, 073/12, 073/13, 073/14, 073/15, 073/16, 073/17, 073/18, 073/19, 073/20, 073/21, 073/22, 073/23, 073/24, 073/25, 074, 075, 076, 077, 079/1, 079/2, 079/3, 079/4, 079/5, 079/6, 081, 082

Helyi jelentőségű természeti és táji értékek

A településen a természetes, illetve a természetközeli élőhelyek elsősorban az üdülőterületek térnyerésével visszaszorultak. A megmaradt, nagy diverzitású, értékes növény- és állatpopulációval rendelkező területek helyi táj- és természetvédelmi oltalom alatt állnak, vagy a településrendezési tervben védelemre javasoltak, ezek:

Védett terület:

- Szent Erzsébet liget (korábbi nevén Öregpark): 1633, 1634, 1635, 1637, 1639, 1640, 2285, 2286, 2287, 2296/1, 2297, 2298, 2299, 1638, 2288 hrsz.

Védelemre javasolt terület:

- Káptalanfüred üdülőterület és Ifjúsági táborok területe: Balatonfüredi út – Alsóörsi határút – Igazgatási terület határa – Tábor utca – Szabadságkilátó utca – Hóvirág utca északi teleksor északi határvonala – Asztalos Sándor utca északi teleksor északi határvonala – Boróka utca által határolt terület,
- Balatonalmádi és Balatonfüzfő közötti Balaton vízpart menti terület.

Egyedi tájérték:

- Balatonfüredi út: Földtani természeti érték, homokkő formáció
- Vadvirág utca: Földtani természeti érték
- Vörösberény és Szentkirályszabadja közötti út menti földtani érték
- Alsóörs-Győr megszüntetett vasútvonal töltése

Balatonalmádi helyi tájképvédelmi területe:

- Óvári lelátó környéke
- Kerekes csárda környéke

A helyi védelem célja az, hogy a fás növényzet megőrzése és folyamatos felújítása biztosított legyen, és csak őshonos, lombos fafajok legyenek telepíthetők. A dombok, hegyek lejtői veszélyeztetettek tájképi szempontból. A szabályozás kidolgozásakor a meglévő zöldfelületek védelme, az épületek magasságának korlátozása, a növényborítottság, művelési, beültetési kötelezettség előírása azok az eszközök, amelyek beépítésre kerültek a hatályos Helyi Építési Szabályzatba.

Az elmúlt években Balatonalmádi benevezett a „**Biodiverzitás Fővárosa**” címért kiírt versenyre. A verseny keretében az önkormányzat bemutatta eddigi eredményeit, környezeti teljesítményét, zöldterületek fejlesztését, illetve élőhely megőrzése terén megvalósított intézkedéseit. A város továbbá rendszeresen részt vesz a Mobilitás Hét programjaiban, melynek része az Autómentes Nap. A Köcsi tónál megtartott Föld napja rendezvény is alkalmat biztosít a városban működő oktatási intézmények és civil szervezetek aktív közreműködésére a természeti értékek védelmében.

1.5 Önállóan ható tényezők

Veszprém - Szentkirályszabadjai Repülőtér

A Veszprém - Szentkirályszabadjai Repülőtér Veszprémtől kelet-délkeleti irányban található Szentkirályszabadjai község észak-északnyugati határában. Közúti megközelítése a 8-as számú főútról Veszprémtől kissé keletre leágazó bekötőúton biztosított.

A repülőtéri ingatlan (Szentkirályszabadjai külterület 023/5 hrsz. és Veszprém külterület 0230/4 hrsz.) a BudaWest Airport Holding Zrt. tulajdonában állt, jelenleg egyrészt elsőfokú bírósági ítélet mondja ki, hogy vissza kell adni a területet az érintett önkormányzatoknak, másrészt végrehajtás van folyamatban a BudaWest-tel szemben.

A Szentkirályszabadjai volt katonai repülőteret - a Magyar Honvédség 87. Bakony Harci Helikopter Ezred Bázis 2004. júliusi megszűnése után - közös felhasználású katonai és polgári repülőteret „Kereskedelmi (nemzetközi) repülőtérre fejleszthető repülőtér” besorolással látták el. Az előbb önkormányzati, majd magántulajdonba került repülőtér jelenleg ideiglenes jellegű, nem nyilvános leszállóhely.

Kategóriájának és minősítésének megfelelően, mint ideiglenes jellegű repülőtér, jelenleg nem fogad üzemszerűen és rendszeresen repülőgépeket. A repülőtér egykori kiszolgáló épületei jelenleg az év nagy részében funkció nélkül üresen állnak. A repülőtér mindössze néhány rendezvények ad helyet az év során.

A repülőtér tervezett fejlesztése

A BudaWest Airport Holding Vagyongazdálkodó Zrt. a Veszprém – Szentkirályszabadjai térségében levő volt katonai légi bázis helyén nyilvános kereskedelmi repülőtér kialakítását tervezte.

Az ICAO Cat I. kategóriájú repülőtér futópályáját 2500m x 45 m-re kívánták fejleszteni. Továbbá felújításra került volna az irányító torony és kialakításra kerültek volna a szükséges gurulótak az utasforgalmi terminál és kiszolgáló létesítményei, egy cargo bázis és egy General Aviation terminál, valamint a műszaki bázis és az üzemanyagtöltő állomás.

A futópálya meghosszabbítása és a fejlesztések révén a repülőtér alkalmassá vált volna PROP1, PROP2, S5 1 és S5 2 kategóriájú utasszállító gépek fogadására.

32. sz. táblázat: Repülőgépek jellemző típusai kategóriánként

Kategória	Jellemző típusok
PROP1	Cessna C-150, C-152, C-172, PA-23, PA-601, AN-2, DO-28
PROP2	L-410
S51	BAE 146, ARJ, CRJ
S52	A319, A320, A321, B757 B737-300...-800

Forrás: Veszprém-Szentkirályszabadjai Repülőtér Előzetes Vizsgálati Dokumentáció, 2008

A Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 76747/10. iktatószámú határozatában a BudaWest Airport Holding Vagyongazdálkodó Zrt. részére a Szentkirályszabadjai külterület 023/5 hrsz-ú és a Veszprém külterület 0230/4 hrsz-ú ingatlanokon lévő repülőtér fejlesztésével nemzetközi kereskedelmi repülőtér kialakítására

vonatkozóan, a Vibrocomp Kft. 177/2007. témaszámú, 2008. május 30-án kelt előzetes vizsgálati dokumentációja, annak kiegészítései és a megismételt előzetes vizsgálati eljárás során tudomására jutott adatok alapján megállapította, hogy a tevékenység környezetvédelmi engedélyezését kizáró ok merült fel, így a tevékenység kérelem szerinti megvalósítására engedély nem adható.

A BudaWest Airport Holding Vagyonkezelő Zrt. (2112 Veresegyház, Bárdos L. u. 22.; ügyfél azonosító (KÜJ): 101935058; KSH szám: 13632324) részére a Szentkirályszabadja külterület 023/5 hrsz.-ú és a Veszprém külterület 0230/4 hrsz.-ú ingatlanokon lévő repülőtér fejlesztésével nemzetközi kereskedelmi repülőtér kialakítása tárgyában az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség 14/5826-13/2011. számú, 2012. október 29-én kelt végzése alapján **25937/2012. ügyszámon** indult újból megismételt **előzetes vizsgálati eljárást a Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 2012. december 19-én megszüntette.**

Időközben a repülőtér két tulajdonosa, a veszprémi és a szentkirályszabadjai önkormányzat 2010-ben döntött arról, hogy többévi huzavona után eláll a BudaWest Zrt.-vel kötött szerződéstől, s egyelőre lemond a közforgalmú repülőtér megépítéséről. A kudarcban része volt a légi bázis elleni tiltakozásnak, de annak is, hogy kiderült, Budapest, Bécs és Pozsony között jelenleg nem gazdaságos nemzetközi repülőteret működtetni.

Mivel nincs gazdasági realitása nemzetközi repülőtér üzemeltetésének, a korábban tervezett fejlesztések semmilyen előnnyel nem járnának, viszont a tervezett jelentős környezetmódosítás kihathat nem csak Natura 2000 területekre, de Balatonalmádi közigazgatási területére is. A kedvezőtlen hatások kiterjednek a természetvédelem, a környezetvédelem, a környezet-egészségügy és a katasztrófa védelem területére is. Szem előtt tartva a Balaton ökológiai rendszerének érzékenységet, sérülékenységet bármilyen jellegű beavatkozással szemben, a fejlesztések koordinált megvalósítása különösen fontos. A Balaton vízgyűjtőjén lévő települések rendezése, értékmegőrző és funkcióbővítő megújítása elsősorban a lakosság, és üdülónépszerűség életkörülményeinek javulását, a tó vízminőségének, ökológiai állapotának javítását, a fenntartható fejlődést kell hogy szolgálja. E tényezők miatt Balatonalmádinak nem áll érdekében a repülőtér nemzetközi repülőtérre fejlesztése.

Balatonalmádi Környezetvédelmi Stratégiája

1. Stratégiai összefüggések

1.1 Nemzeti Környezetvédelmi Program 2009-2014. stratégiai tervezésének alapelvei

A stratégiai célok és az intézkedések megfogalmazása a következő alapelvek figyelembevételével történt:

- a környezetvédelmi törvényben is szereplő alapelvek, amelyek alapvetően a környezethasználat helyes módjára (elővigyázatosság, megelőzés), a felelősség vállalására (szennyező fizet), a közérdekből fakadóan az együttműködés és átláthatóság fontosságára hívják fel a figyelmet (tájékoztatás, nyilvánosság);
- a környezeti problémák, jelenségek, folyamatok összetettségéből eredően mind nagyobb teret kell kapnia a holisztikus megközelítésnek (összefüggések vizsgálata, hatásfolyamatok feltárása), az integráció elvének, valamint a rövid, közép és hosszú távú szempontok egyidejű figyelembe vételének;
- a területiség figyelembe vétele átfogó elvének érvényesítése, a fenntartható térhasználat, a kedvező területi hatások elősegítése és területi szinergia megvalósítása, a környezeti, társadalmi és gazdasági adottságokhoz illeszkedő, területileg differenciált beavatkozások kialakításának elve;
- kiemelt figyelmet kell szentelni az esélyegyenlőség, a társadalmi igazságosság, valamint a nemzedéken belüli és nemzedékek közötti szolidaritás elvének; ezek egyúttal kapcsolódnak a helyi erőforrások fenntartható hasznosításának elvéhez, miszerint törekedni kell a közösségek szükségleteinek helyi szinten, helyi erőforrásokból történő kielégítésére, de egyben a helyi sajátosságok, sokszínűség, készletek védelmére.

Ezen alapelvek következetes érvényesítése a tervezésen túl a megvalósításnak is fontos eleme kell, hogy legyen.

A Program átfogó célterületei

A Program hosszú távú célkitűzése, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához. Szemléleti alapja a környezet rendszerszemléletű megközelítése oly módon, hogy a társadalmi szükségletek anyagi és nem anyagi természetű feltételeinek biztosítása, valamint az ehhez kapcsolódó tevékenységek harmonikus viszonyban álljanak a környezettel. Ennek része a környezeti potenciál megőrzése, a természeti önszabályozó mechanizmusok védelme, a környezet terhelhetőségének, valamint az ökoszisztémák anyag- és energiaforgalmi sajátosságainak figyelembe vétele.

A hosszú távú célkitűzéshez kapcsolódóan a Program átfogó céljai: a települési élet- és környezetminőség javítása, a környezetbiztonság erősítése; természeti erőforrásaink és értékeink megőrzése; a fenntartható életmód, termelés és fogyasztás elősegítése.

A települési élet- és környezetminőség javítása, a környezetbiztonság erősítése

Cél az emberhez méltó, kiegyensúlyozott, egészséges élet közvetlen környezeti feltételeinek biztosítása. Ezek közé tartozik a környezet-egészségügyi feltételek teljesülése, a magas színvonalú környezeti infrastruktúra, a település, a lakóhely épített és természeti elemeinek megfelelő aránya, minősége és összhangja, valamint a környezetbiztonság javítása. Ez utóbbi az élet- és vagyonbiztonság szempontjait is figyelembe véve kiterjed a szélsőséges természeti folyamatok és természeti katasztrófák (pl. árvizek, szélviharok, földrengések, erdőtüzek) előrejelzésére és kárainak csökkentésére, valamint az ipari balesetek, technológiai eredetű katasztrófák (pl. vegyi balesetek) megelőzésére és kárcsökkentésére.

Természeti erőforrásaink és értékeink megőrzése

Ezen átfogó cél a természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás kialakítására, a környezetszennyezés megelőzésére, a terhelhetőség / megújuló képesség figyelembevételére épülő fenntartható használat megvalósítására irányul. Kiemelt figyelmet kap a természeti értékek, ökoszisztémák védelme, az életközösségek működőképességének megőrzése, a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása.

A fenntartható életmód, termelés és fogyasztás elősegítése

A fenntartható életmód, fogyasztás és termelés együttesen biztosítja a társadalmi-gazdasági fejlődés és a környezetterhelés szétválását, azaz, hogy a lakosság növekvő jóléte csökkenő környezetterhelés mellett legyen biztosítható. A fogyasztói magatartás megváltozása, a környezeti szempontból fenntarthatóbb, organikus termékek és szolgáltatások felé történő elmozdulás keresleti oldalról erősíti meg a termelői folyamatok „fenntarthatósága” iránti igényt. A fenntartható termelés forrástakarékos (beleértve az anyag-, a víz-, a terület-, a termőföld- és energiahasználatot, az újrahasználatosság és a tartósság tervezését, az anyageciklusok körfolyamattá zárását); csökkenti a környezetre gyakorolt káros hatásokat (kibocsátások és hulladékok minimalizálása, a megújuló erőforrások fenntartható mértékű használata); növeli a termékek és szolgáltatások értékét a fogyasztók számára.

E célok nem valósíthatók meg a társadalom környezettudatosságának erősítése nélkül. Ezáltal biztosítható, hogy az életminőséget közvetlenül érintő tényezők mellett az emberi élet alapjait jelentő természeti erőforrások és értékek védelme és fenntartható használata, valamint az ezekkel szorosan összefüggő életmód, fogyasztási és termelési szokások együttesen szolgálják a társadalom hosszú távú jólétét.

1.2 Környezeti jövőkép

A már elfogadott környezetvédelmi programmal összhangban szükséges egy környezeti jövőkép kialakítása a település számára. A jövőkép megalkotásához elengedhetetlen a lakossággal, civil szervezetekkel, ipari és mezőgazdasági vállalkozásokkal és a hatóságokkal a környezetvédelem terén még szorosabb együttműködés megvalósítása. A végső cél, hogy Balatonalmádi lakóinak életminősége, komfortérzete jelentősen javuljon és a település közigazgatási területén található természeti kincsek előnyeit turisztikai és gazdasági szempontból ki tudja használni, ugyanakkor az ennek érdekében megvalósuló fejlesztések az ökoszisztéma teherbíró képességét ne haladják meg, működjenek a megtartó funkciók, a védett értékek ne károsodjanak. Fokozatosan el kell érni, hogy az emberek belső igényévé váljon a tiszta, egészséges környezet és mindez párosuljon egy fenntartható, környezettudatos magatartás, életszemlélet kialakításával.

1.3 Általános célok

A város környezetvédelmi programjának céljait döntően a következő főbb szempontok határozzák meg:

- a környezeti állapot értékeléséből következő célok,
- a hazai jogszabályi előírásokból következő célok,
- az EU tagságból fakadó célok.

A helyzetértékelés segítségével megállapíthatók azok a célok, amelyeket a település területén meg kell valósítani annak érdekében, hogy a környezet állapota a kívánt elvárásoknak megfeleljen. Ezeknek a céloknak a teljesítése nem kizárólag az önkormányzat feladata, hanem részben a településen tevékenykedő gazdálkodó szervezetekre és a lakosságra is hárul. Szükséges a célok egységes megfogalmazása azért, hogy az önkormányzat koordináló szerepe erősödhessen, és az érdekek sajátjuknak tekintsék e célokat.

A település környezetvédelmi feladatait elsősorban az önkormányzati törvény és a környezetvédelemmel, a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet rendezésével összefüggő törvények szabályozzák.

A legfontosabb jogszabályok a következők:

1995. évi LIII. törvény a környezet általános szabályairól
1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról
1996. évi XXI. törvény a területfejlesztésről és területrendezésről
1996. évi LIII. törvény a természet védelemről
1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről
2000. évi LXIII. törvény a hulladékgazdálkodásról
2000. évi CXII. törvény a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területrendezési tervének elfogadásáról és területrendezési szabályzatának megállapításáról
2001. évi LXXXI. törvény a környezeti információhoz való hozzáférésről
2003. évi XXVI. törvény az Országos Területrendezési Tervről
2008. évi LVII. törvény a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területrendezési tervének elfogadásáról és területrendezési szabályzatának megállapításáról szóló 2000. évi CXII. törvény módosítása
2008. évi XCI. törvény a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, valamint egyéb törvények módosításáról
2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról
2011. évi LXXVII. törvény a világörökségről
2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról
57/2011. (XI. 22.) NFM rendelet a víziközközlés rendjéről
303/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet a történelmi emlékhelyekről

A célok kitűzése során figyelemmel kell lenni az országos és megyei szintű koncepciók, programok teljesítésére, illetve a környezetvédelmi érdekek érvényesítésére.

Az EU jogszabályai a tagállamokat, a tagállamok természetes és jogi személyeit közvetlenül kötelezik, így Magyarország és települései számára is kötelezővé válnak. Az EU joganyagaiból és környezetvédelmi politikájából adódó elvárások, alapelvek az általános és a konkrét célok megfogalmazásánál a lehetőségek figyelembe vételével beépítésre kerültek.

A települési környezetvédelmi program célja - a Nemzeti Környezetvédelmi Program céljával összhangban - a legfontosabb környezeti problémák feltárása, és azok megoldása, azaz:

1. A település lakói életkörülményeinek és életminőségének javítása, és a vonzó kisvárosi életmód megteremtése, valamint az emberi egészséget károsító, veszélyeztető hatások megelőzése, csökkentése, megszüntetése.
2. A Balaton Kiemelt Üdülőkörzethez méltó üdülőhely minőségi fejlesztése a közhasználatú zöldterületek értékének növelésével oly módon, hogy az biztosítani tudja a lakó és üdülőnépesség rekreációs igényét.
3. A település adottságaihoz és hagyományaihoz illeszkedő, a környezeti, társadalmi és gazdasági szempontokat egyaránt figyelembe vevő fenntartható fejlődés feltételeinek megteremtése, környezetbarát, és versenyképes termelési és szolgáltatási technológiák alkalmazása.
4. Környezeti, táji és természeti értékek megóvása, helyreállítása, illetve a természet védelmének szem előtt tartása a település gazdasági, társadalmi fejlesztése során.
5. A fentiekkel összhangban, a környezettudatos életszemlélet erősítése, és a partnerség fejlesztésének előtérbe helyezése.

1.4 A stratégiai program és a Balaton törvény összefüggései

A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet (Balaton Régió) fejlesztésével kapcsolatos feladatokat a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. számú törvény, illetve az azt módosító 1999. évi XCII. számú törvény értelmében a Balaton Fejlesztési Tanács látja el, amely jog- és hatáskörénél fogva jelentős támogatást és együttműködést képes biztosítani a kormányzati és az önkormányzati vízminőségvédelmi, környezetvédelmi intézkedések és más fejlesztési programok ütemezésére, összehangolására és végrehajtásuk gyorsítására.

A stratégiai célok megvalósításához hozzárendelhető intézkedések, továbbá a konkrét projektek kidolgozásának bázisául a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és Területrendezési Szabályzatának megállapításáról szóló 2013. évi XLVII. számú törvény (a továbbiakban „Balaton törvény”) szolgál. Ebben a Szabályozásban 27 alövezetet különböztetnek meg s ezeket a 4/1. – 4/16. sz. mellékleteken (térképeken) is megjelenítik, a törvény 4. sz. mellékletéhez csatoltan.

Alapvető célja a törvénynek a táj jellegének, a természeti és települési környezet minőségének védelme és fontos célja az üdülés és idegenforgalom minőségi fejlesztéséhez szükséges környezeti feltételek javítása és a település kiegyensúlyozott fejlődésére való törekvés.

Balatonalmádi településre az övezeti besorolások alapján a következő előírások vonatkoznak környezeti és épített környezeti elemenkénti felsorolásban – részletesen a 3. sz. melléklet tartalmazza.

Levegőtisztaság-védelem

15. § a) b) ba) bb) bc) bd) be) bf) bg)

Felszín alatti és felszíni vizek

35. § *a) b) c) d) e) g) h) i)*

Talaj, területhasználat

20. § *(1) (2) (3) (4) (5)*

30. § *a) b) c) d)*

31. § *a) b)*

33. § *a) b)*

39. § *(1) a) b) c) d) e) f) g) h) i) j) k) l) m) n) (2) (3) (4)*

40. § *a) b) c) d) e) f) g) h) i)*

42. § *a) b) c) d) e) f) g)*

45. § *a) b) c) d)*

46. § *a) b) c) d) e)*

Táj, természetvédelem

23. § *a) b) c) d) e) f) g) h) i)*

25. § *a) c) d) e) f) g) h) i) j)*

26. § *a) b) c) d) e) f) g) h) i)*

Infrastruktúra

4/C. § *(1) (2) a) b) e) f) h) i) (3) a) b) c) d)*

9. § *(1) (2) (3) a) b) (4) (5) (6) (7)*

Épített környezet védelem

27. § *(1) (2) a) b) c)*

37. § *a) b) c) d) e)*

2. Tematikus célok

2.1 A környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése

Indoklás

Az ember és a természet viszonyát, a jelen és a jövő generációk számára kedvező vagy kedvezőtlen jellegét hosszabb távon a társadalmi értékrend és az ebből fakadó viselkedés, termelési-fogyasztási szokások befolyásolják leginkább. A társadalmi értékrend részét képező, azt befolyásoló környezettudatosságnak olyan szintjét kell elérni a jövőben, amely az ok-okozati összefüggések és az ezek mélyén rejlő hajtóerők feltérképezésének fényében biztosítja, hogy a társadalmi-gazdasági tevékenységekkel együtt járó környezetterhelés a lehető legkisebb mértékű legyen, beleértve a szennyezőanyag kibocsátás és a hulladéktermelés minimalizálását, az erőforrások takarékos használatát.

A környezetvédelmi döntések előkészítésében, a döntések végrehajtásában való társadalmi részvétel az EU elvárásai, az Aarhusi Egyezmény kötelezettségei, a hazai jogszabályok erősítik, de a társadalmi partnerek egyre növekvő mértékben igénylik is.

Célok: A társadalmi részvétel ösztönzését szolgáló legfőbb intézkedések: a környezeti információkhoz való hozzáférés javítása; a civil szervezetek és a lakosság bevonása az őket érintő döntések előkészítésébe; civil szervezetek bevonása környezet és természetvédelmi feladatok végrehajtásába, közreműködésük pénzügyi támogatása.

Jelenleg a környezeti nevelés döntő színterei az oktatási intézmények, ám ahhoz, hogy sikeres legyen a program, a színtereket ki kell terjeszteni az élet szinte minden területére, de különösen a családra, az oktatási és művelődési intézményekre, a civil szervezetekre, a hatóságokra, az önkormányzatokra és a gazdaság szereplőire is.

Leírás

TUDAT-1. Környezeti nevelés, oktatás, szemléletformálás. A társadalom környezeti értékrendjének javítása.

- Környezet- és természetbarát, valamint a környezettudatos szabadidős tevékenységek elősegítése.
- Óvodás, iskolás korúak oktatása és a szülők bevonása (közös növényültetés, gondozás).
- Környezettudatosság és a fenntarthatósággal kapcsolatos ismeretek megjelenítése az oktatási segédanyagokban.
- Zöld Óvoda, Ökoiskola, Erdei Óvoda és Erdei Iskola programok kiterjesztése.

TUDAT-2. Környezeti információhoz való hozzáférés.

- A lakosság hiteles tájékoztatása a környezet állapotáról és annak változásairól.
- Fórumok, klubok szervezése, médiában való környezetvédelmi műsorok közvetítése.

TUDAT-3. Az önkormányzat, a lakosság és a civil szervezetek környezetvédelmi tevékenységének, együttműködésének elősegítése.

- Környezetvédelemmel kapcsolatos rendeletek folyamatos felülvizsgálata, azok betartatása.
- Környezetvédelemmel kapcsolatos információs adatbázis összeállítása.

2.2 Éghajlatváltozás mérséklés és alkalmazkodás

Indoklás

A világ eseményeit tekintve látható, hogy növekszik az éghajlatváltozással összefüggő természeti katasztrófák (árvizek aszály, erdőtüzek stb.) száma. Magyarországon is megszorodtak a szélsőséges időjárási események. Az utóbbi évek eddig nem tapasztalt szélsőségeket, szokatlan időjárási viszonyokat hoztak, elpusztítva ezzel a termés jelentős hányadát, károkat okozva az infrastruktúrában, vagyoni javakban, nem ritkán veszélyeztetve az emberek személyi biztonságát és egészségét. A tudományos előrejelzések szerint a Balaton térségében a globális átlagot meghaladó, tartós melegedés várható, amelynek jelei már napjainkban is mérhetők, illetve érzékelhetők. A szélsőséges időjárású napok gyakorisága megnő (erős szél, túl magas/túl alacsony hőmérséklet, nagy hőmérséklet-ingadozás, egyszerre túl sok csapadék, stb.). A csapadékos napok száma csökken, a csapadékeloszlás egyenlőtlenebb lesz (télen több, nyáron kevesebb), amely a mezőgazdasági tenyészidőszakban illetve az idegenforgalmi évadban nagyobb szárazságot eredményez. Várható, hogy a fenti változások a természeti környezetre, a térség gazdaságára, ezen belül a Balatonnál meghatározó szektorra, a turizmusra is erőteljes hatást fognak kifejteni.

Éghajlatvédelmi szempontból Magyarország helyzete ellentmondásos, csakúgy mint Közép-Kelet Európában a többi korábbi szocialista országé. Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátása jóval alacsonyabb, mint az 1990-es éveket megelőzően, amely időszak a klímavédelmi nemzetközi vállalások alapjául szolgál. Ugyanakkor a viszonylag kedvező állapot nem a klímatudatosságnak köszönhető, hanem a kibocsátás nagy részéért felelős szocialista nehézipar megszűnésének, a gazdasági szerkezet átalakulásának. A kibocsátási trendek arról tanúskodnak, hogy döntően a nehézipar összeomlását követően, 1992 óta lényegében nem változott az ország üvegházhatást okozó gázkibocsátása.

A klímavédelmet a Magyar Köztársaság Országgyűlése és Kormánya napjaink sürgető, megoldandó kérdésének tekinti. A Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS) Magyarország középtávú klímapolitikájának irányát jelöli ki a 2008–2025. közötti időszakra, elkészítését az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről szóló 2007. évi LX. törvény 3. §-ának rendelkezése írja elő.

Magyarország kibocsátás-csökkentési törekvéseit eddig a Kiotói Jegyzőkönyvben 2012-re tett 6 százalékos csökkentési vállalása határozta meg. 2012. után a fejlett ipari országoknak, köztük Magyarországnak is jelentősebb mértékben kell kibocsátását csökkenteni, mint a globális átlag. A hazai éghajlatváltozási és energiagazdálkodással kapcsolatos politikának összhangban kell lennie az európai uniós politikával, amely nem kevesebbet kíván elérni, mint 10-15 év alatt egy új ipari forradalmat, amelynek végső célja az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság megteremtése. A 2008-2025. közötti időszakra szóló Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia a célokat és tennivalókat a nemzetközi kötelezettségvállalások figyelembevételével jelöli meg.

Az államnak mind a globális felmelegedést okozó gázok kibocsátásának mérséklését, mind az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást ösztönöznie, erősítenie kell. Ehhez kapcsolódóan a konkrét intézkedéscsomagot – a tervezési és helyzetkezelési teendőket – a Nemzeti Éghajlatváltozási Programok fogják tartalmazni. A programok országos és regionális szinten fogják előirányozni a megfelelő lépéseket. Az éghajlati alkalmazkodás felelősségét nemcsak az államnak és az önkormányzatoknak, hanem egyidejűleg az üzleti szférának, a civil szervezeteknek, valamint jelentős mértékben a helyi közösségeknek, azaz a lakosságnak is viselnie kell. A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet vonzó környezeti állapotának és gazdasági versenyképességének, népességmegtartó erejének megőrzése érdekében rendkívül fontos a

felkészülés a változásokhoz való alkalmazkodásra, azaz a kedvező változások kihasználására és a kedvezőtlenek mérséklésére.

Amíg a klímavédelemben a kibocsátás-csökkentési törekvések csakis globális összefogás esetén vezethetnek eredményre, addig az alkalmazkodási lépések helyi és regionális szinten önállóan is sikeresek lehetnek. A mostani és a leendő fejlesztéseket úgy kell megvalósítani, hogy a globális változások tudomásul vétele mellett a fentiekben prognosztizált körülmények között a természeti környezet, a térség lakóinak életfeltételei és a gazdasági környezet elfogadhatók maradjanak. Ehhez a természetvédelem, az emberi egészség védelme, a vízgazdálkodás, a mező- és erdőgazdálkodás, valamint a települési környezet fejlesztése terén kell a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiában megfogalmazott szempontokat érvényesíteni.

Célok: A globális felmelegedést okozó gázok kibocsátásának mérséklésében, és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásban a kormányzati szervek mellett az üzleti szférának, a civil szervezeteknek, valamint jelentős mértékben a helyi közösségeknek, azaz a lakosságnak is tevélegesen részt kell venniük. A kibocsátások hathatós és tényleges mérséklését kell elérni leginkább az energetikában, az ipar, a közlekedés, a mezőgazdaság és a hulladékgazdálkodás terén. A kedvezőtlen ökológiai és társadalmi-gazdasági hatások elleni védekezés az alkalmazkodóképesség javításával, a károk megelőzésével, enyhítésével. A klímatudatosság erősítése.

Leírás

KLÍMA-1. Az éghajlatváltozás mérséklése – Mitigáció.

A mitigáció az éghajlatváltozást kiváltó tényezők (ÜHG gázok) tekintetében vagy ezek kibocsátásának csökkentését, vagy a légkörből való eltávolításukat, megkötésüket jelenti. Mivel jelenleg elsődlegesen az energiatermelés és felhasználás a felelős az ÜHG gázok kibocsátásáért, elsősorban a megújuló alapú energiatermeléssel és a helyhez kötött és a közlekedési energia felhasználással érdemes foglalkozni. További mérséklési területek a hulladékgazdálkodás és a növényzettel történő ÜHG gáz megkötés. A hulladékgazdálkodás a hulladék keletkezés csökkentésén és újrahasznosításán keresztül avatkozik be az energia és nyersanyagáramlásba, mindkettőt csökkentve. További, de mitigációs szempontból kevésbé jelentős tényező a hulladéklerakók rekultivációja vagy hasznosítása.

KLÍMA-2. Alkalmazkodás.

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás nem a jövő generációkra váró feladat – az emberek mindig is alkalmazkodtak az éghajlat változásaihoz, és ez igaz a Balaton térségére is. Az éghajlatváltozás stratégiai szemszögből való megközelítése során azonban különböző típusú problémákkal kell szembenézni. A múltra nem lehet alapozni a jövőbeni változások előrejelítése során, ehelyett különböző alternatív jövőképeket kell figyelembe venni, és azoknak megfelelően kell a döntéseket meghozni. Intézkedések az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodáshoz:

- A Balaton és térségének helyes vízkészlet gazdálkodása; vízviSSzatartást előmozdító megoldások alkalmazása (ciszternák, ülepítő terek, szűrőmezők, medertisztítás); a települési csapadékvizek okszerű kezelése, az elvezető rendszerek alkalmassá tétele a hirtelen, nagy mennyiségben lehulló csapadék befogadására.
- A mezőgazdaságban a termelők ösztönzése a legmegfelelőbb fajtaválaszték megválasztására alkalmazkodóképességi vizsgálatok eredményei alapján.
- Az erdőterületek nagyságának növelése, az erdőssztyepp zónában alacsony záródású erdők fenntartása; mezővédő erdősávok rendszerének kialakítása, fás legelők területének

növelése, folyamatos erdőborítást biztosító erdőgazdálkodási módszerek elterjesztése, a természeti károsításokat követően az erdőterületek helyreállításának biztosítása.

- Építési előírások, szabványok felülvizsgálata, szigorítása az éghajlatváltozással együtt járó hatásoknak megfelelően; klímatudatos telepítés módszereinek kidolgozása és megismertetése a rendezési terveket, épületterveket készítő szakemberekkel.
- A természetvédelem klímapolitikájának kialakítása és összehangolása az erdészeti, agrár-, energia- és vízgazdálkodási szektorokkal; helyben történő adaptáció elősegítése a meglévő biológiai sokféleség megőrzése érdekében; a természeti területeket körülvéő táj átjárhatóságának fokozása, a fajok vándorlásának elősegítése érdekében.

KLÍMA-3. Tudatformálás, tájékoztatás, információ gyűjtés.

Magyarországon az éghajlatváltozással kapcsolatosan sem az átlagos ismereti szint, sem pedig a lakosság attitűdje nem éri el az Európai Unióban megfigyelhető szintet. A megdönthetetlen bizonyítékok ellenére igen magas az un. klímaszkeptikusok aránya, amely az éghajlatváltozás elleni fellépés következményeitől tartó ellenérdekeltek (pl. a fosszilis energiára épülő energetikai ipar) tevékenységének és a média felületes tájékoztatásának következménye. Emellett az átlagos polgár úgy érzi, hogy elhanyagolhatóan keveset tehet az éghajlatváltozás ellen. Ezért kiemelten fontos a tudatformálás, a közvélemény naprakész, objektív tájékoztatása és az információ gyűjtés annak érdekében, hogy tisztában legyünk településünk aktuális állapotával.

KLÍMA-4. Anyagi ösztönzés.

A megtérülő beruházások mellett egyéb anyagi eszközök is szükségesek a lakosság minél nagyobb rétegének ösztönzésére, hogy személyesen is hozzájáruljon az éghajlatváltozás elleni intézkedésekhez. Ki kell használni továbbá az aktív civil szervezetek kapacitásait, de források biztosításával helyzetbe kell hozni ezeket.

2.3 Környezet és egészség

Indoklás

Az egészség az életminőség semmi mással nem helyettesíthető eleme, melynek megtartása vagy helyreállítása megkülönböztetett figyelmet kell, hogy kapjon mind az egyén, mind a társadalom értékrendjében és cselekvésében. A magyar lakosság egészségi állapota kedvezőtlen képet mutat. A születéskor várható átlagos élettartam hat évvel az EU átlaga alatt van. A két vezető halálok, a légzőszervi daganatos betegségek tekintetében hazánk Európában első helyen áll, a keringési rendszer betegségei esetében is a legrosszabb eredménnyel rendelkező országok között szerepel. A halandósági kockázati tényezők között kiemelt fontosságúak – az életmód és a táplálkozás mellett – a környezeti ártalmak, a települési és lakókörnyezet egészségkárosító hatásai. A környezeti tényezők és az emberi egészség közötti ok-okozati összefüggés elemzése alapján feltételezhető, hogy a halálesetek mintegy 15%-ának az oka a szennyezett, rossz minőségű környezet. Az OECD 2008-ban Magyarországról készített környezetpolitikai teljesítményértékelésében felhívja a figyelmet arra, hogy a környezet-egészségügyben jelentkező problémákat tovább súlyosbíthatja mind a szegénység, mind a jövedelem egyenlőtlenségek növekedése. A jövőben nagyobb figyelmet kell fordítani a levegőszennyezéssel és az ivóvíz minőségével összefüggő egészségi problémák megelőzésére, illetve mérséklésére.

Célok: Olyan környezeti állapot biztosítása, amely hosszú távon nem befolyásolja negatívan az emberi egészséget, és hozzájárul a lakosság egészségi állapotának javításához.

Leírás

EMB-1. A lakosság egészségi állapotának javítása.

- Egészséges életmód népszerűsítése, aktív szűrő- és betegségmegelőző prevenciós program kidolgozása és megvalósítása.
- Sportrendezvények szervezése, sportolással kapcsolatos beruházások, fejlesztések.
- Környezeti ártalmakkal összefüggő betegségek, hatások feltárása.

EMB-2. Az allergén gyomnövények jelentős visszaszorítása, és ezen növényekkel kapcsolatos ismeretterjesztés.

- Az év minden napján 30 pollenszem/m³ érték alatt maradjon a parlagfű koncentrációja és csökkenjen a biológiai allergének okozta egészségi kockázat.

2.4 Települési környezetminőség

Különösen fontos a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetben, így Balatonalmádiban is, a települési infrastruktúra olyan irányú fejlesztése, amely egyben a környezet és természet védelmét és a fenntartható fejlődést biztosítja. Jelenleg már nemcsak az elkezdődött infrastruktúra fejlesztések (szilárd hulladékok elhelyezése, vízminőségvédelem, zaj- és levegőszennyezés mérséklése) szükségesek, hanem az infrastrukturális feltételek olyan összehangolt, rendszer szemléletű mennyiségi és minőségi jellegű átalakítása, amely korszakos jelentőségű változást eredményez, és biztosítja az európai, hasonló adottságú térségekhez, településekhez történő felzárkózást.

A település környezeti állapotának jellemzői, a település és a környező táj kapcsolata, a települési infrastruktúra, a szolgáltatások színvonala mind az életminőséget alapvetően meghatározó tényezők. Az „élhető település” az ott élők számára elsősorban környezeti ártalmaktól mentes, esztétikus, komfortos, megfelelő rekreációs feltételekkel rendelkező, biztonságos lakóhelyet jelent. A környezeti infrastruktúra részét képezi az egészséges ivóvíz szolgáltatás, a szennyvízelvezetés és -tisztítás, valamint a rendszeres és szervezett hulladékgyűjtés és -kezelés. Fontos, hogy a településen élők igényeinek kielégítése, a településfejlesztés és -rendezés, illetve az infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztés a fenntarthatóság szempontjainak figyelembe vételével történjen, beleértve többek között az energiatakarékos és egyúttal „klímatudatos” építést és fenntartást, a környezetkímélő közlekedés elterjesztését, a zöldfelület-gazdálkodási szempontok megfelelő érvényesítését.

2.4.1 Településfejlesztés

Indoklás

Az épített környezet, azaz a település védelme, fenntarthatóvá, élhetőbbé tétele természetvédelmi, tájvédelmi, környezetegészségügyi és nem utolsósorban érzelmi-hangulati, mentális kérdés. Természetvédelmi kérdés abban a tekintetben, hogy hogyan illeszkedik az ökoszisztémába, mekkora térrészt foglal el és mekkorát használ fel. Tájvédelmi, tájésképítési kérdés, hogy beleilleszkedik-e a tájszerkezetbe, vagy inkább további megbontását, feldarabolódását okozza. A település szerkezete, zöldfelület-rendszere, arculata nagyban meghatározza a lakosság hangulatát, egészségét, azaz döntően befolyásolja az életminőséget. A település épített világa, az épületek, utak, műszaki létesítmények rendszere biztosítja a település működőképességét, az egyes települési funkciók közti szükséges kapcsolatokat.

Kiemelten kell kezelni a települési tervezési feladatokat (pl. településrendezési tervek felülvizsgálata, települési hulladékgazdálkodási tervek átdolgozása, vízrendezési tervezések stb.), amellyel a tervszerű környezetgazdálkodás segíthető elő.

A közvetlen települési környezet képezi az ember mindennapi életterét. A települési közterületek (utak, járdák, parkok állapota) rendezettsége, tisztasága, a megfelelő növényzet – elsősorban őshonos, tájbaillő fajok felhasználásával - nagymértékben javíthatja az ott élők közérzetét. A tisztaság és a növényzet számottevően növeli az ingatlanok értékét is.

A növényzetnek komoly szerepe van a káros környezeti hatások, a porterhelés a gáz állapotú szennyező anyagok és a zaj csökkentésében.

Balatonalmádi közigazgatási területén tervezett környezetvédelmi jellegű beruházások (szennyvíz- és hulladékkezelés, csapadékvíz elvezetés, csatornahálózat kiépítése stb.), út- és kerékpárút fejlesztése, parkolók létesítése, valamint sport és rekreációs létesítmények építése – során a régészeti és műemléki érintettséget vizsgálni kell. Az egyes fejlesztési célok és feladatok a régészeti örökséget veszélyeztethetik. Amennyiben a beruházás műemléket, műemléki környezetet, műemléki jelentőségű területet, vagy régészeti lelőhely területét érinti – a Nemzeti Örökséggazdálkodási és Szolgáltatási Központ bevonása szükséges. A földmunkával járó beruházásokkal a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény alapján a lelőhelyeket el kell kerülni. Ha ez nem lehetséges, a 22. § (2) bekezdés alapján a beruházás megkezdése előtt megelőző régészeti feltárást, örökségvédelmi hatástanulmányt kell készíteni.

Célok: Kevesebb környezeti stresszhatást eredményező, jobb környezeti állapotjellemzőkkel rendelkező települési környezet kialakítása és fenntartása. Az épített környezet és a zöldfelületi rendszer védelme. A település harmonikusabb tájba illesztése. A település zavartalan működését biztosító környezeti infrastruktúra kiépítése.

Leírás

TEP-1. Összefüggő, egységes zöldfelületi rendszer kialakítása, növelése, megújítása, fenntartása. A zöldfelületek ökológiai és használati értékének növelése.

- A nagyobb forgalmú utcákban, ahol lehetséges, és ahol indokolt, környezeti hatásoknak, és az újabb károsítóknak ellenálló fajták (cserjék, lehetőleg őshonosak) telepítése.
- A közterületek gondozása (legalább évente két-háromszori kaszálás, évenként nyesés), a település körül a legkritikusabb részeken (utak széle, hulladéklerakásnak kitett területek, stb.) függetlenül a terület jellegétől.
- Gyepborítás kialakítása minden olyan területen, ahol a talajviszonyok és a területhasználati mód lehetővé teszi.
- A növényzet életképességének növelése az ültetési mód és alkalmazkodóbb, ellenállóbb fajták (például erősebb facsemete) telepítésével.
- A sport- és rekreációs rendeltetésű létesítmények és területek kiemelt gondozása és fejlesztése.
- Virágos területek növelése lehetőség szerint a lakosság, főként a gyermekek és fiatalok bevonásával.

TEP-2. Az épített környezeti értékek védelme és az ehhez szükséges feltételek biztosítása.

- A településkép harmóniájának fokozott védelme.
- Az épületek külső megjelenésének javítása.
- Egyes településrészek - különösen a történelmi településközpont, műemlékvédelmi-, kulturális örökség részét képező romok - rehabilitációja, revitalizációja
- Helyi építészeti örökség számbavétele, védetté nyilvánítása és fenntartása.
- Környezetbarát építési anyagok, folyamatok, technológiák előnyben részesítése az önkormányzati beruházásoknál.
- Egységes, környezetbe illeszkedő hirdető- és útbaigazító tábla rendszer alkalmazása, összhang megteremtése a BKÜ településeivel.
- Korszerű infrastruktúra hálózat kialakítása (pl.: elektromos közművek földkábelben létesíthetők).

2.4.2 Település levegőminőségének javítása

Indoklás

Az utóbbi két évszázadban a földön a levegő összetétele jelentősen megváltozott, ugyanis egyes légköri nyomgázok és aeroszol részecskék légköri mennyisége világszerte rohamosan emelkedik. Az emberiség létfeltételeit is veszélyeztető következmények elkerülése csak nemzetközi összefogással lehetséges, amelyben Magyarországnak és Balatonalmádnak is az arányos felelősség elve alapján kell szerepet vállalnia.

Az éghajlatváltozás kockázatát csak az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével lehetséges megelőzni. E gázok kibocsátása az energiatermelés, a közlekedés, egyes ipari tevékenységek és az intenzív mezőgazdasági termelés rovására írható, így a légkör védelme végső soron a nemzetgazdaságokat átszövő energetikai, közlekedési infrastruktúra, illetve a termelési-termesztési rendszerek fenntarthatóbb fejlesztését jelenti.

A globális folyamatok mellett helyi szinten nem az üvegház hatású gázok, hanem az emberi egészséget, az ökológiai rendszert és az épített környezetet is fenyegető légszennyező anyagok okoznak komoly gondokat. Ezek forrásai szintén az energetikai és más iparágak, a mezőgazdaság, a közlekedés, a szolgáltató ágazat, a lakossági fűtés – tehát antropogén eredetűek. Olykor a természet maga is nagy mértékben hozzájárul a légszennyezéshez (vulkán kitörés, aszály stb.). A légszennyezők e csoportjának hatása általában jóval gyorsabban érzékelhető (napok, hetek, súlyos esetekben percek alatt), mint az üvegház hatású gázok esetében.

A légszennyező anyagok szilárd (por, korom, pernye), gáz (kéndioxid, nitrogén oxidok, kénhidrogén, ammónia, szénmonoxid, metán, alacsony forráspontú szerves anyagok) és gőz (üzemanyag gőzök, közepes és magas forráspontú szerves anyagok) lehetnek. A szilárd légszennyezőkhöz gyakran kötődnek az egészségre különösen káros szerves mikroszennyezők (policiklikus aromás vegyületek, dioxinok, oldószer-gőzök, stb.). Ezen anyagok egy része a légkörben rövid élettartamú, így csak a kibocsátási pont szűkebb környezetében (néhány 100 m – néhány km) van jelentős hatásuk. Ugyanakkor egyes anyagok (pl. savas oxidok) regionális, mások (freonok, perzisztens szerves vegyületek) globális szinten is kifejtik káros hatásukat.

A települési környezetvédelmi programban nagy figyelmet kell fordítani a légszennyezők e csoportjába tartozó anyagok csökkentésére is, mivel ezek lokálisan és rövid távon hatnak mind a lakosság egészségi állapotára, mind pedig az élővilágra és az épített környezetre.

A településen az ipari tevékenységnek nincs jelentősége, így környezetterhelő tevékenység a közlekedés. A közúti, vasúti közlekedési kibocsátások alakulásában három tényező játszik fontos szerepet: az üzemanyag és a jármű-állomány minősége, valamint a járműhasználat mennyisége.

A településen az üdülőtérület jellege miatt, a teljes közigazgatási területen és a környéken az itt lakók, ide látogató szempontjából kerülni kell minden olyan tevékenységet, ami az éghajlati viszonyokat és a tájjelleget tartósan hátrányosan befolyásolja, vagy az emberek nyugalma zavarja. Ilyenek különösen a víz-, por-, füst és gázszenyezéssel, a levegő kémiai vagy biológiai szennyezésével, zajjal, valamint a növényállomány és a domborzat megváltoztatásával járó tevékenységek.

A települést egy nagy forgalmú út (71. sz.) szeli át, ami az északi part fő közlekedési tengelye.

Ezenkívül a vasút korszerűsítése szintén fontos az éghajlatváltozás elleni küzdelem szempontjából is, mivel ennek a közlekedési formának a legalacsonyabb az egy utas-km-re jutó széndioxid kibocsátása. A Balaton északi partján a vasúti közlekedés jelentős környezeti terhelést, ezen belül jellemzően zajterhelést okoz, melynek csökkentése érdekében szükség van a minőségi fejlesztésre, korszerűsítésre, villamosítására, amely – egyéb energiagazdálkodást is figyelembe véve – modern diesel üzemű, alacsony padlós motorkocsik beállítását és a sínpálya felújítását jelenti, ezáltal elősegítve a gyorsabb, gördülékenyebb elérhetőséget.

Célok: Légszennyezettség kialakulásának megelőzése. A levegő minőségének védelme: a szennyezettség csökkentése, illetve a jó minőség megőrzése. A 2,5 mikrométernél kisebb átmérőjű szálló por részecskék 20%-os csökkentése 2010 és 2020 között ($25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ -ról $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ -re). Az EU tematikus stratégiájával összhangban a 2020-ra teljesítendő célok megalapozása, időarányos teljesítése országos szinten (kén-dioxid: 55 kt, nitrogén-oxidok: 89 kt, illékony szerves vegyületek: 96 kt, ammónia: 90 kt).

Leírás

LEV-1. A közlekedési eredetű emissziók csökkentése.

- Korszerű motorokkal rendelkező autóbuszok alkalmazásának ösztönzése.. Az autóbuszok okozta koromszenyezés csökkentése jelentős beruházással és forgalomszervezéssel jár, de a dízel járművek megfelelő karbantartásával kisebb költségekkel is jelentős javulás érhető el.
- A nem motorizált közlekedés feltételei megteremtésének elősegítése a kerékpárút-hálózat fejlesztése.
- A szilárd burkolatú, pormentes (portalanított) utak arányának fokozatos növelése, növénytelepítés megvalósítása.
Meg kell teremteni az összhangot a vízminőség védelemmel, azaz a burkolat kialakítás mellett biztosítani kell a csapadékvíz elvezetést is.
- Törekedni kell a közlekedési és közúti szállítási igények mérséklésére.
- A települést elkerülő út építésének lehetőség szerinti elősegítése.

LEV-2. A település meglévő vasútvonalának megőrzése, és a levegőminőség védelem érdekében korszerűsítése.

- Korszerű járműpark kialakítása.
- A vasúti közlekedésben a villamosítás megvalósítása.

LEV-3. Bűzhatások csökkentése.

- A szennyvíz távvezetése bűzproblémát vetett fel, ezért a közeli jövőben a vezetékek és átemelők felülvizsgálatát, technológiai korszerűsítését el kell végezni.
- Az ivóvíz bázis megváltoztatásának szorgalmazása, támogatása (Balaton víz helyett karsztvíz), mivel ez csökkenti a szennyvíz hőmérsékletét is.

LEV-4. A jogszabályban előírt levegőtisztaság-védelmi feladatok teljesítése.

- Avar és kerti hulladékok égetésére vonatkozó helyi szabályozás betartatása.
- Szennyezés nélküli, vagy a legkisebb levegőszennyezést okozó megoldások előnyben részesítése a közlekedésfejlesztést, iparfejlesztést érintő önkormányzati döntések során.
- A lakosságot veszélyeztető levegőminőségi helyzet esetén a szükséges intézkedések megtétele, lakosság folyamatos tájékoztatása.

2.4.3 Zajterhelés csökkentése

Indoklás

A településen a lakosság számára veszélyes vagy károsító zajterhelések csökkentését aktív vagy passzív módon, különböző műszaki megoldással, adminisztratív eszközzel, illetve ezek kombinált alkalmazásával lehet megoldani.

A környezet általános védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény 31. § szerint a zaj – és rezgés elleni védelem keretében műszaki, szervezési módszerekkel kell megoldani:

- a zaj- és rezgésforrások zajkibocsátásának, illetve rezgésgerjesztésének csökkentését,
- a zaj- és rezgésterhelés növekedésének mérséklését vagy megakadályozását,
- a tartósan határérték felett terhelt környezet utólagos védelmét, valamint
- a passzív akkusztikai védelmet (intézkedési terv kidolgozása során)

a tervezett fejlesztések és terület felhasználások zajvédelmi szempontú vizsgálata során.

Célok: A lakosság egészségvédelme érdekében a környezeti zajok elfogadható szintre történő mérséklése. A közlekedésből, ipari, szolgáltatási, mezőgazdasági termelésből származó zajterhelés az előírások betartásával nem haladhatja meg a határértékeket.

Leírás

ZAJ-1. Középtávon a nemzetközileg elfogadhatatlannak tekinthető 75 dBA terhelés fölötti helyzetek megszüntetése lehet az elérendő általános cél, míg hosszabb távon az üdülöhelyi funkcióhoz jobban igazodó legfeljebb 65 dBA terhelési szintet lehet még elfogadhatónak tekinteni. A meglévő problémát okozó zajforrások kibocsátásának csökkentése, korlátozása (forgalomszervezéssel).

ZAJ-2. Az új létesítmények telepítésénél fokozott gondot kell fordítani a vonatkozó zajvédelmi előírások betartására (elsődleges célnak kell tekinteni lakó- és gazdasági területeken is).

- Érvényt kell szerezni a zaj- és rezgésvédelmi rendelet előírásainak.
- Következétesen ellenőrizni kell a zajcsökkentésre kötelezett létesítmények intézkedéseinek hatékonyságát.

ZAJ-3. A szentkirályszabadjai és veszprémi önkormányzatokkal, a repülőtér üzemeltetőjével, és a zöldhatósággal együttműködve szabályozást kell készíteni a település zajterhelésének minimalizálása érdekében. Fel kell lépni a nemzetközi polgári repülőtér létesítése ellen.

2.4.4 Közlekedés és környezet

Indoklás

Az EU új közlekedésfejlesztési irányelve kimondja, hogy át kell gondolni a közlekedési infrastruktúrák rendszerét, és törekedni kell a meglévő hálózatokon, a meglévő feltételek javításával, környezetkímélő módon megoldani a gazdaság szállítási, és személyforgalmi igényét. Az utak vonatkozásában a szélességnél figyelembe kell venni a távlati közművesítést (vízvezeték, földkábel) a csapadékvíz-elvezetést.

A település közlekedésének olyan szintű megszervezése szükséges, amely a közlekedésbiztonság növelése mellett minimálisra csökkenti a közlekedés eredetű levegőszennyezést és zajterhelést, javítva így a lakosság komfortérzetét.

Célok: Fenntarthatóbb települési közlekedési rendszerek kialakítása. A különböző közlekedési eszközök és formák (egyéni és közösségi) használatának hatékony összehangolása. Az egyéni, nem motorizált közlekedési formák elősegítése, fejlesztése.

Leírás

KÖZL-1. A település úthálózatának fejlesztése.

- Meglévő útszakaszok, belterületi utak korszerűsítése, biztonságossá tétele és karbantartása.
- Szilárd, vízzáró burkolatú utak és térburkolatok csapadékvíz elvezető rendszerrel történő kiépítése.
- Utak portalanításának megvalósítása, burkolat kialakítása, javítása.
- A települési úthálózat por-, illetve síkosság mentesítése (környezetbarát anyagok alkalmazásával).

KÖZL-2. A település területén a közlekedés biztonságossá tétele. A gyalogos és kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása.

- A szűk keresztmetszetek felszámolása, a település átkelési szakaszain a forgalom biztonságossá tétele.
- Az előírt sebesség betartását elősegítő műszaki megoldások kialakítása.
- A közlekedés környezeti hatásait (zaj, por) mérséklő növényzet telepítése.
- A kerékpáros és gyalogos közlekedés népszerűsítése és feltételeinek javítása.
- A parkolási lehetőségek bővítése, fejlesztése.

KÖZL-3. A vízi közlekedés biztonságosabbá tétele, a közlekedési eszközök szennyezőanyag kibocsátásának megakadályozása (anti-fouling vegyszerek használatának szabályozása).

KÖZL-4. Községi közlekedés feltételeinek javítása.

- A tömegközlekedési járművek útvonalának, megállóhelyeinek felülvizsgálata, szükség esetén azok módosítása.

2.4.5 Települési közszolgáltatások és a környezetvédelem

Indoklás

A lakosság ivóvízzel való ellátása a legfontosabb közszolgáltatások egyike, amely nélkülözhetetlen emberi szükségletet és társadalmi-közegészségügyi igényt elégít ki. A lakosság egészséges ivóvízzel való ellátása az önkormányzatok kötelező feladata. A település rendelkezik közműves ivóvízellátással, azonban cél saját vízellátó, vízkivételi mű kialakítása. A településen keletkező szennyvizek elvezetése és –tisztítása a lakosság életminőségének javításához, a közegészségügyi szempontok érvényesítéséhez, a környezet védelméhez, valamint a gazdaság fejlesztéséhez egyaránt hozzájárul. Meg kell említeni, hogy folyamatban van a Rekettye utcai szennyvízcsatornázás megvalósítása.

A tisztított szennyvíz, eső- és csurgalékvíz hasznosítást a fogyasztó édesvízkészletek védelme érdekében növelni kell. Külön probléma az erózió és csúszásveszély következtében a felszíni vízvezetés megoldatlansága. A lejtős területeken az utak szolgálnak vízvezetőként hiszen a keskeny utak mellett lehetetlen vízvezető árkokat építeni.

Célok: A közműves vízellátás területén a regionális rendszertől való függő viszony felszámolása, új vízellátó rendszer, vízkivételi mű kialakítása. A csatornázottság arányának növelése, a közműháló fokozatos bezárása.

Leírás

KOMVÍZ-1. Az ivóvízellátás, csatornázottság korszerűsítése, bővítése.

- Az ivóvízhálózat teljes körű felülvizsgálata, a szükséges javítások, felújítások elvégzése (régi vízvezeték rendszer cseréje), új hálózatok kialakítása az ellátatlan területeken.
- A rákötések számának növelése a szennyvízcsatorna hálózattal rendelkező település részekén. Csatornahálózat kialakítása a be nem kapcsolt településrészekén, a kialakítandó beépítési telkeken.

KOMVÍZ-2. A kommunális szennyvíz kezelését, elvezetését biztosító létesítmények kihasználtságának felülvizsgálata, optimalizálása.

- A települési nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz elszállításának és kezelésének szabályozott megvalósítása.
- Csapadéksatornába történő illegális szennyvízbekötések feltárása, megszüntetése, az illegális szennyvízszikkasztás felszámolása.
- Szennyvíz tárolók vízzáróságának vizsgálata.

KOMVÍZ-3. Ki kell építeni a település teljes területén a csapadékvíz-elvezető és tisztító rendszert és gondoskodni kell folyamatos karbantartásáról (a gyommentesítés kaszálással, kapálással lehetséges, gyomirtó szerek használata tilos), mivel csak ilyen módon csökkenthető a településről a Balatonba irányuló tápanyag és szennyezőanyag terhelés.

KOMVÍZ-4. Új vízbázisok kutatása és kialakítása, különös tekintettel a környezetvédelmi szempontokra és a költséghatékonyságra.

2.4.6 Energiagazdálkodás

Indoklás

Világszerte erős törekvés mutatkozik a megújuló energiaforrások hasznosítására, egyrészt a fosszilis energiahordozók felváltása, másrészt a környezeti kockázat csökkentése, harmadrészt pedig az energiaexport függőség csökkentése érdekében. A megújuló energiaforrások alkalmazása a terület- és gazdaságfejlesztés kiemelkedő fontosságú területe gazdasági, szociális és környezeti szempontból egyaránt. A hagyományos fosszilis energiahordozók (kőszén, kőolaj, földgáz) ára egyre inkább emelkedik és utóbbiak esetében a készletek kimerüléséhez közeledve hosszabb távon még erőteljesebben fog emelkedni, amivel a lakosság jelentős része képtelen lesz lépést tartani. Másrészt, a kőolaj és gázárak növekedése nyomást fog gyakorolni a kőszén felhasználás növelése irányában, amely a már ismert környezetvédelmi problémák (savas eső, pernye, stb.) ismételt súlyosbodásához vezet, amennyiben megfelelő alternatív energiaforrások fejlesztése nem történik meg. Az elkövetkező 1-2 évtized átmeneti állapotnak tekintendő, amikor a hagyományos energiahordozók közül a legkisebb szennyezést okozó földgáz használatát célszerű növelni.

Célok: Energiahatékonyság, megújuló energia hasznosításának növelése.

Leírás

ENERGIA-1: Gázhálózat fejlesztése.

ENERGIA-2. Korszerű, biztonságos energia ellátás megvalósítása, villamos energiahálózat fejlesztése.

ENERGIA-3. Energia hatékonyság növelése, a megújuló energiaforrások (napenergia, geotermikus energia, biomassa) használata akadályainak megszüntetése, elősegítési rendszerének fokozatos kiépítése.

- Elő kell segíteni a lakások, lakóházak, közintézmények, energiatakarékosságra, az energiahatékonyság növelésére, az alternatív energiák felhasználására irányuló törekvéseit.
- Az önkormányzati intézmények energiahatékonyságának javítása, a működési költségek csökkentése.
- Fosszilis energiahordozók hatékonyabb átalakítása (kis fajlagos szennyezőanyag-kibocsátású, korszerű tüzelőberendezések alkalmazásának támogatása).
- A káros kibocsátás csökkenését eredményező építőipari, építészeti megoldások megvalósításának támogatása, ösztönzése (passzív napenergia hasznosítás, hőszigetelés).

2.5 A biológiai sokféleség megőrzése, természet és tájvédelem

Az élő rendszerek ember által történt szétdarabolódása Európában a legnagyobb mértékű. A negatív hatások, a mozgatórugók, a változások iránya a fogyasztói társadalom térhódítása következtében fő vonalaiban már Magyarországon is hasonlóak ahhoz, amit Nyugat-Európában lehet tapasztalni. Természeti örökségünk jövőbeni megőrzése érdekében a természetvédelmi szempontokat nem csupán a természetvédelmi oltalom alatt álló területeken, hanem – ha különböző módon és mértékben is – de minden területen és tevékenységben érvényesíteni kell.

Indoklás

A természet megőrzése és védelme szervezett, törvényileg szabályozott, központilag irányított és finanszírozott szakmai és hatósági tevékenység, de egyszersmind társadalmi, önkormányzati, állampolgári érdek és feladat is.

A táji sokféleség és a biológiai sokféleség szorosan összetartozó fogalmak, csak egy változat, a hagyományos tájszerkezetet őrző táj rendelkezik a különböző élőhelytípusok sokaságával, ami a biológiai sokféleség alapját képezi. Az emberi térhódítás jelenlegi fokán a biológiai sokféleség megőrzéséhez már messze nem elegendő a még megmaradt természetes/természetközeli élőhelyek megőrzése, egyre nagyobb energiát kell fordítani a tönkretett élőhelyek rehabilitációjára, illetve új élőhelyek létrehozására a megváltozott környezetben. A táj az élőhely biztosítása mellett esztétikai funkciót is betölt, a természetes vegetáció, a geológiai és települési sajátosságok harmóniája hangulati-közérzeti kérdés, inspiráció a lakosság, vonzerő a turisták számára.

A település területén magterület (Ö-1) országos ökológiaihálózathoz tartozó területek, pufferterületek (Ö-3), valamint (T-1) térségi jelentőségű tájképvédelmi területek találhatók.

Célok: A biológiai sokféleség megőrzésének és helyreállításának elősegítése a védett természeti területeken és azokon kívül. A település természeti értékeinek és környezetének védelme, fenntartható használata. Továbbá a település és környező tájak fenntartható használata, a táj esztétikai értékének megőrzése.

Leírás

BIODIV-1. A Balaton-felvidéki Nemzeti Park határának kiterjesztése település közigazgatási területére

- Az élővilág változatosságának fennmaradása érdekében, valamennyi természetes élőhelyen megfelelő méretű védett természeti területet kell .
- A védett területre vonatkozóan alapállapot felvételt kell végezni, amelyek alapján el kell készíteni a területek kezelési, fenntartási terveit.

BIODIV-2. Biztosítani kell a természetes élőhelyek, különösen a veszélyeztetett növény- és állatfajok természetes élőhelyeinek védelmét.

- A természetes területeket károsan érintő tevékenységeket fel kell tární, meg kell szüntetni.
- Inváziós fajok elterjedésének megelőzése, korlátozása, visszaszorítása.
- Natura 2000 területek esetében az EU által előírt kötelezettségek teljesítése.
- A település élővilágában történt változások nyomonkövetése az Országos- és a létrehozandó Megyei Biomonitoring Hálózathoz kapcsolódóan.

BIODIV-3. A természetes területekre, élettelen természeti értékekre védelmi, és – lehetőség szerint – bemutatási-hasznosítási koncepciókat kell kidolgozni, megőrzésük és fenntartásuk érdekében.

- A település védett természeti értékeinek megismertetése érdekében tájékoztató kiadványok megújítása, készítése.
- Ökoturizmus, szemléletformálás megvalósítása.

BIODIV-4. A település-, a területrendezés és fejlesztés, különösen a terület-felhasználás, a telekkialakítása, az építés, a használat során kiemelt figyelmet kell fordítani a természeti értékek és rendszerek, a tájképi adottságok és az egyedi tájértékek megőrzésére.

- Biztosítani kell a jellegzetes (élő és élettelen) tájképi elemek fennmaradását.
- Tájérték kataszter elkészítése.
- Felhagyott, illetve tájképromboló épített elemek, felszíni tájsebek rehabilitációja.

2.6 Fenntartható terület és földhasználat

Indoklás

A természeti erőforrások között, a környezetben sajátos helyet foglal el a termőföld, mert feltételelesen megújuló, korlátozottan rendelkezésre álló erőforrás, amelyen alapul a mezőgazdaság, az élelmiszer termelés, erdőgazdálkodás. Az intenzív ipari tevékenység szennyező hatása megváltoztatja a talajok termékenységét-, befolyásolja a szerkezetet, talajképződés és pusztulás folyamatát.

A Megye-hegyen a bányászati tevékenység drasztikusan befolyásolta a területhasználatot és a talajszerkezetet több helyszínen. A felszín eredetileg erdő borította, de a dolomit kitermelése miatt az eredeti flóra és fauna károsodott. Ennek következtében a megbontott talajtakaró hozzájárult a talaj szerkezetének, vízháztartásának megváltozásához.

(A bezárt hulladéklerakó közvetlen szomszédságában működő dolomitbánya fokozott kockázatot jelent, mivel a megbontott felület elősegíti a talajvíz intenzívebb áramlását, és szennyező anyagok bemosódását a talajvíz bázisba, amely a vízfolyásokban is megjelenhet.)

A település területén felszíni szennyeződésre fokozottan érzékeny (SZ-1.) területek találhatók, ahol természet és környezetkímélő gazdálkodást lehet folytatni. Ezenkívül a településen vízerózióknak fokozottan kitett területek (P-2), valamint ökológiai rehabilitációt igénylő területek (R-2) is találhatók.

Ezenkívül említésre szorul a gondozatlan, gyomos, parlagterületek előfordulása is.

A térség erdőgazdálkodásában elsősorban az erdők rekreációs funkcióira kell fókuszálni, erősítve a közjóléti erdőhasználatot. Az erdők gazdasági használatában a természet közeli formák támogatandók, valamint az erdei termékekben rejlő lehetőségek kihasználása, gyűjtése, feldolgozása és piacra juttatása. Az újonnan telepítendő erdőknél a klíma, domborzat, talaj adottságainak figyelembe vételével, a jelenlegi élőhelynek leginkább megfelelő, lehetőleg természet közeli társulás kialakítására kell törekedni.

Célok: A talaj termőképességének védelme, a talajdegradációs, eróziós és szennyező folyamatok megelőzése, illetve mérséklése.

Leírás

FÖLD-1. Ösztönözni kell a termőföld minőségének védelmét és termékenységének megőrzését, illetve javítását szolgáló beruházások megvalósítását, a talajvédelmi létesítmények fenntartását, valamint a talaj vízgazdálkodásának ésszerű szabályozását, a szélsőséges vízháztartási helyzetek mérséklését.

- Parlagterületek rehabilitációja: a területek használatlansága egyrészt környezet-egészségügyi gondokat (parlagfű, egyéb allergének), másrészt pedig növény-egészségügyi problémákat (gyomosodás, fertőzés) okoz.
- Potenciális talajszennyezést jelentő illegális hulladéklerakások, vadlerakások felszámolása.
- A földprivatizáció következményeként létrejött apró földtulajdonú birtokszerkezet rendezése szükséges a hatékonyabb talajművelés, növényvédelem érdekében.

FÖLD-2. Agrár-környezetvédelem.

- Vegyszermentes szegélyek létesítése és fenntartása.
- Nedves talajú területek vagy időszakosan vízzel borított területek rendezése a természetvédelmi szempontok érvényesítésével (rézgazdálkodás).
- Műtrágyák körültekintő, talajvizsgálattal megalapozott alkalmazása (tekintettel a felszín érzékenységre vízbázis-védelmi szempontból).
- Lejtős területeken az erózió megelőzése érdekében talajvédő agrotechnika alkalmazása.
- A bio- illetve integrált gazdálkodás feltételeinek megteremtése, népszerűsítése és a kémiai kockázat csökkentése.

FÖLD-3. Biztosítani kell az emberi tevékenység vagy természeti okok miatt csökkent területű erdőtársulások megőrzését, továbbá ösztönözni kell a fafaj cserék felgyorsítását az idősebb faállomány megújítását (őshonos fafajok).

FÖLD-4. Az eróziós hatások megakadályozása érdekében a hiányzó csapadékvíz-elvezetési rendszerek, hordalékfogók kiépítése, környezetvédelmi szabályok érvényesítése, a csapadék beszivárgás megakadályozása.

- A vízerózió ellen szőlő és gyümölcsös telepítése esetén a lejtőre merőleges irányú sorok kialakítása, vagy a sorközök füvesítése mellett szükséges egyéb meliorációs beavatkozásokat is megvalósítani (lejtőmegszakítás, teraszok, védőgyep, vízelvezetők megépítése).

2.7 Vizeink védelme és „fenntartható” használata

Indoklás

A víz alapvető, pótolhatatlan lételeme minden élőlénynek. Az érintetlen vagy természetközeli állapotú tiszta felszíni vizek a biodiverzitás megőrzése szempontjából kiemelt jelentőségűek. A víz természeti erőforrásként is értékes. A felszíni és felszínalatti vizeket megannyi gazdasági tevékenységhez használják fel: turizmus, mezőgazdaság, ipar, bányászat és nem utolsósorban természetesen ezek az ivóvíz legfőbb forrásai. A víz megújuló természeti erőforrás, azonban nem körültekintő használata és a globális igények szakadatlan növekedése (népességnövekedés a gazdasági növekedés, fogyasztás, „életszínvonal” növelés kényszerével párosulva) következtében az egészséges édesvíz hiánytól szenvedő lakosság aránya rohamosan emelkedik, a fenntarthatóságot veszélyezteti, mitöbb, diplomáciai vagy akár fegyveres konfliktusok robbanhatnak ki a nem is oly távoli jövőben. Ennek elkerülése, érdekegyeztetés, a vízkészletek takarékosabb felhasználása érdekében számos globális kezdeményezés indult, mint pl. a „Water for Peace” – Víz a Békéért – program.

Magyarország nagy hagyományokra visszatekintő, magas szintű vízpolitikával és vízgazdálkodási gyakorlattal rendelkezik. A vízpolitika központi kérdése a vízzel, mint nem helyettesíthető természeti készlettel és környezetbiztonsági tényezővel való átfogó és többcélú gazdálkodás. Az ország hidrológiai viszonyai lehetőséget biztosítanak a társadalom és a gazdaság kiegyensúlyozott fejlődéséhez, a társadalmi tevékenységek ugyanakkor jelentős hatást gyakorolnak mind a hidrológiai folyamatokra, mind a készletek mennyiségére és minőségére.

A vízvédelemhez tartozik a felszíni vizek, a talajvíz és a mélységi vizek védelme, a környezetkímélő vízgazdálkodás, az ásvány- és gyógyvizek, valamint a gyógyászati célú hévizek kiemelkedő védelme.

A Balaton törvény alapján elkészült a település szennyeződéserzékenységi besorolása, amely alapján területének jelentős része szennyeződésre fokozottan érzékeny (SZ-1.), így a talaj és ezen keresztül a felszín alatti vizek és a Balaton veszélyeztetettsége fokozott mértékű. A terület (fokozott) érzékenysége miatt mindenféle tevékenységet nagyobb figyelemmel kell végezni (a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet iránymutatásainak figyelembevételével).

A Balaton, mint állóvíz sajátos adottságokkal és problémákkal rendelkező sérülékeny ökoszisztéma, melynek védelméről több kormányintézkedés rendelkezik (2035/2001 (II.23.) Korm.határozat, 2153/2002, (V.15.) Korm. határozat, valamint a 1033/2004. (IV. 19.) Korm. határozat).

Meg kell akadályozni, hogy a Balatonba bejuthassanak a különböző diffúz és pontszerű szennyezőforrásokból származó emittált szennyező anyagok, ezért a bel- és külterületi vízrendezést, a csapadékvíz összegyűjtést, a csapadékvíz elvezetést meg kell oldani a település teljes területén.

Az éghajlatváltozás következtében növekszik a szélsőséges időjárási események gyakorisága, ami az eddigieket meghaladó kockázatot jelent. Fel kell készülni a mind hevesebb viharokra, a Balaton vízszintjének kilendüléseire, hirtelen nagy csapadékokra, hőhullámokra. Ezen változások mindegyike kedvezőtlen vízgazdálkodási és vízminőségvédelmi szempontból. Alkalmazkodási intézkedésként fontos a csapadékvizek visszatartása, beszivárogtatása, és az erózió csökkentése.

Hangsúlyozni kell továbbá, hogy a strandolás egyben a leginkább időjárásfüggő vonzerő. Míg a vendégejszakák száma alig kimutatható mértékben függ a nyári vízhőmérséklettől, addig a strandbelépések száma 1°C hőmérséklet növekedésre mintegy 10%-kal növekszik. Az éghajlatváltozási előrejelzések 2025-ig 1.0-1.4 °C hőmérséklet emelkedést mutatnak. Fel kell készülni strandterületek iránti igény növekedésére, amely nehezen egyeztethető össze a vízpart rehabilitációs rendeletekkel.

Másrészről, a levegő hőmérséklet már ma is lehetővé tenné a szezon hosszabítást, azonban az alacsony vízhőmérséklet miatt a strandok késő tavaszi nyitása és kora őszi zárása nem hozza meg a kívánt eredményt. Emiatt rendkívül fontos, hogy a strandokon olyan, megújuló energiával üzemelő, meleg vizes medencék létesüljenek, amelyek a strandolási szezont több héttel meghosszabbíthatják.

A vizek védelmével és fenntartható használatával kapcsolatos tevékenységek keretét az EU Víz Keretirányelv (VKI) jelenti.

Célok: A Víz Keretirányelvvel összhangban 2015-ig a vizek „jó állapotának” elérése. A Balaton, mint természeti érték és mint ivóvízbázis védelme, a vízminőség javítása, a fenntartható vízkészlet-gazdálkodás megteremtése. A további felszíni és felszín alatti víz minőségének védelme.

Leírás

VÍZ-1. Vízvédelmi tevékenység – vízfolyások belterületi, külterületi rendezése, vízfolyások, tavak „jó állapotának” elérése.

- A vízkeret irányelvvel összhangban el kell végezni a település környezetében lévő vízfolyások karbantartási feladatait, hogy az esetleges nagycsapadékok okozta árhullámok levonulása biztosítva legyen, és a szabályozott vízkormányzás újra megvalósulhasson.

- Fel kell tárni a diffúz szennyezőhatások szempontjából a kritikus szennyezőpontokat, amelyek megszüntetése, korlátozása és ellenőrzése az önkormányzat hatáskörében is elvégezhető.
- A szennyező források/területek megszüntetésének, felszámolásának fontossági sorrendjét meg kell állapítani (pl. illegális hulladéklerakás), környezetszennyező hatásaikat mérsékelni, majd megszüntetni szükséges.

VÍZ-2. Felszíni és felszín alatti vizek minőségének vizsgálata, vízbázis védelem.

- Kiapadt, felfakadó források állapot felvétele.

VÍZ-3. Biztosítani kell a megmaradt természetes partszakaszok védelmét (a part felől a települést szegélyező nádasok speciális védelem alatt állnak, ezért a területhasználatot jogszabályi előírások korlátozzák).

- A Balaton medrét és parti sávját érintő esetleges fejlesztések (pl. partvonal szabályozás, kikötő, strand) tekintetében a Balaton partvonal szabályozási tervével, a mindenkor hatályos nádasminősítéssel, valamint a 7/2005.(III. 25.) TNM rendelettel és mellékleteivel való összhang megteremtésére figyelemmel kell lenni.

VÍZ-4. A Balaton vízminőségének, higiénés állapotának javítása a partközeli (strandi) területeken, legalább II. osztályú vízminőség fenntartása. A klorofill-a koncentráció ne lépje túl a 25 mg/m³ értéket.

- Fel kell tárni, hogy hol szükséges a mederkotrás a fenéküledékben felhalmozódott foszfor és más szennyezőanyag eltávolítására.
- Gondoskodni kell a kiemelt iszap ártalom mentes és gazdaságos elhelyezéséről.
- A Balaton törvény előírásaival összhangban meg kell akadályozni a tisztítatlan csapadékvizek közvetlen tóba kerülését, mivel ma már ez jelenti a legnagyobb közegészségügyi kockázatot.
- Strandok higiénés állapotának javítása.

2.8 Hulladékgazdálkodás

A hulladékgazdálkodás (szilárd, folyékony) nem képzelhető el megfelelő műszaki védettséggel rendelkező, alkalmas környezeti feltételek közé telepített hulladékgazdálkodási létesítmények nélkül. Ehhez elengedhetetlen a regionális kezdeményezés és koordináció mellett létrejövő településcsoportok (társulások) létrehozása, amelyek hulladékgyűjtés és ártalmatlanítás szempontjából összetartoznak, közös hulladékgazdálkodási tervet készítenek. Egy ilyen rendszer jelentősen növeli a munka hatékonyságát, javítja és meggyorsítja a hulladékgazdálkodási, illetve hulladékkezelési feladatok komplex és hatékony megoldását. Ennek megvalósítása érdekében ISPA/KA pályázat került megvalósításra „Észak-Baltoni települési szilárd hulladékkezelési rendszer kialakítása” címmel, amely 158 település hulladékgazdálkodását hivatott megoldani.

A korszerű hulladékgazdálkodás egyben azt jelenti, hogy az ismételt felhasználáson, újrahasznosításon keresztül kevesebb primer nyersanyag és energia kerül felhasználásra, amely jelentős mértékben segíti a fenntarthatóságot és az éghajlatváltozás elleni küzdelmet. A kevesebb lerakott hulladék egyben kevesebb természetes terület felhasználását is jelenti, amely fontos tényező a biodiverzitás megőrzése szempontjából.

Célok: Az évente képződő hulladék mennyisége 20 %-kal csökkenjen. A 2014-re képződő hulladék legalább 40 %-a hasznosuljon, az energetikai hasznosítás elérje a 10 %-ot.

Leírás

HUL-1. Települési hulladékgazdálkodás tervezése a hulladék keletkezés megelőzése érdekében (hulladékgazdálkodásról szóló törvény valamint az Országos Hulladékgazdálkodási Tervvel összhangban). A tervezés fő céljai:

- Helyi hulladékgazdálkodás intézményrendszerének kialakítása.
- Hulladék keletkezés megelőzése, hulladék mennyiségének csökkentése.
- Hulladékok szelektív gyűjtése.
- A lakossági szerves hulladékok házi komposztálásának elterjesztése a családi házas településrészekben.
- Az újrahasználat ösztönzése.
- A beruházások és a létesítmények tervezésénél azon kezdeményezéseket kell előnyben részesíteni, amelyek a biohulladékok, a csomagolási hulladékok és a veszélyes hulladékok maradék-hulladéktól történő elkülönített kezelését lehetővé teszik.
- Ösztönözni kell a hulladékszegény technológiák bevezetését, az újrahasználat és a tartós termékek piacra kerülését, valamint a fogyasztói szokásokat ebben az irányba befolyásoló tájékoztató felvilágosító munkát.

HUL-2. Hasznosítás a települési hulladékok területén.

- El kell terjeszteni és teljessé kell tenni a hasznosítható összetevők elkülönített begyűjtését, ipari előkészítését, az ehhez szükséges létesítmények és eszközpark (gyűjtőszigetek, gyűjtőedényzet és begyűjtő járművek, válogatóművek) létrehozását, illetve alkalmazását.
- A lakossági veszélyes hulladékok évenkénti begyűjtése.
- A szelektív gyűjtés eszközeinek biztosítása a lakosság legalább 80%-a részére 2013 végére.
- Komplex hulladékkezelő rendszer részeként újrahasználati központok kialakítása.
- A lerakott hulladék biológiailag lebomló szerves anyag tartalmának a 1999/31/EK irányelvben foglaltak szerinti csökkentése az 1995. évi szinthez képest (az ehhez szükséges elkülönített bio-hulladék és papír-hulladék begyűjtésének, illetve hasznosításának és előkezelésének – komposztálás, biogáz-előállítás stb. – fejlesztésével).
- A háztartási elektromos és elektronikai berendezések hulladékainak 7-8/kg/fő/év mennyiségben történő begyűjtése
- A települési szilárd hulladék teljes hasznosításának 40% fölé emelése 2013 végére.
- 2014-ig a papír, üveg, fém és műanyag hulladékok összességében 35%-os hasznosítása (2020-ig 50%).
- Az önkormányzati egészségügyi intézmények hulladékkezelésének fejlesztése, beleértve a lakossági gyógyszer-hulladék elkülönített begyűjtését is.

HUL-3. Hulladékok ártalmatlanítása.

- A lerakási igényeket kielégítő, közszolgáltatás keretében működő, térségi ártalmatlanító kapacitások biztosítása.
- A települési szilárd hulladék lerakási arányának 60% alá történő csökkentése 2013 végére.
- A papír és a biohulladék lerakástól eltérő kezelésének megoldása.
- A régi lerakók rekultiválásával és utógondozásával, az illegális lerakás és a hulladékelhagyás felszámolásával és szankcionálásával kapcsolatos feladatok ellátása.
- Közterületen elhagyott hulladékok begyűjtése, kezelése.
- Lakossági szemléletformálás a lerakás minimalizálása, a korszerű hulladékgazdálkodás megvalósítása és hulladékelhagyás megszüntetése érdekében.

- Az állami, illetve önkormányzati felelősségi körbe tartozó állati hulladék begyűjtő és kezelő rendszerek fejlesztése, a korszerűtlen, nem megfelelő kezelőlétesítmények (dögművek, dögművek) megszüntetése.
- Egyéb lakossági veszélyes hulladékok (festékek, növényvédő szerek, háztartási vegyiáruk stb.) elkülönített begyűjtésének fejlesztése.

2.9 Környezetbiztonság

Indoklás

A környezetbiztonság fogalmkörébe azok a biztonságunkat veszélyeztető események és folyamatok tartoznak, amelyek egyrészt természeti (földrengés, árvíz, szélviharok, erdőtüz stb.), másrészt emberi eredetűek (pl. környezet-károsítással is járó ipari, közlekedési katasztrófák). A civilizációs eredetű szennyezések egyaránt származhatnak hazai és külföldi tevékenységekből, melyek a felszíni vizek és a levegő szennyezésén túl több éven keresztül veszélyeztethetik a felszín alatti vizek, a földtani közeg természetes állapotát, illetve jelentős természetkárosítással is együtt járhatnak. A már bekövetkezett, tartós környezetkárosodások felszámolása érdekében szükséges a szennyezőforrások és területek felderítése, a kármentesítési feladatok végrehajtása.

Több – magyar részvételű – pánszintű nemzetközi egyezmény tartalmaz a környezetbiztonságra vonatkozó rendelkezéseket, hiszen az ezzel kapcsolatos folyamatok, hatások áttérjednek az országhatárokon is.

A természeti és ipari katasztrófák elhárítása, illetve következményeik felszámolása az ország biztonságának egyik kulcseleme. A környezetbiztonság feladatait olyan egységes rendszerbe célszerű beilleszteni, ahol a környezetvédelem, az egészségvédelem és az általános biztonsági intézkedések együtt jelennek meg.

Az 2011. évi CXCVIII. törvény (un. „katasztrófa-törvény”) pontosan meghatározta a különböző szervezeteknek, a felelősöknek és az állampolgároknak a katasztrófák elleni védekezésben rájuk háruló feladatokat. Az ipari termelés, tevékenység különböző formában és mértékben veszélyezteti a környezetet. A lakosság komfortérzetének, biztonságának megteremtése, az információ, tájékoztatási lehetőségek korszerűsítésével valósítható meg.

A veszélyeztetések a keletkezés oka alapján három fő csoportra oszthatók:

- technikai (technológiában bekövetkező zavar, veszélyes anyag tárolása, kezelése),
- természeti (földrengés, földcsuszamlás, tűz, vízbázisok elszennyeződése - ez utóbbi jellemzően inkább emberi hatásokra következik be),
- egyéb (terrorcselekmény, nukleáris veszélyeztetés, háborús veszélyeztetés).

Célok: A környezetbiztonság növelése. A veszélyeztetés megelőzése. A bekövetkezett katasztrófák következményeinek hatékony enyhítése, elhárítása. A környezetkárosodás felszámolása.

Leírás

BIZ-1. Helyi környezeti károk kezelése, a település fejlesztési – rendezési tervezésénél fokozott figyelem a földtani adottságokra, a felszín mozgásokkal való veszélyeztetettségére.

- Katasztrófa, illetve havária terv kidolgozása a zöld hatóság bevonásával.
- A jogszabályok betartásának hatékonyabb ellenőrzése a gazdálkodó szervezetek, közintézmények működtetése és a magáningatlanok tekintetében.

3. Felelősségi körök

A települési környezetvédelmi program egyik fő célja, hogy a környezetvédelmi szempontokat érvényesítse a területfejlesztési és környezetvédelmi programok és projektek megvalósítása során. Ahhoz, hogy a célokat az adott felelősségi körökhöz lehessen rendelni, a fentiekben kitűzött célok esetében elsődlegesen arra volt szükség, hogy áttekintésre, és elkülönítésre kerüljenek az önkormányzat közvetlen és közvetett feladatai, valamint az önkormányzattól független, a gazdálkodó szervezetek felelősségi körébe tartozó feladatok. Ennek alapján a célok és a feladatok két csoportot alkotnak:

1. gazdálkodó szervezetek hatáskörébe tartozó feladatok
2. önkormányzat hatáskörébe tartozó feladatok
 - az önkormányzat közvetlen irányításával és megvalósításával végrehajtandó feladatok
 - az önkormányzat közvetett irányításával és közreműködésével végrehajtandó feladatok.

Az operatív program felülvizsgálata, aktualizálása

Gazdálkodó szervezetek feladatai

A vállalat neve	Végrehajtandó program megnevezése, tervezett intézkedések, beruházások	Kapcsolódó cél, célállapot	Várható hatás, eredmény	A megvalósítás várható időpontja
Pápakörnyéki Vizitársulat	Felszíni vízfolyások külterületi mederrendezése (iszaptalanítás, nádkaszálás, cserjeírtás)	VÍZ-1., KLÍMA-2.	A vízfolyás megközelítése, a víz minősége és környezete is javul	20013-tól folyamatosan
Magyar Közút Nonprofit Zrt.	Útpatka művelés	LEV-1.	Csökken a vízátfolyás az utak felületén, megoldódik a csapadékvízvezetés	2013-tól folyamatosan
Magyar Közút Nonprofit Zrt.	A települést elkerülő út kialakítása, a 71-es főutat elkerülő út folytatása a hulladéklerakó és a repülőtér mellett	LEV-1.	A levegőszennyezés csökkenésével javul a levegő és az élet minőség	2013-tól folyamatosan
VOLÁN Zrt.	A közlekedési eredetű levegőszennyezés csökkentése, járatok csökkentése, akadálymentes közlekedés megvalósítása	LEV-1.	A levegőszennyezettségre vonatkozó értékek csökkennek, korszerű motorral rendelkező autóbuszok alkalmazása	2013-tól folyamatosan
MÁV Zrt.	A település vasútvonalainak fejlesztése, korszerűsítése, villamosítása	LEV-2.	A vasúti szerelvények működéséből adódó levegőszennyezés mértéke csökken	2014-től folyamatosan
VIZIG	A fakadó források állapotfelvetele	VÍZ-2.	Környezet-szennyezés megakadályozása	2013-tól folyamatosan
VIZIG	Nádas szűrőmezők megőrzése az elkészült nádasminősítés alapján	VÍZ-3., KLÍMA-2.	Ökológiai nádgazdálkodás megvalósul	2013-tól folyamatosan
Kormányhivatal Erdészeti Igazgatóság, Erdőbirtokosság	Erdőterületekre vonatkozó szabályozás jóváhagyása	FÖLD-3., KLÍMA-1.	Erdőterületek növekedésével javul a talajvédelem színvonala	2013
Kormányhivatal Erdészeti Igazgatóság, Erdőbirtokosság	Erdőtelepítés elsősorban talajvédelmi céllal, természet-közeli erdők nagyságának növelése	FÖLD-3., KLÍMA-1.	Javul a talajvédelem színvonala, a tájesztétika és a környezet kiegyensúlyozó hatása	2014-től folyamatosan
Magántulajdonosok	A vízerózió ellen szőlő-, gyümölcs telepítés előtérbe helyezése az építési szándékhoz viszonyítva	FÖLD-4., KLÍMA-2.	Csökken a talajlehordás	2013-tól folyamatosan
Bányászati vállalk., magántulajdonos	Tájsebek rekultivációja (Töltés út mellett, Szeméttelep mellett, Kisberényi út végén)	BIODIV-4.	Természet-közeli állapot helyreáll, megszűnnek a felszíni egyenetlenségek	2013-tól folyamatosan
MÁV Zrt., Kerékpáros Egyesület	Káptalanfüredi vasúti megálló felülvizsgálata, korszerűsítése	KÖZL-4.	Javulnak a település épített környezetre vonatkozó adottsága	2015

A vállalat neve	Végrehajtandó program megnevezése, tervezett intézkedések, beruházások	Kapcsolódó cél, célállapot	Várható hatás, eredmény	A megvalósítás várható időpontja
MÁV Zrt.	A vasúti zaj műszaki és szervezési eljárásokkal történő csillapítása	ZAJ-1.	A zajterhelés mértéke csökken	2013-tól folyamatosan
BFNPI	A Balaton-felvidéki Nemzeti Park határainak kiterjesztése	BIODIV-1.	Kedvezően változik a település külső megjelenése, turisztikai vonzerők állapota javul	2014-2016
DRV Zrt.	Ivóvízvezeték cseréje 460 fm, 2000+300 m3 medencék biztonságba helyezése, valamint a felszíni vízmű irányítástechnikai fejlesztése	KOMVÍZ-1.	Javul az ivóvízellátás és az élet körülmények	2013-2014
DRV Zrt.	A tómeder iszapjában elhelyezett vezetékek állapotának felülvizsgálata	VÍZ-1.	Az esetleges szennyezések, szivárgások megszüntetésével csökken a tó szennyezése	2015-2017
Magán befektetők	Áruházak kialakítása az elhanyagolt ingatlanok területén (ALDI szupermarket kialakítása a nevelő otthon területén, LIDL kialakítása a Kék-Balaton Étterem helyén)	TEP-2.	A városkép javítását szolgálják az új létesítmények	2015-től folyamatosan
Magán befektetők	Turisztikai fejlesztések: kikötőfejlesztés a Yacht Kemping területén, szálloda fejlesztés a Kristóf Motel területén településrendezési terv alapján	TEP-2.	Településkép javítása	2014-től folyamatosan
Balatonalmádi Turisztikai Egyesület, Kerékpáros Egyesület	Baltoni kerékpáros központ kialakítása	LEV-1., KLÍMA-1.	Környezetbarát közlekedési mód népszerűsítése, turisztikai vonzerő fejlesztése	2014-2015
Egészségház	A környezeti ártalmakkal összefüggő megbetegedések feltárása	EMB-1.	A környezet szennyezés egészségkárosító hatásának feltárása, megismerése	2014-től folyamatosan
Szentkirályszabadja, Veszprém önkormányzata, befektetők, KDT KTFV	A város feletti alacsony repülés megakadályozása céljából indult hatósági eljárás eredményes lezárása	ZAJ-3.	Lakosság biztonságérzete nő, javulnak az életkörülmények	2013-2014

Önkormányzati hatáskörbe tartozó intézkedések, feladatok

TELEPÜLÉS LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
1.	A levegő és porszennyezés csökkentés elősegítése növény telepítéssel (faültetés a meglévő zöldterületeken)	LEV-1., TEP-1.	2013-tól folyamatosan	2.000	önkorm. támogatás, regionális forrás	levegőszennyezés csökkenése (%), zajterhelés csökkenése (dB), lakónépesség elégedettsége (%)	A levegőszennyezés csökkenésével javul a levegő és az élet minőség	önkormányzat ¹
2.	A településen belüli kerékpárút-hálózat fejlesztése – Panoráma kerékpárút (vasúti töltésen történő kialakítással), – továbbá Balatonfüzfő-Alsóörs közötti szakasz felújítása, és – kerékpáros infrastruktúra kiegészítő fejlesztések megvalósítása	LEV-1., KÖZL-2., KLÍMA-1.	2013-2015	500.000	önkorm. támogatás, regionális forrás	levegőszennyezés csökkenése (%), kiépített kerékpárút hossza nő (km)	Környezetbarát közlekedési eszköz használatának terjedése	önkormányzat ² , Magyar Közút Nonprofit Zrt.
3.	A szilárd burkolatú pormentes út arányának növelése (csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítésével együtt) önerős utca felújítási programon keresztül	LEV-1., KOMVÍZ-3., FÖLD-3., KLÍMA-2.	2013-tól folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, lakossági hozzájárulás	szilárd burkolatú út hossza nő (km), porterhelés csökkenése (%)	Javulnak a gazdasági fejlesztés feltételei, környezet-egészségügy állapota	önkormányzat ² , Magyar Közút Nonprofit Zrt.
4.	Szennyvíz-vezetékek, átemelők felülvizsgálata a bűzkibocsátás, szivárgás csökkentése érdekében	LEV-3., KOMVÍZ-1.	2014	részletes költség-elemzést igényel	szolgáltatói forrás	levegőszennyezés mértékének, bűzhatás mértékének csökkenése (%)	Javul a levegő és az élet minőség	önkormányzat ² , DRV Zrt., ÁNTSZ, KDT KTVF

MEGVALÓSULT FELADATOK - TELEPÜLÉS LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA						
	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás időpontja	Felmerült költség (eFt)	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
☺	0 kilométer kő elhelyezésre került, valamint kerékpáros ivókút és kerékpár tároló készült a tenispályáknál	LEV-1., KÖZL-2., KLÍMA-1.	2010	önkorm. támogatás, regionális forrás	Környezet-barát közlekedési eszköz használatának terjedése	önkormányzat ² , Kerékpáros Egyesület
☺	A levegő és porszennyezés csökkentés elősegítése növény telepítéssel a Szent Erzsébet ligetben	LEV-1., TEP- 1.	2009	önkorm. támogatás, Norvég Alap	A levegőszennyezés csökkenésével javul a levegő és az élet minőség	NABE
☺	Biofilter és nitrát adagolók elhelyezése a Neptun utcai és a káptalafüredi szennyvíz átemelőknél	LEV-3., KOMVÍZ-1.	2011	DRV Zrt. saját forrás	A bűzhatás mértékének csökkenése részben valósult meg	DRV Zrt.

VIZEINK VÉDELME ÉS „FENNTARTHATÓ” HASZNÁLATA								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
5.	Szivárgó rendszer kialakítása az újrafakadó források okozta károk elhárítására (József A. utca és Baross utcában)	VÍZ-1., 2.	2013-tól folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	regionális forrás	szivárgó rendszer kiépítése (m)	Javul a kút-, forrásvizek minősége	önkormányzat ² , VIZIG
6.	A településen levő természetes vízfolyások állapotának javítása (Vörösberényi Séd, Remete patak mederrendezése, hulladék eltávolítás)	VÍZ-1., KLÍMA-2.	2013-tól folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	regionális forrás, önkorm. támogatás	vízminőségi állapotjellemzők értéke javul (gyomkaszállás m ² -en, iszapeltávolítás m ³)	A vízfolyások megközelítése a víz minősége és környezete is javul	Pápakörnyéki Vízitársulat, önkormányzat ²
7.	Kutató fúrások felszín alatti víz kinyerése, hasznosítása céljából (Megyehegyi, Remetevölgyi próbafúrás) és a felszíni vízmű megszüntetése	VÍZ-2., KOMVÍZ-4.	2013-2016	részletes költség-elemzést igényel	DRV	kút vízhozama (l/min), felszín alatti víz hőfoka (°C)	Felszín alatti víz fűtési, turisztikai hasznosításával a település környezeti adottságai bővülnek	DRV Zrt., önkormányzat ²
8.	Foszfórtérhelés csökkentése a Balaton vízminőségének javítása érdekében (talajterhelési díj fizetési kényszer a szennyvízcsatorna rákötések megvalósítása érdekében)	VÍZ-4.	2013-tól folyamatosan	20.000	regionális forrás, önkorm. támogatás	szennyvízelvezető csatornára történő rákötés aránya (%), csapadékvíz-elvezető csatorna hossza (km)	Balaton vízminősége javul, terhelése csökken	lakosság, önkormányzat ²
9.	Partszakasz védelem, partvonal szabályozás (vízpart rehabilitációs terv felülvizsgálata)	VÍZ-3.	2013-tól folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	regionális forrás, önkorm. támogatás	természetes partszakasz hossza (km)	Partvonal szabályozása hozzájárul a Balaton ökológiai állapotának javításához	önkormányzat ² , VIZIG
10.	Mederkotrás a strandok területén és a kiemelt iszap elhelyezése, továbbá a Káptalanfüredi strand homokázás megvalósítása	VÍZ-4.	2013-tól folyamatos	részletes költség-elemzést igényel	regionális forrás, önkorm. támogatás	felhalmozódott foszfor eltávolítása (t)	Part ökológiai, higiéniai állapota javul	önkormányzat ² , VIZIG

MEGVALÓSULT FELADATOK – VIZEINK VÉDELME ÉS „FENNTARTHATÓ” HASZNÁLATA						
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás időpontja	Felmerült költség (eFt)	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
☺	Forrásfoglalás megvalósult a tenispályánál	VÍZ-1., 2.	2010	önkorm. támogatás	Javul a kút-, forrásvizek minősége	önkormányzat ¹
☺	Földhivatali nyilvántartás – 1 hrsz-on került bejegyzésre a Balaton	VÍZ-3.	2010	önkorm. támogatás, VIZIG	Partvonal szabályozása hozzájárul a Balaton ökológiai állapotának javításához	VIZIG
☺	Wesselényi és a Budatavai strandon meder homokozásra került sor	VÍZ-4.	2011	önkorm. támogatás	Part ökológiai, higiéniai állapota javul	önkormányzat ¹

FENNTARTHATÓ TERÜLET ÉS FÖLDHASZNÁLAT								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
11.	Parlagterületek rehabilitációja gyommentesítés (Lozsánta területrészt együttes fejlesztése – 88 ha)	FÖLD-1., 2., KLÍMA-2.	2013-tól folyamatos	részletes költség-elemzést igényel	regionális forrás, önkorm. támogatás, Norvég Alap	kedvezőtlen adottságú, nagy lejtésű szántóföldek arányának csökkentése, gyommentes területek nagysága nő (ha)	Új termelési módok jelennek meg, a gyepterület kihasználtsága fokozódik	Veszprém Megyei Kormányhivatal Földhivatala, ingatlan tulajdonosok, önkormányzat ²
12.	Az illegális hulladéklerakások felszámolása – 3375 hrsz., vízmosás, vízelvezető terület – 087/2 hrsz., Hársas út vége – 3653 hrsz., Vízmeder utca, vízelvezető árok	FÖLD-3., HUL-3.	2013-tól folyamatos	1.600/év	önkorm. támogatás	illegális lerakók száma csökken (db)	Jelentősen javul a környezet állapota, a lakosság életkörülményei	Jegyző, civil szervezetek
13.	Felszíni mozgásra érzékeny területi besorolás elkészítése térképi (lehetőleg GIS) formában.	BIZ-1	2014-2015	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás	Pontos információk a felszíni mozgásra érzékeny területekről	A csapadékvíz elvezetés fejlesztések rangsorolása megvalósulhat.	önkormányzat ¹

MEGVALÓSULT FELADATOK – FENNTARTHATÓ TERÜLET ÉS FÖLDHASZNÁLAT						
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás időpontja	Felmerült költség (eFt)	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
☺	Illegális lerakások felszámolásra kerültek az alábbi helyszíneken – 2352 hrsz., volt nevelőotthon mögött – 1544 hrsz., Eötvös utca vége, vízelvezető terület – 2748 hrsz., Alsóörsi határút vége – 0115/2 hrsz., Halacs út vége, erdő széle – 033/3 hrsz., Árok utca vége, erdő széle – 4553 hrsz., Vessző utca vége	FÖLD-3., HUL-3.	2009-2011.	önkorm. támogatás	Jelentősen javul a környezet állapota, a lakosság életkörülményei	önkormányzat ¹

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
14.	A meglévő zöldterületek, őshonos társulások, fasorok (parkok, rekultivált bányaterület) gondozása, bővítése, városkép javítás – Egészségház előtti zöld terület felújítása, – Széchenyi st. játszótér bővítése, – „Európa Szoborpark” kialakítása (infrastruktúra, térfigyelő kamerák) – Szent Erzsébet liget rendezvénytér infrastruktúrájának javítása – parti sétány burkolat felújítása	TEP-1., KLÍMA-2.	2013-tól folyamatos	74.000	regionális forrás, önkorm. támogatás	zöldterület nagysága, rendezett területek nagysága, virágos területek nagysága nő (m ²), kiállított szobrok száma (52 db)	A településkép és az életminőség javul, levegőszennyezés csökken, kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ¹ , Balatonalmádi Városgondnokság, civil szervezetek
15.	A település köztisztasági feladatainak megszervezése különös tekintettel a nagyobb rendezvényeket követő állapotok rendezésére	TEP-1., HUL-3.	2013-tól folyamatos	8.000	önkorm. támogatás	tisztított és karbantartott területek nagysága nő (m ² -en utcaseprés, locsolás)	Porterhelés, elszórt szemét mennyisége csökken, javul a környezet állapota	önkormányzat ¹ , Balatonalmádi Városgondnokság, civil szervezetek
16.	Sport és rekreációs létesítmények fejlesztése, gondozása (tömegsprot elterjesztése) – műfüves labdarugópálya kialakítása a Szabolcs utcai sporttelepen, – Vörösberényi iskola mellett multifunkcionális sportcsarnok, sport és kulturális központ kialak. – Balatonalmádi Sporttelep fejlesztése (Tenispályák) – Malomvölgy rekreációs terület kialakítása – Pinkóczi csárda és környékének lovasturisztikai fejlesztése	TEP-1., EMB-1.	2013-2015	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, befektetők	felújított rekreációs létesítmények száma (db), kialakított műfüves labdarugópálya (db), épület, helységek kialakítása	A lakosság egészségi állapota javul, sportolási lehetőségek növekedése	önkormányzat ² , civil szervezetek, befektetők
17.	A természeti értékek és élőhelyek védelme érdekében helyi védettségű területek kijelölése	TEP-1., BIODIV-2., 3.	2014	-	rendelet alkotás	helyi védettségű területek növekedése (ha)	Növekedik a település vonzereje	önkormányzat ² , Balaton-felvidéki Nemzeti Park

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
18.	A kulturális örökség részét képező objektumok védelme, felújítása – Vörösberényi református templom környezetének rendezése – régi református iskola fejlesztése – Vörösberényi kolostor épületegyüttesének hasznosítása – Szent Ignác Katolikus templom tetőhéjazatának műemléki felújítása	TEP-2.	2014-2017	-	rendelet alkotás, egyház, regionális forrás	felújított objektumok száma (db)	Növekedik a település vonzereje és ezáltal gazdasága	önkormányzat ² , Örökségvédelmi intézmények, egyház
19.	Épületek, közterületek külső megjelenésének javítása (egységes városkép) – Balatonalmádi városközpontjának funkcióbővítő rehabilitációja II. – Polgármesteri Hivatal felújítása, átalakítása, akadálymentesítése – Járási Kormányhivatal kialakítása – Orvosi rendelők utóhasznosítása – Piac fejlesztése II. ütem – Posta parkoló felújítása, közterület rendezése – Vörösberényi művelődési ház felújítása, funkcióbővítése – Baross G. u. piacig, illetve Zeneiskoláig tartó szakaszának felújítása, közterület rendezése – Panoráma Klub épületének rekonstrukciója – vízi turizmushoz kapcsolódó szálláshely és szolgáltatás fejlesztés – Innováció a Gyógyi Dénes iskolában	TEP-2.	2013- től folyamatos	részletes költség-elemzést igényel	regionális forrás, önkorm. támogatás, befektetők	rendezett, felújított épületek száma nő (db)	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ¹ , civil szféra, befektetők

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
20.	Nagy beruházásokhoz kötődő infrastuktúrális fejlesztések: – Budatava strand épületállomány felújítása, kertészeti rendezése – Wesselényi strand felújítása II. ütem, Aquatórium: fürdőház építése – Kikötő fejlesztés előkészítése a „4 méteresnél” – Kikötőfejlesztés a horgászkikötőnél	TEP-2.	2013- től folyamatos	részletes költség- elemzést igényel	önkorm. támogatás, befektetők	Felújított épületek száma (db), kikötői férőhelyek száma (db), horgászkikötői férőhelyek száma (db)	Növekedik a település vonzereje és ezáltal gazdasága	önkormányzat ² , civil szervezetek, befektetők
21.	Gazdasági telephely fejlesztés: – kereskedelmi, szolgáltató, gazdasági területek kialakítása Budataván – Kommunális Kft. telephelyének áthelyezése	TEP-2.	2013- től folyamatos	500.000	önkorm. támogatás, befektetők	Kialakított gazdasági telephelyek száma (db), épülethasznosítás	Növekedik a település vonzereje és ezáltal gazdasága	önkormányzat ² , befektetők
22.	Szociális intézmények fejlesztése: – Mogoró úti óvodánál új óvoda felépítése és Bölcsöde kialakítása – szociális intézmények kapacitás bővítése – időseket ellátó intézményrendszer fejlesztése – Ady E. utcában az egészségügyi ellátás fejlesztése	TEP-2., EMB- 1.	2013- től folyamatos	500.000	önkorm. támogatás, befektetők, regionális forrás	Bölcsöde férőhely száma (fő), felújított intézmények száma (db), szociális intézmények férőhely száma (fő)	Kedvezően változnak az életkörülmények a városban	önkormányzat ² , civil szervezetek

MEGVALÓSULT FELADATOK – TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS						
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás időpontja	Felmerült költség (eFt)	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
☺	A települési zöld területek megújultak az alábbiak szerint: – Szent István park – Vörösberényi mandulás	TEP-1., KLÍMA-2.	2009-2012.	önkorm. támogatás	Jelentősen javul a környezet állapota, a lakosság életkörülményei	önkormányzat ¹
☺	Balatonalmádi városközpontjának megújítására, kistérségi szerepkörének és vonzerejének növelésére került sor	TEP-1., 2.	2009-2010	önkorm. támogatás, regioális forrás	Jelentősen javul az épített környezet állapota, a lakosság életkörülményei	önkormányzat ¹
☺	Wesselényi strand szolgáltatási színvonalának fejlesztésére került sor	TEP-1., EMB-1.	2008-2011	önkorm. támogatás, regioális forrás	Jelentősen javul az épített környezet állapota, a lakosság életkörülményei	önkormányzat ¹
☺	A közterületek új burkolatot kaptak a Városközpontban, Ady E. utcában	TEP-2.	2008-2012.	önkorm. támogatás, egyházi kárpótlás	Jelentősen javul az épített környezet állapota, a lakosság életkörülményei	önkormányzat ¹
☺	Györgyi Dénes iskola komplex felújítása, tornateremmel történő bővítése és akadálymentesítése megvalósult	TEP-2.	2009-2010	önkorm. támogatás, regioális forrás	Jelentősen javul az épített környezet állapota, a lakosság életkörülményei	önkormányzat ¹
☺	Balatonalmádi iskoláinak IKT (infokommunikációs technológiák) infrastruktúra fejlesztése megvalósult	TEP-2.	2011-2012	önkorm. támogatás, TIOP	Az iskolák infrastruktúrával történő ellátása javul, képzés színvonala javul	önkormányzat ¹
☺	Helyi védelem alá kerültek az alábbi természeti értékek: Vöröshegyen a leánykörcsines terület, Köcsi-tó és környéke, 300 éves körtefa	TEP-1., BIODIV-2., 4.	2012	önkorm. támogatás	Jelentősen javul a környezet, természeti értékek állapota	önkormányzat ¹
☺	Felújítási terv készült a Szabolcs utcai sporttelepre	TEP-1., EMB-1.	2011	önkorm. támogatás	A lakosság egészségi állapota javul, sportolási lehetőségek növekedése	önkormányzat ¹
☺	A Váci Mihály Általános Iskola épületének hasznosítása táborozás céljára	TEP-2.	2012	ciszterci rend	Épület és környékének állapota javul	ciszterci rend
☺	Szociális alapszolgáltatás és gyermekjóléti alapellátás infrastrukturális fejlesztésére került sor	TEP-2., EMB-1.	2010-2012	önkorm. támogatás, regioális forrás	Az intézmények infrastruktúrával történő ellátása, valamint a lakosság életkörülménye javul	önkormányzat ¹

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
23.	A szelektív hulladékgyűjtés fejlesztése: – fokozatos bevezetése a veszélyes hulladékokra vonatkozóan is, – házhoz menő gyűjtés kiterjesztése – házhoz menő lomtalanítási akció megvalósítása – valamint a hulladékgyűjtő edényzetek fejlesztése	HUL-1. 2., KLÍMA-1.	2013-tól folyamatos	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, nemzetközi forrás	lerakott hulladék mennyisége csökken(m ³), a hasznosult arány nő (%)	A lakosság szemlélete megváltozik, szakszerű hulladékgazdálkodás valósul meg	önkormányzat ² , Kommunális Kft.
24.	A hulladék-szállítás műszaki színvonalának javítása, korszerű jármű park kialakításával	HUL-2.	2013-tól folyamatos	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, nemzetközi forrás	korszerű tömörítő, multifunkcionális járművek (2-3 db) alkalmazása	A pormentes hulladékszállítás hozzájárul a környezet állapotának javul	önkormányzat ² , Kommunális Kft.
24.	A lezárt hulladéklerakóhely rekultivációjának megvalósítása, monitoring rendszerének működtetése	HUL-3., KLÍMA-1.	2013-2014	69.750	önkorm. támogatás, KEOP	talajvíz minőségére vonatkozó paraméterek, kinyert biogáz mennyisége (m ³)	csökken a légkörbe kerülő üvegházgázok mennyisége, javulnak az életkörülmények	önkormányzat ² , Kommunális Kft., KDT KTVF, ÁNTSZ
25.	Felvilágosító, tudatformáló rendezvények szervezése, kiadvány szerkesztése a korszerű hulladékgazdálkodásról (iskolákban, óvodában tájékoztatás) Föld napjához, Borhetekhez kapcsolódóan	HUL-3., KLÍMA-3., TUDAT-1., 2.	2013-tól folyamatosan	100-200	önkorm. támogatás, civil szféra támogatása	csökken az illegális lerakás, a lerakott hulladék mennyisége (m ³), havonta környezetvédelmi klub megrendezése	A lakosság szemlélete megváltozik, szakszerű hulladékgazdálkodás valósul meg	önkormányzat ² , civil szervezetek, Kommunális Kft.

MEGVALÓSULT FELADATOK – HULLADÉKGAZDÁLKODÁS						
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás időpontja	Felmerült költség (eFt)	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
☺	A településen 2 db hulladékgyűjtő sziget edényzete felújításra került	HUL-1. 2., KLÍMA-1.	2009-2012.	önkorm. támogatás	A lakosság szemlélete megváltozik, szakszerű hulladékgazdálkodás valósul meg	önkormányzat ² , Kommunális Kft.
☺	A hulladékgazdálkodási terv felülvizsgálata megvalósult	HUL-1.	2012	önkorm. támogatás	A lakosság szemlélete megváltozik, szakszerű hulladékgazdálkodás valósul meg	önkormányzat ² , Kommunális Kft.
☺	A hulladék-szállítás műszaki színvonala javult 4 új jármű és 240 literes edényzetek beüzemelésével	HUL-2.	2011-2012	önkorm. támogatás, nemzetközi forrás	A pormentes hulladék-szállítás hozzájárul a környezet állapotának javulásához	önkormányzat ² , Kommunális Kft.
☺	Ökojátszóház megvalósult	HUL-3., KLÍMA-3., TUDAT-1., 2.	2011-2012	önkorm. támogatás	A lakosság szemlélete megváltozik, szakszerű hulladékgazdálkodás valósul meg	önkormányzat ² , Kommunális Kft.

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
26.	A csatornázott területek bővítése, rákötés kötelezése (Vörösberényi Séd meder, Remetevölgy, Káptalafüredi festő utcák)	KOMVÍZ-1., VÍZ-1.	2013-tól folyamatosan	500.000	regionális forrás, önkorm. támogatás	csatornahálózat hossza nő (km), csatornahálózatba bekötött ingatlanok száma nő (db)	Javul a csatornázottság, javul az életminőség, továbbá a Balaton vízminősége is javul	vizi-közmű társulat, lakosság, járási hivatal
27.	A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvízre vonatkozó közzolgáltatás feltételeinek megteremtése	KOMVÍZ-2.	2013	-	önkorm. támogatás	önkormányzati rendelet, leürített szennyvíz mennyiség (m ³ /év)	Megszűnik az illegális leürítés, javul a környezet állapota, csökken a környezetterhelés	önkormányzat ² , szolgáltatók
28.	Ivóvízbázis védelem, ivóvíz-hálózat fejlesztése (előregedett vezetékek tervszerű cseréje), ivóvíz ellátás fejlesztése karsztvíz felhasználásával	KOMVÍZ-1., 4., VÍZ-2.	2013-tól folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, DRV Zrt.	új vízbázis kialakítása (db fúrt kút, db víztározó), felújított vezetékszakasz km	Vízkészlettel való gazdálkodás javul, szolgáltatási színvonal emelkedik	önkormányzat ² , VIZIG, DRV Zrt.
29.	Csapadékvíz elvezető rendszerek kiépítése a meglévők korszerűsítése (Óváry F. –Verseny u. csapadékvíz elvezetése, Wesselényi strand parkolója, Kövesalja u.)	KOMVÍZ-3., VÍZ-1., FÖLD-4., LEV-1., KLÍMA-2.	2013-tól folyamatosan	699.000	regionális forrás, önkorm. támogatás	csapadék-csatorna hálózat hossza (69,9 km), kapacitása (m ³ /nap)	Megoldódik a felszíni vízelvezetés	önkormányzat ¹

MEGVALÓSULT FELADATOK – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG						
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás időpontja	Felmerült költség (eFt)	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
☺	Ivóvízhálózat fejlesztése megvalósult Ady, Béke, Barátság, Galagonya, Hóvirág, Újhegy utcáknál	KOMVÍZ-1.	2009-2012.	önkorm. támogatás	Vízkészlettel való gazdálkodás javul, szolgáltatási színvonal emelkedik	önkormányzat ² , VIZIG, DRV Zrt.
☺	Csapadékvíz-elvezető rendszer korszerűsítésre került Budatava településrészen, Arany János és Galagonya utcákban, valamint Endre – Vörösmarty utcákban	KOMVÍZ-3., VÍZ-1., FÖLD-4., LEV-1., KLÍMA-2.	2010-2012.	regionális forrás, önkorm. támogatás	Megoldódik a felszíni vízelvezetés	önkormányzat ¹

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – ENERGIAGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
30.	Energiahatékony és takarékos technológiák támogatása – kommunális telephely, Gimnázium fűtőkorszerűsítése, szigetelése, nyílászáró cseréje, – Vörösbereányi kisközpont energetikai korszerűsítése – szükségtelenné vált transzformátor állomások átalakítása – Pannónia KK és a Vársogondnok. épületén napelemes rendszer telepítése – Led-es közvilágítás megvalósítása – Vasúti aluljáró energetikai korszerűsítése, akadálymentesítése	ENERGIA-1.,2.,3., KLÍMA-1.	2013-tól folyamatosan	213.000	önkorm. támogatás, regionális forrás, KEOP	energiafogyasztás éves szinten csökken (%), napelemek kialakítása (db, m ²)	Terjed az alternatív energia felhasználás, környezet állapota javul	önkormányzat ² , vállalkozók
31.	Strandok, kempingek melegvíz előállítására, medence fűtésre napkollektorok, napelemek elhelyezése	ENERGIA-3., KLÍMA-1.	2013-tól folyamatosan	170.000	önkorm. támogatás, regionális forrás	energiafogyasztás csökken (%), napkollektor,napelem kialakítása (db)	Terjed az alternatív energia felhasználás, környezet állapota javul	önkormányzat ² , vállalkozók

MEGVALÓSULT FELADATOK – ENERGIAGAZDÁLKODÁS						
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás időpontja	Felmerült költség (eFt)	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
☺	Wesselényi strandon napkollektor került elhelyezésre	ENERGIA-3., KLÍMA-1.	2009-2012.	önkorm. támogatás	Terjed az alternatív energia felhasználás, környezet állapota javul	önkormányzat ² , vállalkozók
☺	Európai szoborpark napelemes megvalósítása	ENERGIA-3., KLÍMA-1.	2012.	önkorm. támogatás	Terjed az alternatív energia felhasználás, környezet állapota javul	önkormányzat ² , vállalkozók
☺	Közvilágítás hálózatbővítésére került sor a Szent István parkban, Véghegyi utcában és a Wesselényi strand előtt	ENERGIA-3., KLÍMA-1.	2012.	önkorm. támogatás	Terjed az alternatív energia felhasználás, környezet állapota javul	önkormányzat ² , vállalkozók

A KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLÉLET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
32.	Környezetvédelmi kiadvány, cikk, hír szerkesztése	TUDAT-1., 2., 3., KLÍMA-3.	2013-tól folyamatosan	10/hónap	önkorm. támogatás	hónaponkénti rendszerességgel megjelenő cikkek (db)	A lakosság környezeti felelőssége nő a környezet-tudatos magatartás kialakulásával	önkormányzat ² , civil szervezetek
33.	Környezetvédelmi programok szervezése, ismeretterjesztő előadások, tanfolyamok szervezése környezet-védelmi témában	TUDAT-1., 2., 3., KLÍMA-3.	2013-tól folyamatosan	200 /év	önkorm. támogatás, regionális forrás	faültetés évente kétszer, növények tájékoztató táblával való ellátása (db)	A lakosság környezeti felelőssége nő a környezet-tudatos magatartás kialakulásával	önkormányzat ² , civil szervezetek

MEGVALÓSULT FELADATOK – A KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLÉLET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás időpontja	Felmerült költség (eFt)	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
☺	Új Almádi újságban, önkormányzat honlapján rendszeres cikkek megjelentetése környezetvédelmi témában	TUDAT-1., 2., 3., KLÍMA-3.	2009-2012.	önkorm. támogatás	A lakosság környezeti felelőssége nő a környezettudatos magatartás kialakulásával	önkormányzat ² , civil szervezetek
☺	Európa napok testvérvárosi rendezvény megvalósítása (környezetvédelmi – előadások megtartása)	TUDAT-1., 2., 3., KLÍMA-3.	2012.	önkorm. támogatás	A lakosság környezeti felelőssége nő a környezettudatos magatartás kialakulásával	önkormányzat ² , civil szervezetek
☺	Energetikai stratégia készült svédországi egyetemisták közreműködésével	TUDAT-1., 2., 3., KLÍMA-3., ENERGIA-3.	2012.	önkorm. támogatás	A lakosság környezeti felelőssége nő a környezettudatos magatartás kialakulásával	Lund Egyetem

KÖZLEKEDÉS ÉS KÖRNYEZET								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
34.	A belterületi utak, útszakaszok felújítása, kapacitás fejlesztése	KÖZL-1.	2013-tól folyamatosan	50.000	önkorm. támogatás, regionális forrás (TEÚT), ÚFCE	felújított útszakasz hossza (km), lakónépesség hozzájárul az élet minőség javításához	A közlekedési infrastruktúra hálózat javulása	önkormányzat ¹
35.	Közlekedésfejlesztés forgalom biztonságosabbá tétele érdekében – új gyűjtőút kialakítás a veszprémi út és a 71.sz. főút között, körforgalom kialakítása a Veszprémi út és az új gyűjtőút csomópontjában – körforgalom a 71. sz. főút tervezett Veszprémi út kereszteződésben	KÖZL-1., LEV-1.	2015-től folyamatosan	35-50.000/db	önkorm. támogatás, KözOP	zajterhelés csökkenése érdekében körforgalom kialakítása (2dB), lakónépesség elégedettsége (%)	A biztonságos közlekedés megvalósulásával javul az élet minőség	önkormányzat ² , Magyar Közút Nonprofit Zrt.
36.	Járdák, gyalogátkelő-helyek kialakítása, vasúti átjárók korszerűsítése, sebességkorlátozó táblák elhelyezésével (Vöröshegyi úton, Dózsa Gy. utcában és a Töltés úton, valamint a Madách tér – Glóbusz csárda közötti szakaszon, Káptalanfüreden Fenyves ABC-Fecske u. közötti szakaszon, Baross G. u. Papírbolt-Pékség közötti szakaszon), valamint szintben gyalogos, akadálymentes átkelőhely létesítése a Széchenyi sétány folytatásaként	KÖZL-2., LEV-1.	2013-tól folyamatosan	10.000/km	önkorm. támogatás, regionális forrás	a település járda szakaszainak növekedése (m)	A közlekedés biztonságosabbá válik, nő az élet minőség	önkormányzat ² , Magyar Közút Nonprofit Zrt., MÁV Zrt.
37.	A települést elkerülő út kialakításának kezdeményezése térségi szinten a teherforgalom mérséklése érdekében (8.számú fő közlekedési útról való lecsatlakozás)	KÖZL-1., 2., LEV-1.	2015-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, KözOP	zajterhelés csökkenése (dB), lakónépesség elégedettsége (%)	A közlekedési hálózat javulása hozzájárul a teherforgalom csökkenéséhez, biztonságos közlekedéshez	önkormányzat ² , Magyar Közút Nonprofit Zrt.

MEGVALÓSULT FELADATOK – KÖZLEKEDÉS ÉS KÖRNYEZET						
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás időpontja	Felmerült költség (eFt)	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
☺	Belterületi utak, útszakaszok felújításra kerültek (Budai Nagy Antal u., Batthyány u., Lehel u., Galagonya u., Lozsántai u., Bercsényi u., Pál László u. egy része, Tarack u., Tóth Árpád u. egy része)	KÖZL-1.	2009-2012.	önkorm. támogatás	A közlekedés biztonságosabbá válik, nő az élet minőség	önkormányzat ² , civil szervezetek
☺	Ady Endre utca út és járda burkolat felújítására került sor	KÖZL-1.	2010-2011	önkorm. támogatás	A közlekedés biztonságosabbá válik, nő az élet minőség	önkormányzat ¹
☺	A Szabolcs utcánál lámpás átkelő került kialakításra a 71. számú főúton	KÖZL-2., LEV-1.	2009	önkorm. támogatás	A közlekedés biztonságosabbá válik, nő az élet minőség	önkormányzat ¹
☺	Vasúti átjárók átépítése megvalósult	KÖZL-2., LEV-2.	2009-2011	MÁV	A közlekedés biztonságosabbá válik, nő az élet minőség	MÁV

KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
38.	A szálló por mennyiségének csökkentése, nyári időszakban locsoló jármű alkalmazása az utak kiporzásának csökkentése érdekében	EMB-1.	2013-tól folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, szennyező vállalatok költség-vetése	légszennyezés mértékének csökkenése (%), megbetegedések száma csökkenése (db)	A környezet terhelése csökken	önkormányzat ² , KDT KTVF, ÁNTSZ, szennyező intézmények
39.	Egészséges életmód népszerűsítése, egészség-terv készítése táplálkozáshoz, egészséges életmódhoz kapcsolódó rendezvények, vetélkedők, előadások szervezése lakosság egészségi állapotára vonatkozó adatbázis kiépítése prevenációs akciók az oktatási intézményekben	EMB-1., TEP-1.	2013-tól folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, regionális forrás	sportolási, nevelési célú rendezvény (db), szűrő programok (db)	A lakosság egészségi állapotának javítása	önkormányzat ² , civil szervezetek
40.	Az allergén (gyomnövények) növények felmérése, tájékoztató és megelőző tevékenység	EMB-2.	2013-tól folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil szféra támogatása	allergiás megbetegedések számának változása (db)	A lakosság egészségi állapota és az életminőség javul	jegyző, Veszprém Megyei Korányhivatal Földhivatala, civil szervezetek, ÁNTSZ

MEGVALÓSULT FELADATOK – KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG						
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás időpontja	Felmerült költség (eFt)	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
☺	Balatonalmádi Kistérség járóbeteg szakellátó központ került kialakításra a Napközi területén	EMB-1., TEP-1.	2009-2010	önkorm. támogatás, regionális forrás	A lakosság egészségi állapotának javítása	önkormányzat ¹

A BIOLÓGIAI SOKFÉLELÉS MEGŐRZÉSE, TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
41.	Tájékoztató kiadvány szerkesztése a település természetvédelmi értékeiről, továbbá a Vöröshomokkő tanösvény bővítése (táblák kihelyezése)	BIODIV-3.	2013-tól folyamatosan	800	önkorm. támogatás, regionális forrás	a település védett értékeinek bemutatása 1000 pld-ban	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ² , civil szervezetek, BFNPI, turisztikai egyesület
42.	Ökoturizmushoz kapcsolódó fejlesztések: – Öreghegy szabadidőközpont kialakítása – Köcsi-tó és környéke természetközeli fejlesztése – Turista utak fejlesztése – Kilátó és környezetének fejlesztése	BIODIV-3.	2013-tól folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, regionális forrás	rendezett területek nagysága (m ²), feljárt turista út hossza (fm)	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ² , civil szervezetek, BFNPI, turisztikai egyesület

MEGVALÓSULT FELADATOK – A BIOLÓGIAI SOKFÉLELÉS MEGŐRZÉSE, TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM						
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás időpontja	Felmerült költség (eFt)	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
	Biodiverzitás fővárosa cím elnyerésére kiírt versenyen való részvétel	BIODIV-2., 4.	2010-2011	önkorm. támogatás	A város természeti értékeinek védeleméhez járul hozzá	önkormányzat ¹

ZAJTERHELÉS CSÖKKENTÉSE								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következm. indikátor	Felelős, közreműködő
43.	Forgalomszervezés a zajterhelés csökkentése, sebesség csökkentése érdekében	ZAJ-1.	2013-tól folyamatosan	35-50.000/db	önkorm. támogatás, regionális forrás, KözOP	zajterhelési értékek változása (dB), körforgalom kialakítás	Javulnak az élet körülmények	önkormányzat ² , Magyar Közút Nonprofit Zrt.
44.	A beépíteten területeken zaj és rezgés terhelés megelőzése (zajvédelmi intézkedések)	ZAJ-1., 2.	2013-tól folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás	zajterhelési értékek változása (dB)	Javulnak az élet körülmények	önkormányzat ¹
45.	Szolgáltatói tevékenységet korlátozó önkormányzati rendelet betartásának ellenőrzése	ZAJ-2.	2013-tól folyamatosan	-	-	zajterhelés csökkenése (dB)	Javulnak az életkörülmények	önkormányzat ² , KDT KTVF

MEGVALÓSULT FELADATOK – ZAJTERHELÉS CSÖKKENTÉSE						
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás időpontja	Felmerült költség (eFt)	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
☺	Sebességet korlátozó táblák kerültek elhelyezésre	ZAJ-1.	2009-2012	önkorm. támogatás	Javulnak az élet körülmények	önkormányzat ² , Magyar Közút Nonprofit Zrt.
☺	Elkészült a település zajtérképe, zajtól fokozottan védett területek kerültek kijelölésre Káptalanfüreden és az Öreghegyen	ZAJ-1.	2009-2011	önkorm. támogatás	A lakókörnyezet terhelése csökken, a beavatkozások elvégzésével	önkormányzat ² , KDT KTVF
☺	A repülőtérhez kapcsolódóan Balatonalmádi felett kialakításra kerülő alacsony légifolyosó térbeli áthelyezésének kikényszerítése megvalósult	ZAJ-1., 2., 3.	2009-2012	önkorm. támaogatás, lakossági hozzájárulás	Biztonságosabbá válnak az élet körülmények	önkormányzat ² , KDT KTVF, érintett önkormányzatok, civil szervezetek, lakosság

önkormányzat¹: közvetlen önkormányzati feladatok, amelyeket az önkormányzat szervezeteinek kell megoldaniuk

önkormányzat²: a település és más gazdálkodó szervezetek, illetve a lakosság bevonásával megoldandó feladatok, amelyekhez szükséges az önkormányzat szervezési intézkedése

Összefoglaló a környezetvédelmi program aktualizálásáról

Ssz.	Feladatok	2013	2014	2015	2016	2017	2018
TELEPÜLÉS LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA							
1.	Porszeny. csökkentése növénytelepítéssel						
2.	Településen belüli kerékpárút fejlesztése						
3.	Pormentes út arányának növelése						
4.	Szennyvíz átemelők felülvizsgálata						
VIZEINK VÉDELME ÉS „FENNTARTHATÓ” HASZNÁLATA							
5.	Szivárgó rendszer kialakítása						
6.	Természetes vízfolyások állapot javítása						
7.	Kutató fúrások felszín alatti víz kinyerésére						
8.	Foszforterhelés csökkentése						
9.	Partszakasz védelem						
10.	Mederkotrás, iszap elhelyezés						
FENNTARTHATÓ TERÜLET ÉS FÖLDHASZNÁLAT							
11.	Parlagterület gyommentesítése						
12.	Illegális hull. lerakás felszámolása						
13.	Felszíni mozgásra érzékeny területi besorolás elkészítése térképi formában.						
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS							
14.	Zöldterületek gondozása, bővítése						
15.	Köztisztasági feladatok megszervezése						
16.	Sport, rekreációs létesítmények fejlesztése						
17.	Helyi védettségű területek kijelölése						
18.	Kulturális örökség védelme						
19.	Épületek külső megjelenésének javítása						
20.	Nagy beruházásokhoz kötődő fejlesztések						
21.	Gazdasági telephely fejlesztés						
22.	Szociális intézmények fejlesztése						

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS							
Ssz.	Feladatok	2013	2014	2015	2016	2017	2018
23.	Szelektív hulladékgyűjtés fejlesztése						
24.	Hulladék szállítás műszaki fejlesztése						
25.	Lezárt lerakó rekultiváció, monitoring						
26.	Tudatformáló rendezvény szervezése						
TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG							
26.	Csatornázott területek bővítése						
27.	Folyékony hull. közzolgáltatás feltételeinek megteremtése						
28.	Ivóvízbázis védelem						
29.	Csapadékvízvezetés megoldása						
TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – ENERGIAGAZDÁLKODÁS							
30.	Energiahatékony technológia támogatása						
31.	Strand, kemping napkollektor elhelyezése						
A KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLELET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE							
32.	Környezetvédelmi kiadvány szerkesztése						
33.	Környezetvédelmi program szervezés						
KÖZLEKEDÉS ÉS KÖRNYEZET							
34.	Belterületi utak, útszakaszok felújítása						
35.	Körforgalom kialakítása, biztonságos közlekedés érdekében						
36.	Járda kialakítása						
37.	Települést elkerülő út kialakításának kezdeményezése, teherforgalom mérséklése						
KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG							
38.	Szálló por menny. csökkentése						
39.	Egészséges életmód népszerűsítése, egészségház kialakítása						
40.	Allergén gyomnövények felmérése						
A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG MEGŐRZÉSE, TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM							
41.	Tájékoztató kiadvány természeti értékekről						
42.	Ökoturizmushoz kapcsolódó fejlesztések						

ZAJTERHELÉS CSÖKKENTÉSE							
Ssz.	Feladatok	2013	2014	2015	2016	2017	2018
43.	Forgalomszervezés zajterhelés csökkentése						
44.	Beépítetlen területen zaj és rezgés terhelés megelőzése						
45.	Szolgáltatói tevékenységek korlátozása a rendelet betartással						

	legfontosabb feladatok
	fontosabb feladatok
	fontos feladatok

A Balaton Kiemelt Üdülőkörzetben, így Balatonalmádiban is prioritást kell adni a vízminőség védelmi, vízgazdálkodási feladatoknak, a hulladékgazdálkodásnak (beleértve a szippantott szennyvizeket is), az erózió elleni védelemnek/földvédelemnek, zaj terhelés elleni védelemnek és a tudatformálásnak.

A levegőminőség általában nem nagy probléma, viszont az üdülőhelyi funkciót is szem előtt tartva, az utak portalanítása igen fontos. Itt fokozottan kell érvényesíteni azt az elvet, hogy a csapadékvíz rendezéssel együtt valósuljon meg, és a csapadékvíz lehetőleg helyben kerüljön elszikkasztásra (legjobb, ha már az elvezető árokban), hogy ne növelje a vízfolyások terhelését, másrészt ne csökkentse a helyi talajvíz készleteket.

BFNPI – Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság

VIZIG – Vízügyi Igazgatóság

KTVF – Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség

KEOP – Környezet és Energia Operatív Program

KözOP – Közlekedésfejlesztési Operatív Program

ÚMFT – Új Magyarország Fejlesztési Terv

TEÚT - Települési önkormányzati szilárd burkolatú belterületi közutak burkolat felújításának támogatása

ÚFCE – Magyar Közút Nonprofit Zrt. kezelésében lévő kül- és belterületi közutak üzemeltetése, fenntartása, felújítása az "Országos Közutak Kezelési Szabályzata" szerint, az ÚFCE pénzeszközeiből történik

A megvalósítás szereplői

A környezetvédelmi program megvalósításának főszereplője: Balatonalmádi település önkormányzata

A megvalósítás további szereplői:

- A település lakossága
- Az államigazgatás központi és területi szervei
 - Vidékfejlesztési Minisztérium
 - Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
 - Nemzetgazdasági Minisztérium
 - Pénzügyminisztérium
 - Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
 - Belügyminisztérium
 - Emberi Erőforrások Minisztériuma
- Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság
- Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
- Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
- Veszprém Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv
- Veszprémi Bányakapitányság
- Magyar Közút Nonprofit Kft. Veszprém Megyei Területi Igazgatóság
- Dunántúli Regionális Vízmű Zrt.
- E-ON Zrt.
- Veszprém Megyei Kormányhivatal, Erdészeti Igazgatóság
- Veszprém Megyei Kormányhivatal, Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság
- Balatonalmádi Kommunális és Szolgáltató Kft.
- Észak-Baltoni Települési Szilárdhulladék Kezelési Konzorcium
- Veszprém Megyei Kormányhivatal Földhivatala
- Veszprém Megyei Kormányhivatal, Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal
- Veszprém Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- Balaton Fejlesztési Tanács
- Balatoni Integrációs Kft.
- Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata
- Szentkirályszabadja Község Önkormányzata
- BudaWest Airport Holding Vagyonkezelő Zrt.
- Veszprém Megyei Önkormányzat
- Balatonalmádi Járási Hivatal
- Vállalkozások
- Civil szervezetek

A szaktárcák feladatai a környezetvédelmi program megvalósítása során:

- szakmai segítség,
- hatósági feladatok,
- költségvetésükben a hozzájuk tartozó projektek pályázat útján történő finanszírozhatóságának biztosítása.

Melléklet

1. sz. melléklet: A felszíni vizek minőségére vonatkozó határértékek

Felszíni vizeket öt vízminőségi osztályba sorolja az MSZ 12749 szabvány, mely 1994. január 1-től hatályos. A szabványban megadott törzshálózati mintavételi helyeken és gyakorisággal vett vízmintákból a szabványban kijelölt jellemzőket kell meghatározni. A mellékelt táblázat kivonatossan tartalmazza a felszíni vizekben vizsgálandó vízminőségi jellemzőket és a vízminőségi követelményeket, határértékeket.

A. Oxigénháztartás jellemzői

Vízminőségi jellemzők	Mérték egység	I. kiváló	II. jó	III. tűrhető	IV. szennyezett	V. erősen szennyezett
Oldott oxigén	mg/l	7	6	4	3	<3
Oxigéntelítettség	%	80–100	70–80	50–70	20–50	<20
			100–120	120–150	150–200	>200
Biokémiai oxigénigény (BOI ₅)	mg/l	4	6	10	15	>15
Kémiai oxigénigény (KOI _{ps})	mg/l	5	8	15	20	>20
Kémiai oxigénigény (KOI _k)	mg/l	12	22	40	60	>60
Szaprobítási (Pantle- Buck)						
Index	–	1,8	2,3	2,8	3,3	>3,3

B. Tápanyagháztartás jellemzői

Vízminőségi jellemzők	Mérték egység	I. kiváló	II. jó	III. tűrhető	IV. szennyezett	V. erősen szennyezett
Ammónium (NH ₄ ⁺)*	mg/l	0,26	0,64	1,29	2,57	>2,57
Nitrit (NO ₂ ⁻)*	mg/l	0,033	0,1	0,329	0,986	>0,986
Nitrát (NO ₃ ⁻)*	mg/l	4,43	22,14	44,28	110,7	>110,7
Összes foszfor	μg/l	100	200	400	1000	>1000
Összes foszfor**	μg/l	40	100	200	500	>500
Ortofoszfát-foszfor (PO ₄ -P)	μg/l	50	100	200	500	>500
Ortofoszfát-foszfor (PO ₄ -P)**	μg/l	20	50	100	250	>250
Klorofill-a	μg/l	10	25	75	250	>250

C. Mikrobiológiai jellemzők

Vízminőségi jellemzők	Mérték egység	I. kiváló	II. jó	III. tűrhető	IV. szennyezett	V. erősen szennyezett
Coliformszám 1 ml-ben	–	1	10	100	1000	>1000

D. Mikroszennyezők és toxicitás Szervetlen mikroszennyezők

Vízminőségi jellemzők	Mérték egység	I. kiváló	II. jó	III. tűrhető	IV. szennyezett	V. erősen szennyezett
Cianid	µg/l	10	20	50	100	>100
Cink	µg/l	50	75	100	300	>300
Higany	µg/l	0,1	0,2	0,5	1	>1
Kadmium	µg/l	0,5	1	2	5	>5
Ólom	µg/l	5	20	50	100	>100
Réz	µg/l	5	10	50	100	>100

E. Mikroszennyezők és toxicitás Szerves mikroszennyezők

Vízminőségi jellemzők	Mérték egység	I. kiváló	II. jó	III. tűrhető	IV. szennyezett	V. erősen szennyezett
Fenolok (fenolindex)	µg/l	2	5	10	20	>20
Anionaktív detergenssek	µg/l	100	200	300	500	>500
Kőolaj és termékei	µg/l	20	50	100	250	>250
Benz(a)pirén	µg/l	0,005	0,007	0,01	0,05	>0,05
Poliklórozott bifenilek	µg/l	0,01	0,05	0,2	2	>2

F. Egyéb jellemzők

Vízminőségi jellemzők	Mérték egység	I. kiváló	II. jó	III. tűrhető	IV. szennyezett	V. erősen szennyezett
PH	–	6,5 –8,0	6,5–8,5	6,0–6,5	5,5–6,0	<5,5
				8,5–9,0	9,0–9,5	>9,5
Fajlagos vezetés (20 °C)	µS/cm	500	700	1000	2000	>2000
Vas	mg/l	0,1	0,2	0,5	1	>1
Mangán	mg/l	0,05	0,1	0,1	0,5	>0,5

* NH₄-N-ről, NO₂-N-ről és NO₃-N-ről átszámított érték

** Tározásra vagy állóvizekbe kerülő folyóvizek esetén

Az egyes vízminőségi osztályok jellemzése

I. osztály: kiváló víz.

Mesterséges szennyező anyagoktól mentes, tiszta, természetes állapotú víz, amelyben az oldottanyag-tartalom kevés, közel teljes az oxigéntelítettség, a tápanyagterhelés csekély és szennyvízbaktérium gyakorlatilag nincs.

II. osztály: jó víz.

Külső szennyező anyagokkal és biológiailag hasznosítható tápanyagokkal kismértékben terhelt, természetes szagú és színű víz. A vízi szervezetek fajgazdagsága nagy, egyedszámuk kicsi, beleértve a mikroorganizmusokat is. Szennyvízbaktérium kevés.

III. osztály: tűrhető víz.

Mérsékelt szennyezett (például tisztított szennyvizekkel már terhelt) víz, amelyben biológiailag hasznosítható tápanyagterhelés eutrofizálódást eredményezhet. Szennyvízbaktériumok következetesen kimutathatók. Az életközösségben a fajok számának csökkenése és egyes fajok tömeges elszaporodása vízszíneződést is előidézhethet. Esetenként szennyeződésre utaló szag és szín is előfordul.

IV. osztály: szennyezett víz.

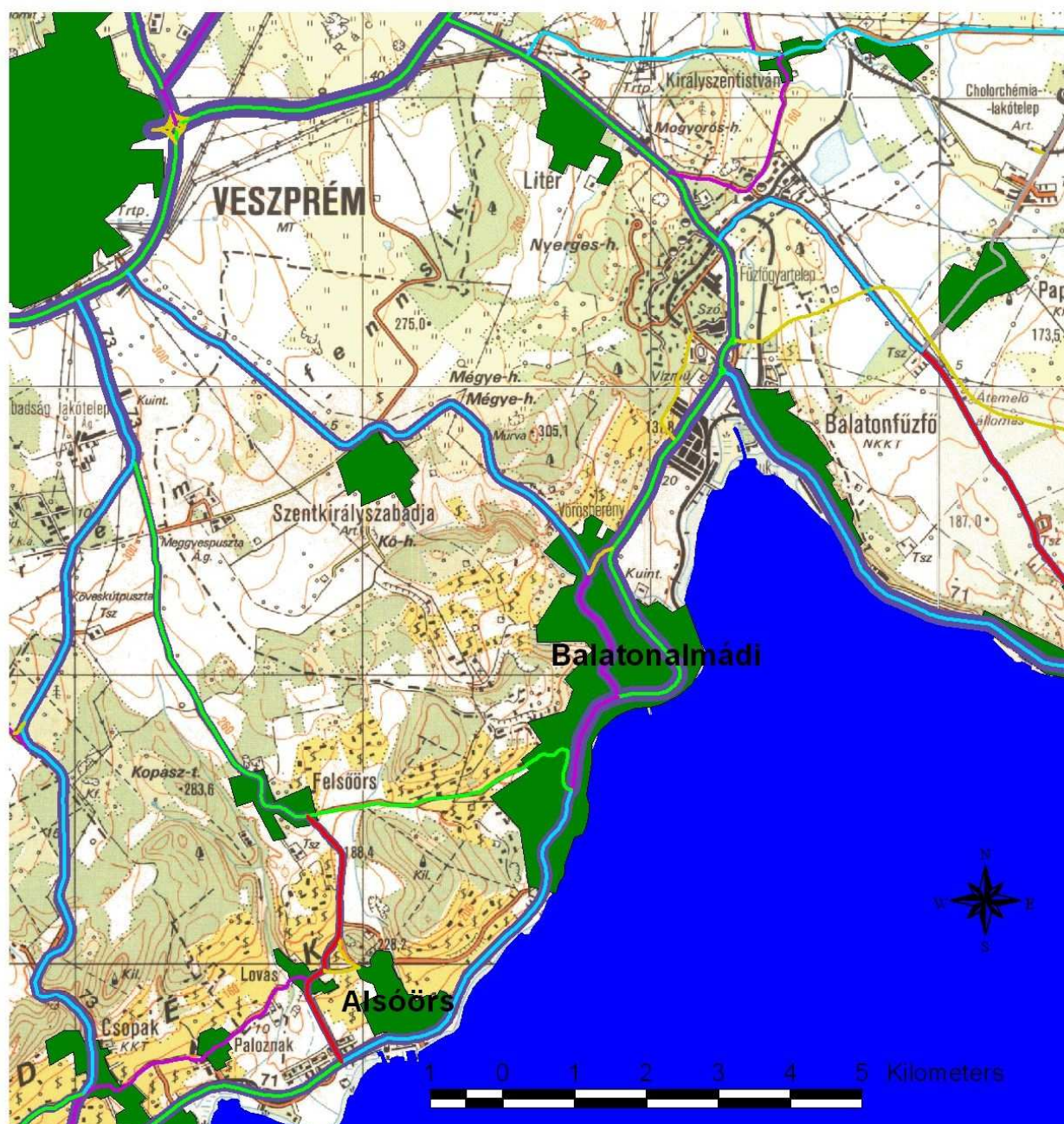
Külső eredetű szerves és szervetlen anyagokkal, illetve szennyvizekkel terhelt, biológiailag hozzáférhető tápanyagokban gazdag víz. Az oxigénháztartás jellemzői tág határok között változnak, előfordul anaerob állapot is. A nagy mennyiségű szerves anyag biológiai lebontása, a baktériumok nagy száma (ezen belül a szennyvízbaktériumok uralkodóvá válnak), valamint az egysejtűek tömeges előfordulása jellemző. A víz zavaros, esetenként színe változó, előfordulhat vízvirágzás is. A biológiailag káros anyagok koncentrációja esetenként a krónikus toxicitásnak megfelelő értéket is elérheti. Ez a vízminőség kedvezőtlenül hat a magasabb rendű vízi növényekre és a soksejtű állatokra.

V. osztály: erősen szennyezett víz.

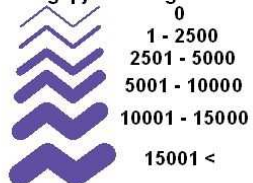
Különböző eredetű szerves és szervetlen anyagokkal, szennyvizekkel erősen terhelt, esetenként toxikus víz. Szennyvízbaktérium-tartalma közelít a nyers szennyvizekéhez. A biológiailag káros anyagok és az oxigénhiány korlátozzák az életfeltételeket. A víz átlátszósága általában kicsi; zavaros, bűzös, színe jellemző és változó. A bomlástermékek és a káros anyagok koncentrációja igen nagy, a vízi élet számára krónikus, esetenként akut toxikus szintet jelent. A szabvány a jellemző paramétereket öt mutatócsoportba sorolja, amelyek a következők:

- A – oxigénháztartás
- B – tápanyag (nitrogén és foszfor) háztartás
- C – mikrobiológiai jellemzők
- D – mikroszennyezők és toxicitás, ezen belül alcsoportok
 - D1 – szervetlen mikroszennyezők
 - D2 – szerves mikroszennyezők
 - D3 – toxicitás
 - D4 – radioaktív anyagok
- E – egyéb jellemzők

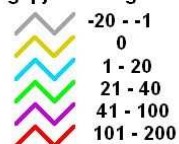
2. sz. melléklet: A település úthálózata és az átmenő forgalmának átnézeti térképe

Összes gépjárműforgalom 2007 [j/nap]

Összes gépjárműforgalom változás 2002/2007 [%]

3. sz. melléklet: Balatonalmádi településre a módosított Balaton törvény övezeti besorolásai alapján a következő előírások vonatkoznak környezeti és épített környezeti elemenkénti felsorolásban

Levegőtisztaság-védelem

15. § A kiemelt üdülőkörzetben csak olyan rendeltetés céljára szolgáló létesítmények üzemeltethetők, amelyek

a) egészségügyi légszennyezettségi határérték-túllépést nem okoznak, továbbá

b) ökológiai légszennyezettségi határérték-túllépést

ba) magterületen,

bb) ökológiai folyosón,

bc) pufferterületen,

bd) erdőterületen,

be) turisztikai fejlesztési területen,

bf) szőlő termőhelyi kataszteri területen és

bg) települési területen a településszerkezeti tervben üdülőterület, a különleges települési területfelhasználási egységek közül az oktatási központ, egészségügyi terület, nagy kiterjedésű sportolási terület, továbbá zöldterület települési területfelhasználási egységbe sorolt területeken nem okoznak.

Felszín alatti és felszíni vizek

35. § A tómeder övezetén (D-1, mellékletben az 1. sz. ábra):

a) a Balaton tómedre az érvényes partvonal-szabályozási tervben meghatározottakon túlmenően nem csökkenthető;

b) a Balaton jogi partvonalát - a partvonal-szabályozási tervtől eltérően - megváltoztatni és az élővilágra, a vízminőségre káros befolyással bíró tevékenységet végezni nem lehet;

c) a parti móló, hullámtörő, kikötői építmény és a fürdőházak eredeti formában történő újjáépítése kivételével a tómederbe állandó építmény, sziget nem építhető;

d) a tómederhez kapcsolódó élőhelyek védelme érdekében a tómederbe a nád gyökérszónait kevésbé sértő, ideiglenes jellegű, csak az üdülési, illetve horgászidényben használatos műtárgy (pl. horgász- és napozóstég) helyezhető el;

e) az I-III. osztályú nádasban, illetve attól legalább 2 m-re, a környezeti kárelhárítás vagy az élet- és balesetvédelmi indokból szükséges beavatkozás, valamint az engedély nélkül létrehozott feltöltés és vízi állás visszabontásának eseteitől eltekintve, tilos minden olyan mechanikai beavatkozás (kotrás, feltöltés, építés, vízi állás-, csónak- út-, horgászhely-létesítés), amely a nádas állományát, annak minőségét károsítja, illetőleg a nádas pusztulását eredményezheti;

f) A 2009. évi LVI. törvény 238. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.;

g) a védett természeti területen található nádasban osztályba sorolástól függetlenül, természetvédelmi kezelés kivételével - amelynek módját a természetvédelmi kezelési terv határozza meg - tilos a kotrás, valamint minden olyan tevékenység, amely a nádas állományát veszélyezteti, vagy károsítja;

h) a tómeder nádasában, a kihirdetett vízpart-rehabilitációs tanulmánytervek - első felülvizsgálatukat követően a partvonal-szabályozási és vízpart-rehabilitációs tervek - által kijelölt kikötésre alkalmas partszakaszokon engedéllyel rendelkező kikötők esetén legfeljebb 5 méter széles bejáró, valamint a meglévő közhasználatú strandok előtt, fővenyes strandszakasz kialakítása érdekében, a IV-V. osztályú nádasban, legfeljebb 30 méter széles bejáró a hatóság engedélyével fenntartható;

- i) az az üzemeltetési engedélyköteles vízi jármű, amely nem rendelkezik üzemeltetési engedéllyel és kiépített kikötőben kikötőhellyel, a tómeder területén nem tárolható;
- j) A 2013. évi XLVII. törvény 13. § d) pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2013. 06. 01.

Talaj, területhasználat

20. § (1) A kiemelt üdülőkörzet valamennyi parti településén a belterülethez csatlakozó parthossz legkevesebb 30%-án legalább 5 méter széles közhasználatú parti sétány helye biztosítandó a vízpart-rehabilitációs tanulmánytervek - első felülvizsgálatukat követően partvonal-szabályozási és vízpart-rehabilitációs tervek - alapján felülvizsgált településrendezési eszközökben, figyelemmel a természetes vegetáció megtartására.

(2) A vízpart-rehabilitációs tanulmánytervekkel - első felülvizsgálatukat követően partvonal-szabályozási és vízpart-rehabilitációs tervekkel - közterületbe sorolt területekre vonatkozóan a települési önkormányzatokat - külön jogszabályban meghatározottak szerinti védett természeti területeken az államot - elővásárlási jog illeti meg.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott területre készült vízpart-rehabilitációs szabályozási követelmények alapján felülvizsgált és módosított településrendezési eszközök alapján meghatározott ingatlanokra, a települési önkormányzat kérelmére, az elővásárlási jogot az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyezni.

(4) A parti sétány kialakítására alkalmas területet a településszerkezeti tervben zöldterület vagy vízgazdálkodási terület települési területfelhasználási egységbe kell sorolni. A IV-V. osztályú nádas területén lévő parti sétány csak vízgazdálkodási települési területfelhasználási egységbe sorolható. Vízgazdálkodási területen elhelyezkedő parti sétányon kizárólag gyalog- és kerékpárút alakítható ki.

(5) Parti sétány, illetve gyalog- vagy kerékpárút nem jelölhető ki az I-III. osztályú minősített nádas területén.

30. § Az ökológiai rehabilitációt igénylő terület övezetén (R-2, mellékletben a 2. sz. ábra):

- a) beépítésre szánt terület nem jelölhető ki;
- b) építési tevékenység nem folytatható;
- c) a tájrehabilitáció során a terület természeti, illetve természetközeli állapotához hasonló állapot visszaállítását kell megvalósítani;
- d) a bányászattal érintett területen a természetközeli állapot visszaállítását, módoszatait és szabályait az állami földtani feladatokat ellátó szerv által jóváhagyott tájrendezési előterv vagy tájrendezési terv alapján a településrendezési eszközökben kell meghatározni.

31. § A felszíni szennyezésre fokozottan érzékeny terület övezete (SZ-1, mellékletben a 3.sz. ábra) tekintetében az OTTrT által meghatározott kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület országos övezetre vonatkozó övezeti előírások és a felszín alatti vizek védelméről szóló kormányrendelet előírásai mellett a következő előírások alkalmazandók:

- a) korlátozott vegyszer- és műtrágya-használatú, környezetkímélő vagy extenzív mezőgazdasági termelés folytatható;
- b) új hulladéklerakó, hulladéktároló, hulladékkezelő telep - kivéve a biológiailag lebomló szerves anyagok lebontását és további felhasználására alkalmassá tételét végző telepek (komposztüzemek), valamint a hulladékátrakó állomás - és vegyszertároló nem létesíthető.

33. § A vízerózióknak kitett terület övezet (P-2, mellékletben a 4. sz. ábra) tekintetében az OTvT által meghatározott vízerózióknak kitett terület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) a földhasznosítás (művelési ág) tudatos megválasztásával, meliorációs talajvédelmi beavatkozások megvalósításával, talajvédő agrotechnikai eljárások alkalmazásával, a leginkább veszélyeztetett területek erdősítésével - kivéve a szőlő termőhelyi kataszteri területeket - kell az erózió mértékét csökkenteni;

b) a már kialakult vízmosások rendezésével (megkötésével, bedöntésével) kapcsolatos feladatokat a településrendezési tervekben és a helyi építési szabályzatban kell meghatározni.

39. § (1) Az általános mezőgazdasági terület övezetén (M-1, mellékletben az 5. sz. ábra):

a) szántóművelési ágban lévő területen 20 ha alatti telekméret esetén épület nem létesíthető;

b) szántóművelési ágban lévő területen 20 ha és azt meghaladó telekméret esetén a terület rendeltetésszerű használatát szolgáló, a lakófunkciót is kielégítő épület építhető, és a beépített alapterület a telek a 0,3%-át, és az 1000 m²-t nem haladhatja meg;

c) gyepművelési ágban lévő területen 5 ha alatti telekméret esetén épület nem létesíthető;

d) gyepművelési ágban lévő területen 5 ha és azt meghaladó telekméret esetén hagyományos, almos állattartó, a lakófunkciót is kielégítő épület építhető, és a beépített alapterület a telek 1%-át és az 1000 m²-t nem haladhatja meg;

e) szőlőművelési ágban lévő területen - a g) pontban foglaltak kivételével - 2 ha alatti telekméret esetén épület nem létesíthető;

f) a szőlőművelési ágban lévő területen - a g) pontban foglaltak kivételével - 2 ha és azt meghaladó telekméret esetén a szőlőtermelést, borászatot és a borturizmust szolgáló, a lakófunkciót is kielégítő épület építhető, és a beépített alapterület a telek 2%-át, és a 800 m²-t nem haladhatja meg;

g) a Balaton jogi partvonalával nem érintkező, szőlőműveléssel hasznosított 2 ha alatti területű telkekkel rendelkező tulajdonos – ha az egy borvidéken lévő telkeinek összterülete 5 ha-nál nagyobb – a szőlője művelésével, feldolgozásával, illetve ehhez kapcsolódó (nem szállodai célú) borturizmussal összefüggő építési tevékenysége engedélyezhető csak az egyik, a nemzeti park területének természeti és kezelt övezetén kívül lévő telkén. A beépíthető terület nagysága a beszámított telkek összterületének 1%-át, egyúttal a beépített telek beépítettsége a 25%-ot nem haladhatja meg. Az 5 ha-nál nagyobb összterület megállapításánál a kertgazdasági terület övezetén lévő telkek is beszámíthatóak, de építési jogot e telkekre csak a kertgazdasági terület övezeti előírásai szerint lehet szerezni. Az építési jog megszerzéséhez beszámított, de beépítésre nem került telkekre telekalakítási és építési tilalmat kell az építésügyi hatóság megkeresésére feljegyezni;

h) gyümölcsművelési ágban lévő területen 3 ha alatti telekméret esetén épület nem létesíthető;

i) gyümölcsművelési ágban lévő területen 3 ha és azt meghaladó telekméret esetén a termelést, feldolgozást szolgáló, a lakófunkciót is kielégítő épület építhető, és a beépített alapterület a telek 1%-át, és az egyes épületek alapterülete az 1000 m²-t nem haladhatja meg;

j) épületet létesíteni csak a legalább 80%-ban művelt telken lehet, ahol a beépítés feltételeként az a művelési ág fogadható el, amely a telek művelt területének 60%-án meghatározó, azon a vegyes művelésű telken, ahol egyik művelési ág sem éri el a 60%-ot, a legszigorúbb beépítési szabályokkal rendelkező művelési ágra vonatkozó előírás szerint lehet építeni;

k) állattartó telepet, a családi szükségletet meghaladó állattartást szolgáló épületet – a lovasturizmus céljait szolgáló épület kivételével – tómedertől legkevesebb 1000 méter, egyéb

felszíni vizektől legkevesebb 200 méter távolságra lehet elhelyezni. A lovasturizmus céljait szolgáló építmények és műtárgyak elhelyezéséről a településrendezési eszközökben kell rendelkezni;

l) lakókocsi, lakókonténer nem helyezhető el;

m) a környezetvédelmi és tájképvédelmi szempontból nélkülözhetetlen mezővédő, útvédő fásításokat a településrendezési eszközökben meghatározott módon kell telepíteni;

n) a vízfolyások menti 20-20 méteres sávban megtelepedett fásszerű növényzet védelmét a vízfolyások karbantartási munkáihoz szükséges feltételek biztosítása mellett kell megoldani.

(2) Új gazdasági telephely, birtokközpont legalább 2 ha területű telken alakítható ki - parti és partközeli településen az adott településhez tartozó, a sem partinak, sem partközelinek nem minősülő településen pedig a birtokközpont építési helyéül szolgáló település és a szomszédos települések közigazgatási területéhez tartozó - legalább 50 ha összterületű, több telekből álló birtok esetén. A magterület, ökológiai folyosó és térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezetben szabályozott területeken a birtokközpont nem alakítható ki. A beépített terület nagysága a birtok összterületének 1%-át és a beépített telek területének 25%-át nem haladhatja meg.

(3) A majorok és gazdasági telephelyek gazdasági célú hasznosítását a településrendezési eszközökben kell szabályozni gazdasági területként, ahol környezetre jelentős hatást nem gyakorló gazdasági tevékenység folytatható.

(4) Az övezetben az országos településrendezési és építési követelményekről szóló kormányrendeletben különleges beépítésre szánt terület települési területfelhasználási egységként meghatározott területek közül a nagy bevásárlóközpontok és nagy kiterjedésű kereskedelmi célú területek kialakítása nem engedélyezhető.

40. § A kertgazdasági terület övezetén (M-2, mellékletben az 5. sz. ábra):

a) beépítésre szánt terület nem jelölhető ki;

b) a beépíthető telek legkisebb nagysága 2000 m², kivéve, ha e törvény hatálybalépése előtt jóváhagyott a helyi építési szabályzat más mértéket állapított meg;

c) 1500 m²-nél kisebb telekre az e törvény hatálybalépése előtt jóváhagyott helyi építési szabályzat alapján sem lehet épületet építeni;

d) művelt telekre 3%-os beépítettséggel - a 39. § (1) bekezdés g) pontjában foglaltak kivételével - a műveléssel összefüggő gazdasági épületet lehet építeni;

e) az építménymagasság a 4 métert, az építmény legmagasabb pontja a 6 métert nem haladhatja meg;

f) lakókocsi, lakókonténer nem helyezhető el;

g) az egyes településeken az övezet területének legfeljebb 10%-án a település szabályozási tervében és helyi építési szabályzatában kijelölt, a település belterületéhez közvetlenül kapcsolódó területeken, legkevesebb 3000 m² nagyságú művelt telken, legfeljebb 3%-os beépítettséggel lakóépület is elhelyezhető;

h) műveltnek az a telek minősül, amelynek legalább 80%-án intenzív kertészeti kultúra található;

i) szakrális építmény (kápolna, kereszt, kőkép stb.) a telek méretétől függetlenül elhelyezhető.

42. § Az erdőterület övezetén (E-1, mellékletben az 5. sz. ábra):

a) a szőlő művelési ágban történő hasznosítás - a szőlő termőhelyi kataszteri területbe is besorolt területeken - az erdészeti hatóság által engedélyezhető;

b) a védett erdőben csak a természetvédelmi kezelési tervben meghatározott területeken természetvédelmi bemutatási, kezelési, illetve erdészeti célból szabad építményt elhelyezni;

- c) a nem védelmi célú erdőben épületet 10 ha-nál nagyobb földrészleten legfeljebb 0,3% beépítettséggel lehet építeni;
- d) fokozottan védett természeti területeken lévő erdők kivételével az erdők szabad látogathatóságát - tulajdoni állapottól függetlenül - biztosítani kell;
- e) a védőerdők kivételével kerítést létesíteni csak természetvédelmi, vadgazdálkodási, illetve erdőgazdálkodási célból szabad;
- f) új vadaskert létesítése nem engedélyezhető;
- g) terepmotorozás, terepautózás nem engedélyezhető.

45. § A turisztikai fejlesztési terület övezetén (Ü-1, mellékletben a 6. sz. ábra):

- a) az 5 ha-nál nagyobb telkek építhetők be, legfeljebb 10%-os beépíthetőséggel;
- b) az épületeket a rendeltetés és a helyi építészeti és táji adottságához igazodva kell megtervezni, és az építési engedély iránti kérelemhez a külön jogszabályban meghatározott látványtervet kell mellékelni;
- c) a telek területének legalább 50%-át növényzettel fedetten kell kialakítani;
- d) a közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas hálózatok és járulékos építményeik kiépítésénél, illetve a meglévő hálózatok korszerűsítésénél a tájképvédelme és az esztétikai követelmények érvényesítése céljából a műszaki lehetőségek és a védett értékek védelmi szempontjainak mérlegelésével a terepszint alatti elhelyezést kell biztosítani.

46. § A szőlő termőhelyi kataszteri terület övezetén (C-1, mellékletben a 6. sz. ábra):

- a) beépítésre szánt terület nem jelölhető ki;
- b) az erdőtelepítésre alkalmas területek övezetébe is besorolt földrészletek erdőterületként történő kijelöléséről a településrendezési eszközökben kell dönteni;
- c) építeni csak a legalább 80%-ban szőlőműveléssel hasznosított telken, kizárólag a szőlőművelést, szőlőfeldolgozást, bortárolást vagy a borturizmust szolgáló épületet, illetve ahol az M-1 és az M-2 övezethez tartozó szabályozási előírások lehetővé teszik, lakófunkciót is kielégítő épületet lehet;
- d) szakrális építmény (kápolna, kereszt, kőkép stb.), amely a szőlőhegyek tájképéhez hagyományosan hozzátartozó tájképformáló elem - szőlőműveléssel nem hasznosított területen is - a telek méretétől függetlenül elhelyezhető;
- e) a szőlőművelés tényét a terület pontosan meghatározott százalékában az illetékes hegybíró, ahol a hegyközség nem működik, a település jegyzője nyilatkozatával kell igazolni.

Táj, természetvédelem

23. § A magterület övezete (Ö-1, mellékletben a 7. sz. ábra) tekintetében az OTv által meghatározott országos ökológiai hálózat országos övezetre, valamint a magterület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

- a) a kialakult tájhasználat csak a természetközeli állapothoz való közelítés érdekében változtatható meg;
- b) a látványvédelem (kilátás, rálátás) szempontjait mind a településrendezési és építészeti tervezés, mind pedig az egyes építmények megvalósítása során kiemelten kell érvényesíteni;
- c) közlekedési építmények a terepi adottságokhoz alkalmazkodva, tájba illesztve helyezhetők el;
- d) települések beépítésre szánt területének növelése és fejlesztése a történeti tájszerkezet, a tájképi adottságok megőrzésével, a tájkarakter erősítésével történhet;

- e) új építmény elhelyezése tájba illesztve, a helyi építészeti hagyományok figyelembevételével történhet;
- f) új építmény a természetvédelmi kezelés és bemutatás céljából, valamint szakrális építményként (kápolna, kereszt, kőkép) helyezhető el;
- g) 10 m magasságot meghaladó építmény - kápolna, kizárólag kilátó rendeltetésű építmény, víztorony kivételével - nem létesíthető, csarnok jellegű épület, reklámcélú hirdető építmény elhelyezése nem engedélyezhető;
- h) erdőtelepítés, erdőfelújítás, külterületi fásítás kizárólag őshonos fafajokkal végezhető;
- i) energetikai célú növénytelepítés nem engedélyezhető.

25. § A pufferterület övezete (Ö-3, mellékletben a 7. sz. ábra) tekintetében az OTTrT által meghatározott országos ökológiai hálózat országos övezetre, valamint a pufferterület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

- a) a látványvédelem (kilátás, rálátás) szempontjait mind a településrendezési és építészeti tervezés, mind pedig az egyes építmények megvalósítása során kiemelten kell érvényesíteni;
- b) A 2009. évi LVI. törvény 238. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.;
- c) országos jelentőségű védett természeti területen szántóművelési ágban építmény nem helyezhető el;
- d) energetikai célú növénytelepítés nem engedélyezhető;
- e) a kertgazdasági terület övezetébe is besorolt területeken 2700 m²-nél kisebb telkek nem építhetők be;
- f) új külszíni bányatelek nem állapítható meg;
- g) közlekedési építmények, új villamosenergia-ellátási, táv- és hírközlő vezetékek, egyéb közművezetékek, építmények tájba illesztve létesíthetők;
- h) csarnok jellegű épület, reklámcélú hirdető építmény elhelyezése nem engedélyezhető;
- i) a területen környezetszennyező tevékenység nem folytatható, új hulladéklerakó, hulladéktároló, hulladékkezelő telep - kivéve a biológiailag lebomló szerves anyagok lebontását és további felhasználásra alkalmassá tételét végző telepek (komposztüzemek), valamint hulladékátrakó állomás - és vegyszertároló nem létesíthető;
- j) csak extenzív jellegű, vagy természet- és környezetkímélő gazdálkodási módszerek alkalmazhatók, a kialakult tájhasználatot csak a természeti értékek sérelme nélkül szabad megváltoztatni.

26. § A térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete (T-1, mellékletben a 8. sz. ábra) tekintetében az OTTrT által meghatározott országos jelentőségű tájképvédelmi terület országos övezetre, valamint a térségi jelentőségű tájképvédelmi terület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

- a) beépítésre szánt terület nem jelölhető ki;
- b) a művelési ág megváltoztatása, illetve a más célú hasznosítás csak az adottságoknak megfelelő termelési szerkezet, tájhasználat kialakítása, illetve a tájkarakter erősítése, valamint közmű és közút építése érdekében engedélyezhető;
- c) a látványvédelem (kilátás, rálátás) szempontjait mind a településrendezési és építészeti tervezés, mind pedig az egyes építmények megvalósítása során kiemelten kell érvényesíteni;
- d) a kialakult geomorfológiai formák (hegygerinc, völgy stb.) megőrzendők;
- e) országos jelentőségű védett természeti területen a kertgazdasági terület övezetébe is besorolt területeken a 2700 m²-nél kisebb telek nem építhető be, szántóművelési ágú területen építmény nem helyezhető el;

f) új épület vagy építmény elhelyezése tájba illesztve, a történeti tájszerkezet, a tájképi adottságok megőrzésével, a tájkarakter erősítésével, a helyi építészeti hagyományok figyelembevételével történhet;

g) új üzemanyagtöltő állomás, hulladéklerakó, hulladéktároló telep, valamint hulladékártalmatlanító - kivéve a biológiailag lebomló szerves anyagok lebontását és további felhasználásra alkalmassá tételét végző telepek (komposztüzemek), továbbá hulladékátrakó állomás - nem létesíthető;

h) a közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas hálózatok és járulékos műtárgyaik kiépítésénél, illetve a meglévő hálózatok korszerűsítésénél a tájkép védelme és az esztétikai követelmények érvényesítése céljából a műszaki lehetőségek és a védett értékek védelmi szempontjainak mérlegelésével terepszint alatti elhelyezést kell biztosítani;

i) csarnok jellegű épület és reklámcélú hirdető építmény elhelyezése nem engedélyezhető.

Infrastruktúra

4/C. § (1) Az országos és térségi jelentőségű közlekedési infrastruktúra-hálózatok térbeli rendjét, az országos és térségi jelentőségű építmények elhelyezkedését a térségi szerkezeti terv, a hálózat szempontjából meghatározó települések felsorolását a 2/1-5. számú melléklet tartalmazza.

(2) A közlekedési infrastruktúra építményei közül

a) a tervezett gyorsforgalmi utak területét a nyomvonalak leírása tekintetében meghatározott települések közigazgatási területén kell biztosítani, a nyomvonal biztosítása során a nyomvonalak tájba illesztésére és a környezetvédelem szempontjainak és követelményeinek érvényesítésére, valamint a szakaszolható megépítésre különös gondot kell fordítani;

b) a meglévő főutak elkerülő szakaszait a szakági tervekben és a településrendezési eszközökben kell pontosítani;

e) kiemelt jelentőségű mellékutakat kell kialakítani a 2/1. sz. melléklet szerint meghatározott irányokban;

f) Budapest-Székesfehérvár-Nagykanizsa-Murakeresztúr-(Horvátország) transz-európai vasúti szállítási hálózat részeként működő országos törzshálózati vasútvonal kitérési lehetőséget biztosító szakaszos kétvágányúsításának és védőtávolságainak területigényét a szakági tervek és a településrendezési eszközök alapján meg kell meghatározni;

h) a vitorlaskikötő-hálózat bővítése a vízpart rehabilitációs tanulmánytervek, első felülvizsgálatukat követően a partvonal-szabályozási és vízpart-rehabilitációs tervek alapján történhet;

i) a meglévő repülőterek a 2/4. sz. melléklet szerint megtartandók és fejlesztendők.

(3) A közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas építmények közül

a) a szennyvízcsatorna-hálózat létesítésének engedélyezésére csak a megfelelő kapacitású csatlakozó szennyvíztisztító telep megléte esetén, illetve új tisztító építéskor azzal egyidejűleg kerülhet sor;

b) 20 személygépkocsi befogadóképességünél nagyobb gépkocsiparkolók felületéről az összegyűjtött csapadékvizeket csak olajfogón átvezetve lehet a csapadékvíz-csatornába bekötni, és a parkolókban összefolyó csapadékvíz zöldfelületre nem vezethető;

c) a közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas hálózatok és járulékos műtárgyaik kiépítésénél, illetve a meglévő hálózatok korszerűsítésénél a tájkép védelme és az esztétikai követelmények érvényesítése céljából az országos jelentőségű védett természeti területen a műszaki lehetőségek és a védett értékek védelmi szempontjainak mérlegelésével terepszint alatti elhelyezést kell biztosítani;

d) a műsorszórás és a mobil rádiótelefon hírközlés bázisállomásainak telepítésekor a berendezéseket meglévő magasépítményeken többfunkciós állomásként kialakított közös hírközlési toronyra kell elhelyezni. Önálló antennatartó szerkezet és csatlakozó műtárgy csak akkor helyezhető el, ha meglévő magasépítményeken erre nincs lehetőség. Az önálló antennatartó szerkezet az országos jelentőségű védett természeti területeken, valamint a térségi jelentőségű táj- és településképp védelmi terület övezetén kívül, a táj- és településképpbe illeszkedően létesíthető.

9. § (1) A kiemelt üdülőkörzet területére kívülről - a regionális víziközmű rendszerre a szennyvízcsatorna-hálózaton keresztül történő csatlakozás kivételével - szennyvizet bevezetni tilos, ha a tisztított szennyvíz befogadója a Balaton.

(2) A kiemelt üdülőkörzet területén keletkezett tisztított szennyvíznek a kiemelt üdülőkörzet területéről történő kivezetéséről a gazdasági és műszaki szempontok mérlegelésével kell gondoskodni.

(3) A kiemelt üdülőkörzet településeinek

a) beépítésre szánt területén a megépült és üzembe helyezett szennyvízcsatorna-hálózatra való rákötés kötelező,

b) beépítésre nem szánt területén a vezetékes ivóvízhálózatra rákötött telkeknek a megépült szennyvízcsatorna-hálózatra való rákötése a szennyvízcsatorna-hálózat átadását követő egy éven belül kötelező.

(4) A kiemelt üdülőkörzet partinak és partközelinek nem minősülő, szennyvízelvezetési agglomerációba nem tartozó 2000 LEE alatti településeinek beépítésre szánt területein, illetve belterületein, ahol a szennyvízcsatornahálózat nem épült ki, illetve a tisztítómű tovább nem terhelhető új épület építésére építésügyi hatósági engedélyt adni, illetve az engedélyek érvényét meghosszabbítani csak akkor lehet, ha a vízügyi hatóság által engedélyezett egyedi szennyvízkezelő berendezés létesült.

(5) A kiemelt üdülőkörzet partinak és partközelinek nem minősülő, szennyvízelvezetési agglomerációkba tartozó településeinek beépítésre szánt területein, illetve belterületein új épület építésére építésügyi hatósági engedélyt adni, illetve az engedélyek érvényét meghosszabbítani csak megépült és üzembe helyezett szennyvízcsatornahálózatra történő rákötés és a megfelelő kapacitású tisztítómű megléte, vagy az illetékes környezetvédelmi és vízügyi hatóság által engedélyezett egyedi szennyvízkezelő berendezés létesítése esetén lehet. A kiemelt üdülőkörzet partinak és partközelinek nem minősülő, szennyvízelvezetési agglomerációkba tartozó településeinek beépítésre szánt területein, illetve belterületein, ahol a szennyvízcsatornahálózat nem épült ki, illetve a tisztítómű tovább nem terhelhető új Épület építésére építésügyi hatósági engedélyt adni, illetve az engedélyek hatályát meghosszabbítani csak akkor lehet, ha a vízügyi hatóság által engedélyezett egyedi szennyvízkezelő berendezés létesült.

(6) A kiemelt üdülőkörzet településeinek beépítésre nem szánt területén, amennyiben nincs lehetőség a szennyvízcsatorna-hálózathoz történő csatlakozásra, új Épület építésére építésügyi hatósági engedélyt adni csak vízzáró szennyvíztároló, illetve a vízügyi hatóság által engedélyezett egyedi szennyvízkezelő berendezés megléte esetén lehet.

(7) A kiemelt üdülőkörzet településeinek közigazgatási területén a szippantott szennyvizek kezelés nélküli elhelyezése nem engedélyezhető.

Épített környezet védelem

27. § (1) A történeti települési terület övezetének (T-2, mellékletben a 9. sz. ábra) területét – a kulturális örökségvédelmi hatóság állásfoglalása alapján – a településrendezési eszközökben a tényleges kiterjedésnek megfelelően a (2) bekezdésben foglaltak érvényesülése érdekében szükség szerint védőövezetével együtt kell lehatárolni és e törvény előírásait a településrendezési eszközökben lehatárolt területen kell érvényesíteni.

(2) A történeti települési terület övezete (T-2) tekintetében az OTTrT által meghatározott kulturális örökség szempontjából kiemelten kezelendő terület országos övezetre, valamint a történeti települési terület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) a helyi építési szabályzatban és a helyi építészeti örökség védelméről szóló rendeletben – a külön jogszabályban meghatározottak szerint – meg kell határozni, és elő kell írni a látványvédelmet, a településképvédelmet, a zöldfelületek fejlesztését, az épületek paramétereit, az építmények helyi építészeti hagyományokhoz illeszkedő megjelenését meghatározó előírásokat és a helyi építészeti hagyományoknak megfelelő építési anyagok használatát;

b) a közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas hálózatok és járulékos műtárgyaik kiépítésénél, illetve a meglévő hálózatok korszerűsítésénél a tájképvédelme és az esztétikai követelmények érvényesítése céljából a műszaki lehetőségek és a védett értékek védelmi szempontjainak mérlegelésével terepszint alatti elhelyezést kell biztosítani;

c) új üzemanyag töltő állomás, hulladéklerakó, hulladéktároló telep, valamint hulladékártalmatlanító és hulladékátrakó állomás nem létesíthető.

37. § A települési terület övezetén (U-1, mellékletben az 5. sz. ábra):

a) a településszerkezeti terveknek a történeti, építészeti, településszerkezeti, környezeti és természeti adottságokkal, valamint a felszíni vízrendezéssel, közművesítéssel, környezetalakítással, tájrendezéssel foglalkozó szakági munkarészeit, illetve a vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területekre készült tanulmányterveket a helyi építési szabályzatban kötelezően figyelembe kell venni;

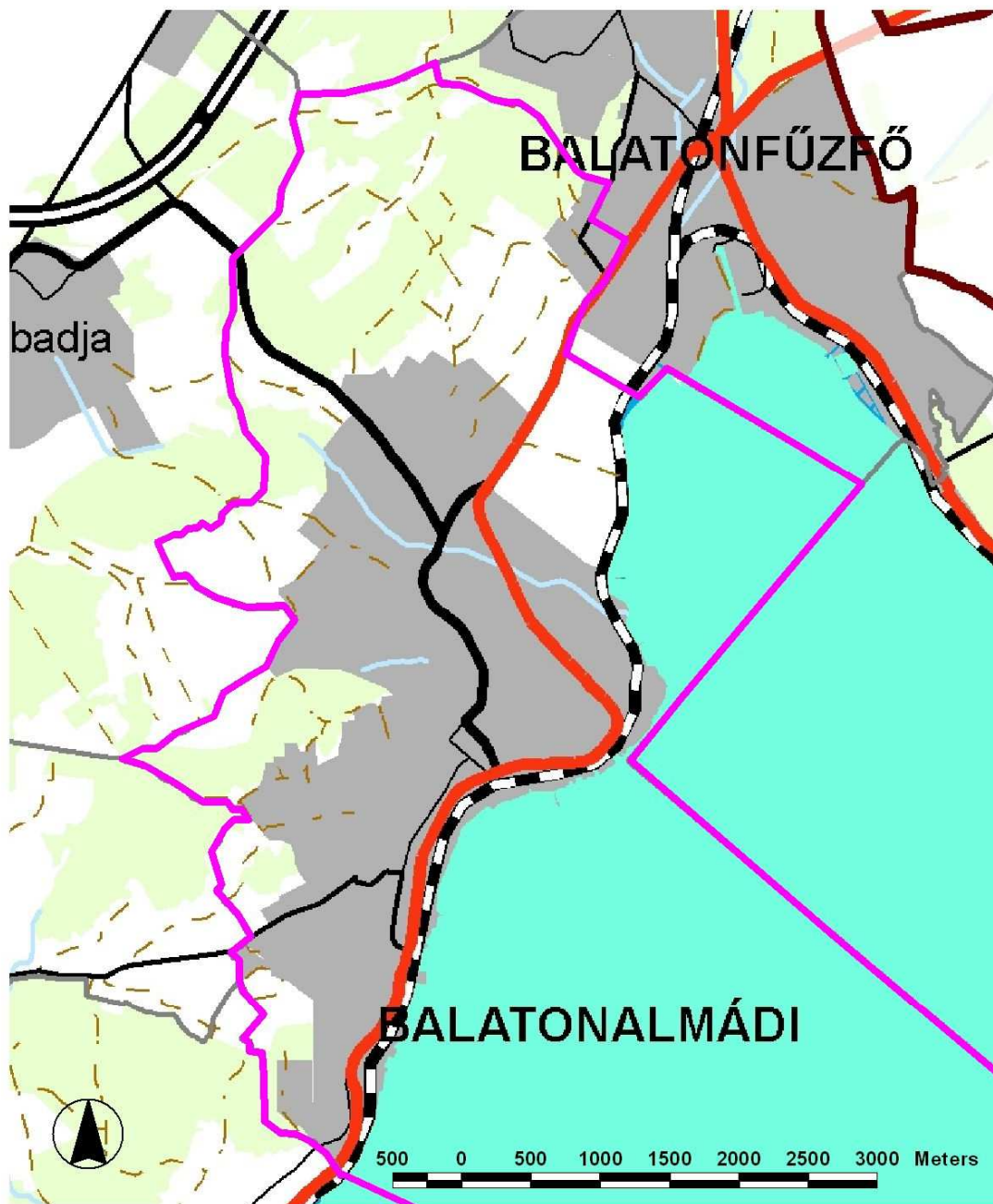
b) új beépítésre szánt terület határa utcahatárosan nem alakítható ki;

c) az új beépítés szabályozásakor a meglévő beépítési magassághoz kell igazodni;

d) a meglévő építmények felújításának, helyreállításának, átalakításának és korszerűsítésének lehetőségét e törvény szabályozási előírásainak figyelembevételével a helyi építési szabályzatban kell meghatározni;

e) a közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas hálózatok és járulékos műtárgyaik kiépítésénél, illetve a meglévő hálózatok korszerűsítésénél a tájkép védelme és az esztétikai követelmények érvényesítése céljából a műszaki lehetőségek és a védett értékek védelmi szempontjainak mérlegelésével terepszint alatti elhelyezést kell biztosítani.

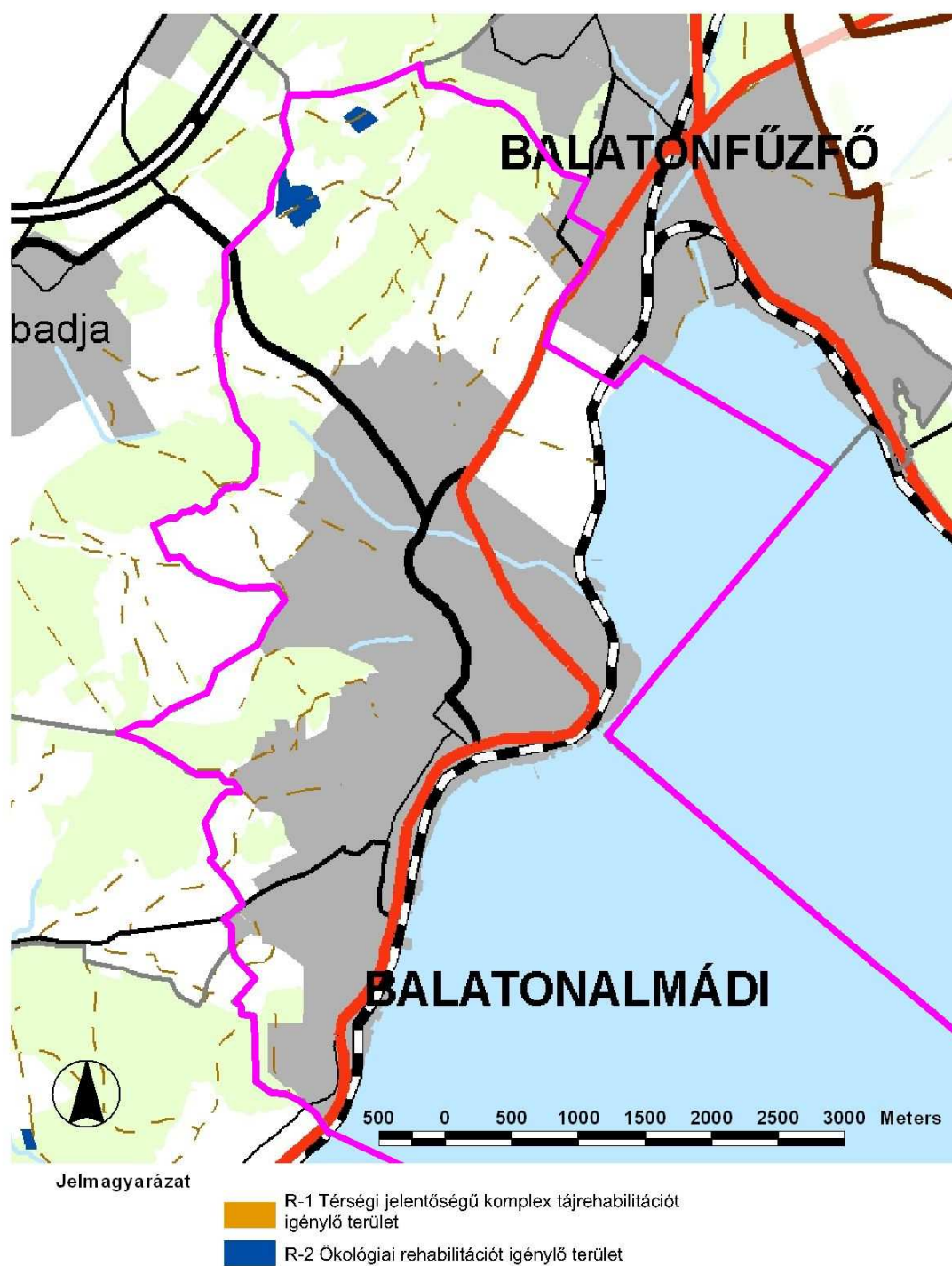
1. sz. ábra: Tómeder övezete

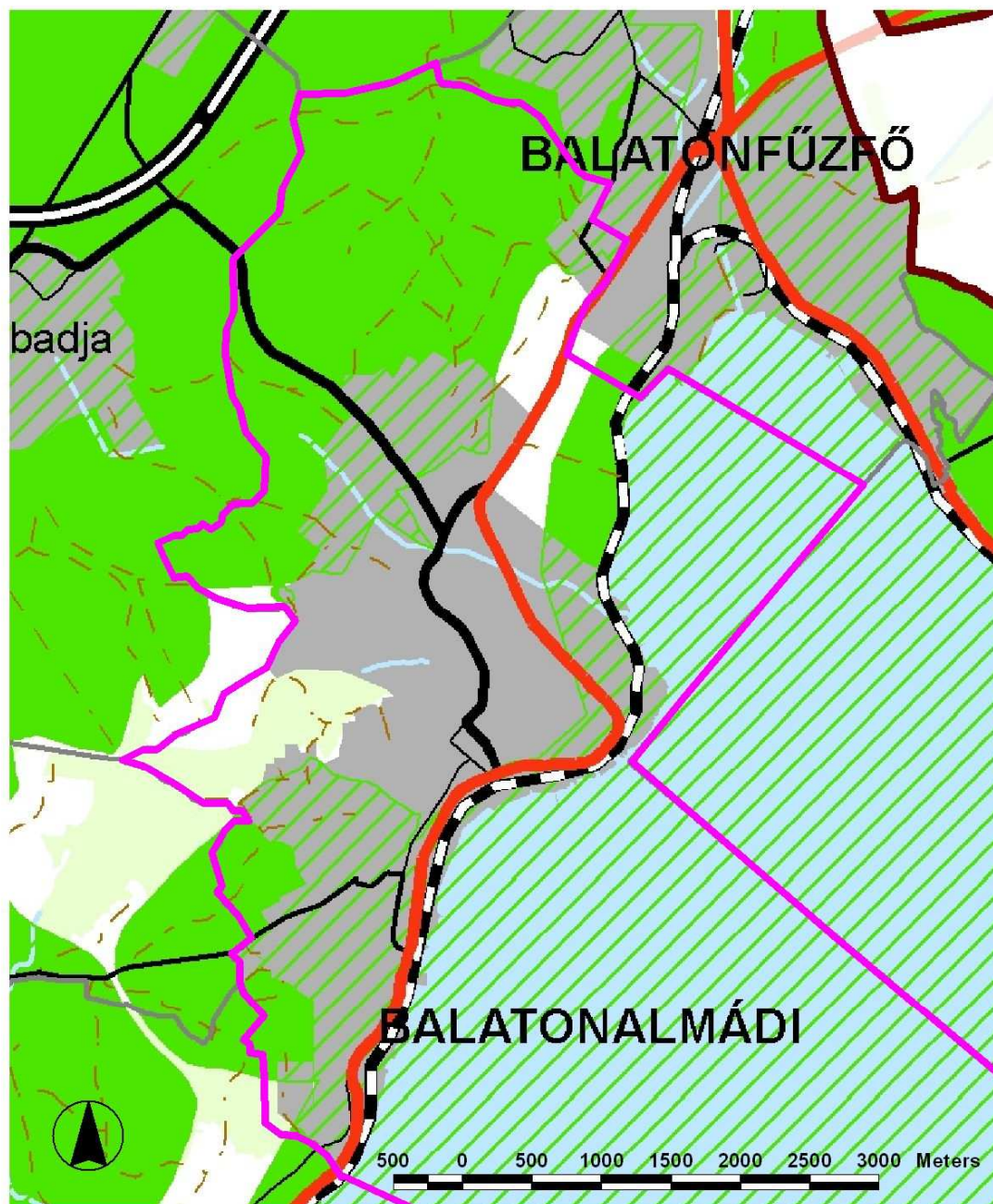
Jelmagyarázat

- F-1 Felszíni vízminőség-védelmi terület
- F-1 Felszíni vízminőség-védelmi terület övezetébe tartozó települési térség és felszíni víz
- D-1 Tómeder

2. sz. ábra: Ökológiai rehabilitációt igénylő terület

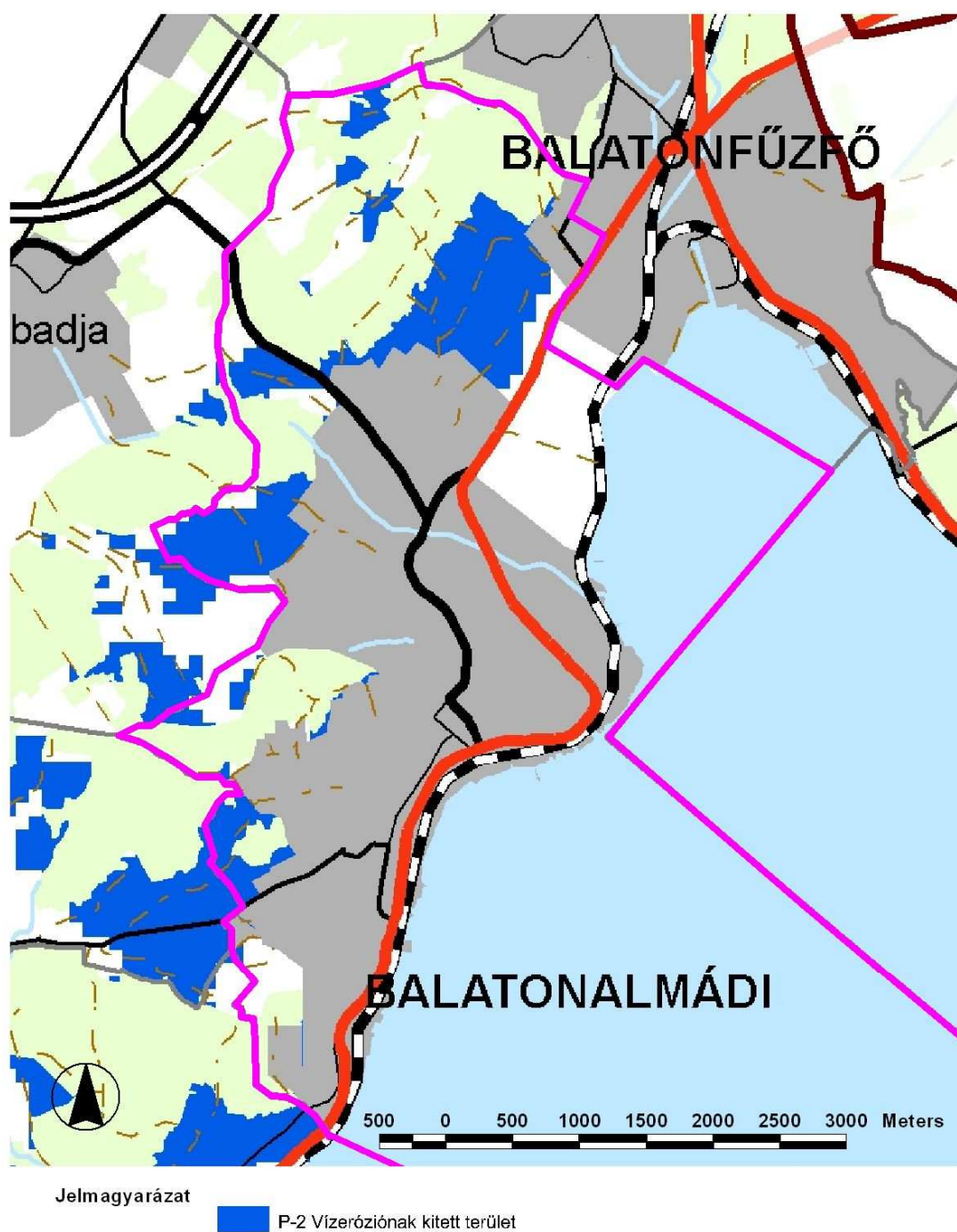
3. sz. ábra: Felszín szennyeződésre fokozottan érzékeny terület övezete

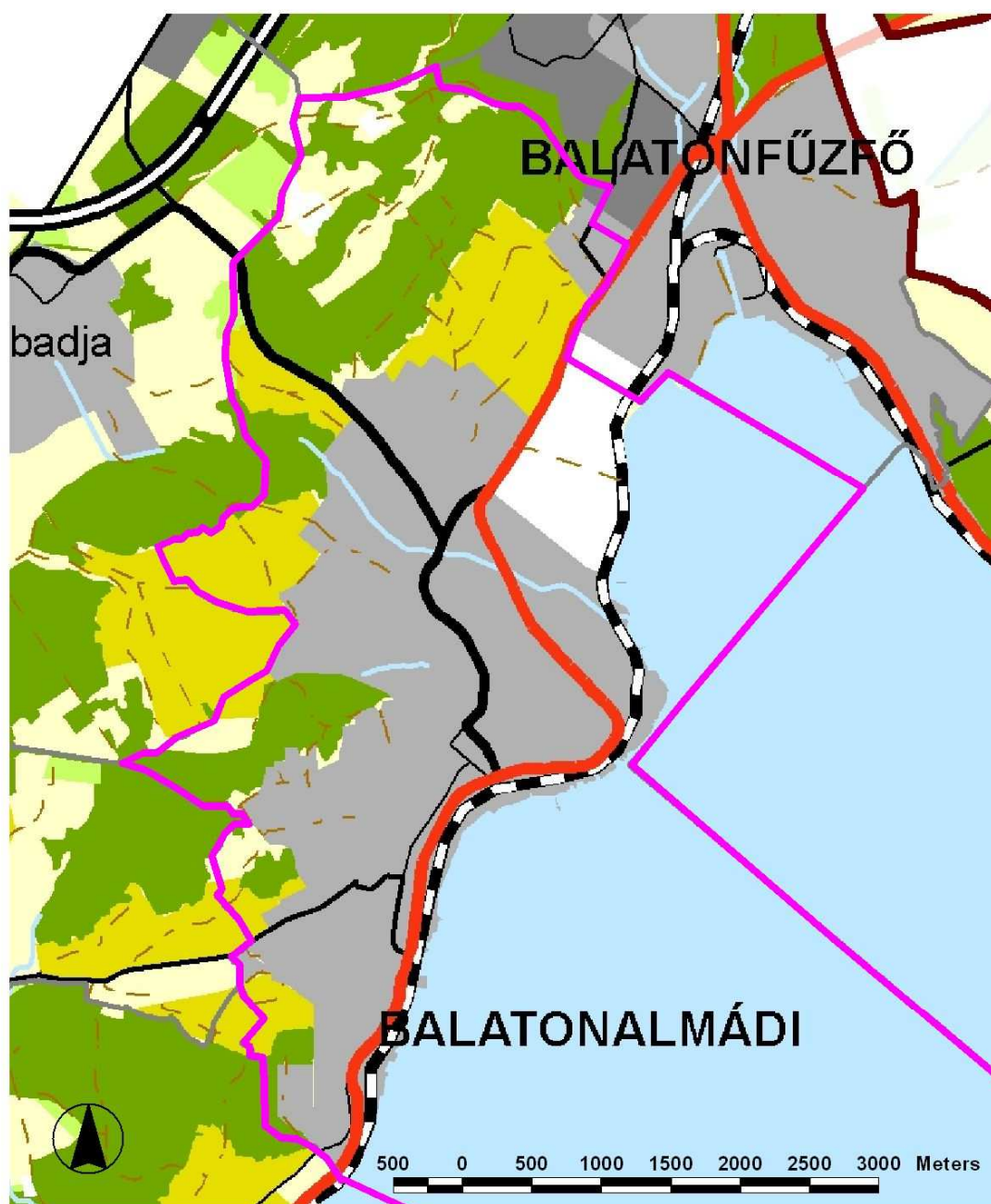
Jelmagyarázat

- Sz-1 Felszíni szennyezésre fokozottan érzékeny terület
- Sz-1 Felszíni szennyezésre fokozottan érzékeny terület övezetébe tartozó települési térség

3. sz. ábra: Vízeróziónak kitett terület övezete

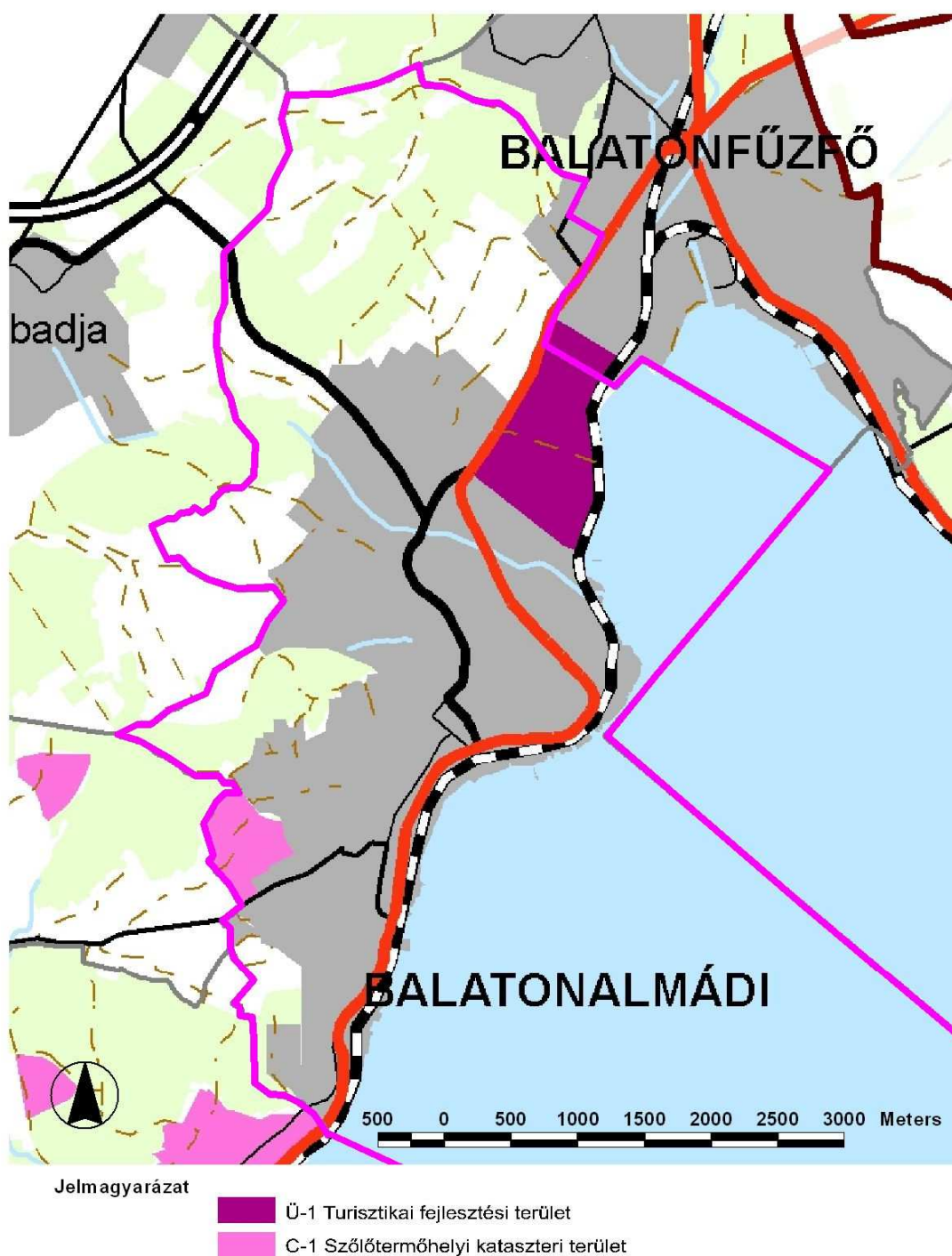
5. sz. ábra: Települési terület, kertgazdasági terület, általános mezőgazdasági terület, erdőterület, erdőtelepítésre alkalmas terület övezete

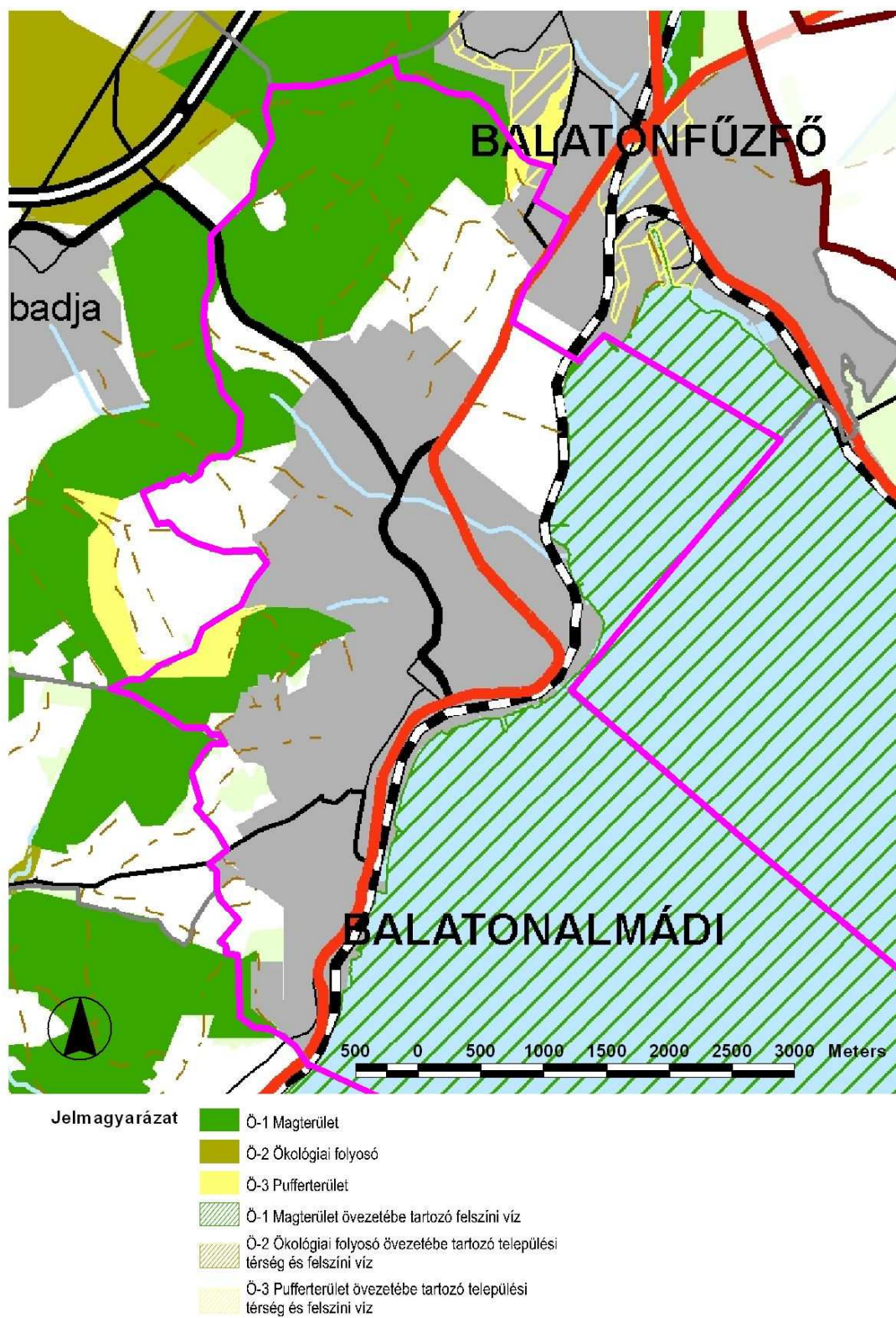
Jelmagyarázat

- U-1 Települési terület
- U-2 Gazdasági terület
- M-1 Általános mezőgazdasági terület
- M-2 Kertgazdasági terület
- E-1 Erdőterület
- E-2 Erdőtelepítésre alkalmas terület

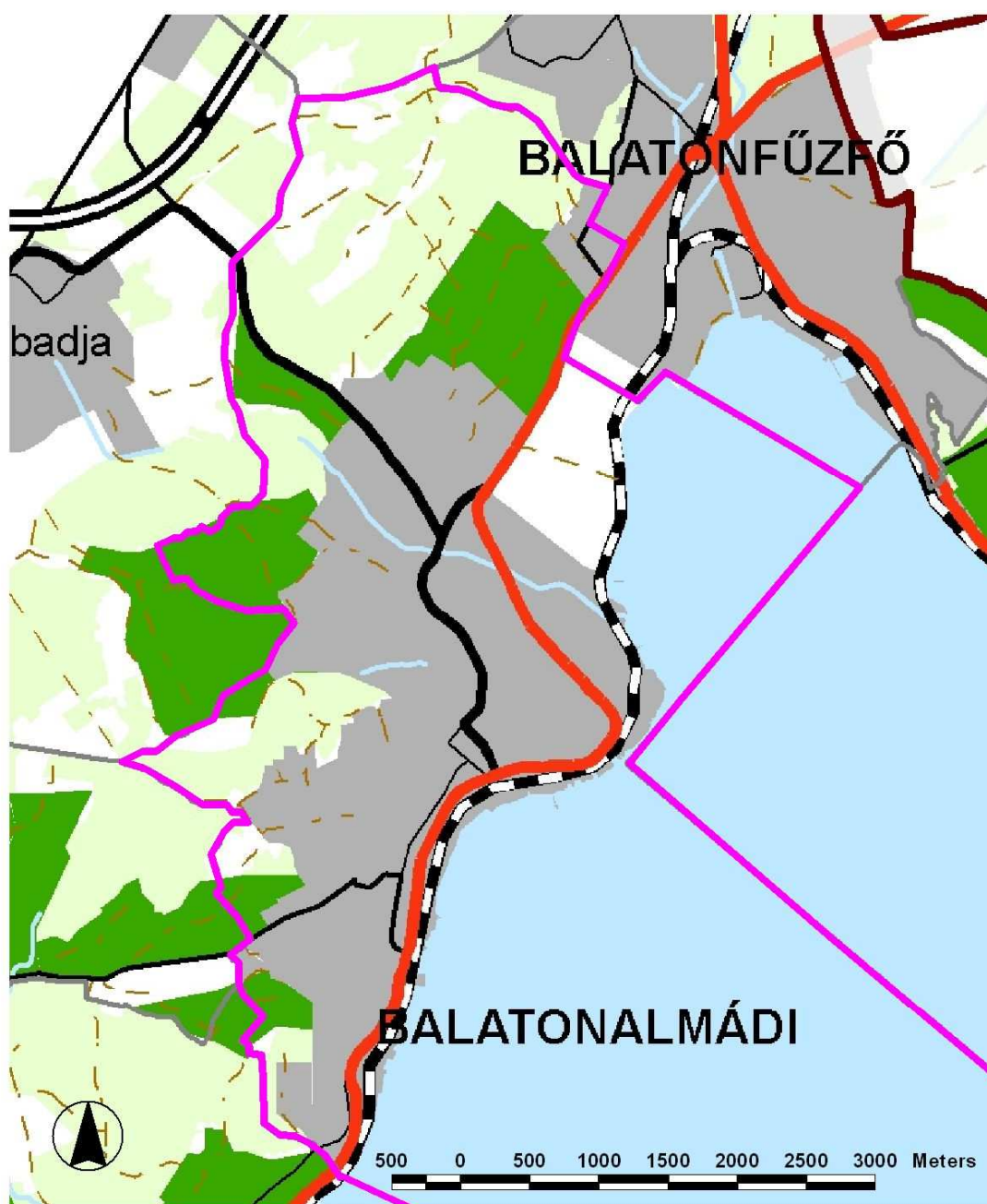
6. sz. ábra: Turisztikai fejlesztési terület, szőlő-termőhelyi kataszteri terület övezete

7. sz. ábra: Magterület övezete és puffterület övezete

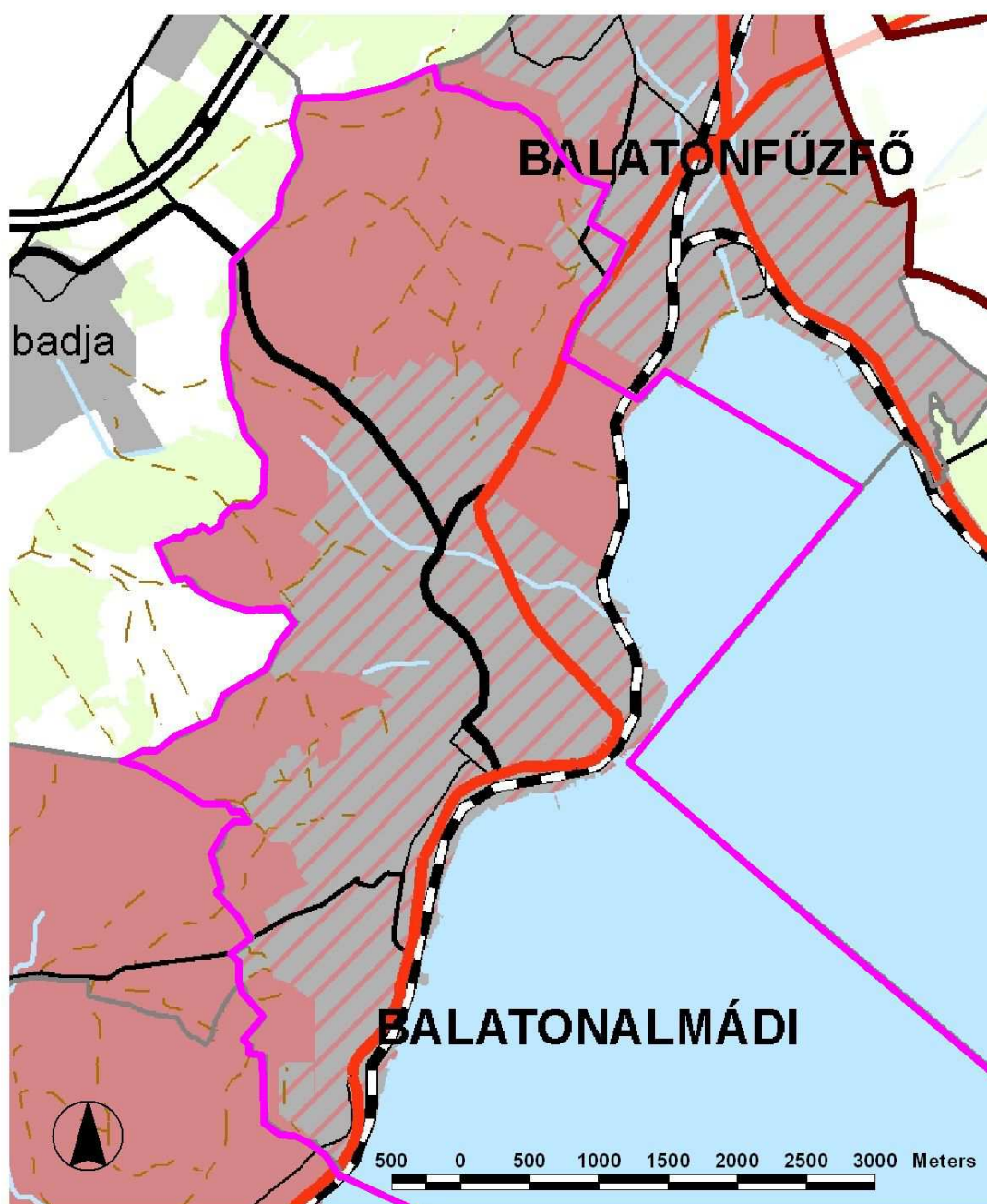
8. sz. ábra: Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete

Jelmagyarázat

- T-1 Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület
- T-1 Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezetébe tartozó települési térség

9. sz. ábra: Történeti települési terület övezete

Jelmagyarázat

- T-2 Történeti települési terület
- T-2 Történeti települési terület övezetébe tartozó települési térség